СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.25 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.25

РІК CVII ЧЕТВЕР, 6 СІЧНЯ 2000 ЧИСЛО 1 VOL. CVII THURSDAY, JANUARY 6, 2000 No. 1

Під звуки коляди, з Предвічним Богом, і з українським, прадідним Різдвом!



Петро Холодний мол. „Різдво". Вітраж в Українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя, Ньюарк, Н.Дж.

„РАДИ НАШОГО СПАСІННЯ"

РІЗДВЯНЕ ПОСЛАННЯ СВЯТІШОГО ПАТРІЯРХА КИЇВСЬКОГО І ВСІЄЇ РУСИ-УКРАЇНИ ФІЛАРЕТА

Преосвященним архипастирям, боголюбивим пастирям, чесному чернецтву і всім вірним Української Православної Церкви Київського Патріярхату

Дорогі браття і сестри!

Христос народився – Славімо Його!

2000-ліття Різдва Христового спонукає нас подивитися на сьогоднішнє свято по-особливому. Люди звикли відзначати Різдво Христове як традиційне народне свято, часто не задумуючись над його змістом.

Різдво Христове має пряме відношення до сенсу нашого життя і стосується кожного з нас, тому що воно належить до основ християнської віри. В символі віри, який повинен знати кожен християнин, ми сповідуємо: „Вірую... в Сина Божого, що... ради нас, людей, і ради нашого спасіння зійшов з неба, і воплотився від Духа Святого і Марії Діви, і став чоловіком". Легко сказати: „Син Божий зійшов з неба і став

(Закінчення на стор. 18)

„ІДІМО ЗА СВІТЛОМ"

РІЗДВЯНЕ ПОСЛАННЯ ПОСТІЙНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ ПРАВОСЛАВНИХ ЄПИСКОПІВ ПОЗА МЕЖАМИ УКРАЇНИ

Всечесному священству, у Христі дияконству, преподобному монашеству та вірним наших Українських Православних Церков у діяспорі – мир і благословення!

„Різдво Твоє, Христе Боже наш, увесь світ осяяло світлом пізнання, бо ним ті, що звіздам служили, від звізди навчилися Тобі, Сонцю Правди, поклонятися і визнавати. І що Ти схід з неба, Господи, слава Тобі!"

Як чудово звучать ці слова різдвяного тропаря, особливо цього року, коли ввесь християнський світ відзначає і святкує Велику Річницю – 2000-річчя Різдва Христового. Дві тисячі років тому у Вифлеємській бідній стаєнці народився Христос-Спаситель – оте „Сонце Правди", про Якого мова в тропарі. Народився Богочоловік, Котрий Своєю божественною наукою перевершив уяву людства.

Його проповідне Слово було часто поза межами зрозуміння тогочасного людства. Це, на перший погляд, просте, але значуще Слово, завдяки глибині його смислу, було своєрідним революційним викликом тогочасному філософському, політичному, науковому і соціяльному мисленню. Воно дало розв'язку багатьом проблемам, складностям і протистоянням, що існували у тодішніх державних структурах, а головно в могутній Римській імперії.

Христова наука перемогла Старий Світ, бо вона започаткувала творення нових духовних понять та дала візію Нового Життя. Наука Христа Спасителя створила основу для майбутніх далекосяжних соціяльних реформ, які людство засвоювало протягом минулих цих 2000 років.

Сама історія християнства була складною, повною

(Закінчення на стор. 18)

НОВОРІЧНЕ ВІТАННЯ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ ЛЕОНІДА КУЧМИ

Шановні співвітчизники!

У такі хвилини, коли над планетою займається світанок нового року, в людських душах завжди зливаються радість і хвилювання, тривоги і надії.

Сьогодні ці почуття особливо загострені. В лад з метрономом часу посиленно б'ються мільйони сердець. Відходить у вічність ціла епоха. Спливає століття, позначене і доленосно знаменними, і глибоко суперечливими, а то й трагічними віхами.

Нашому поколінню випадає ступити за цей історичний поріг. І кожен нині замислюється над головним: яким буде вже близьке XX1 століття, що принесе воно людству?

Для України це означає набагато більше, ніж хронологічний рубіж. На зламі століть ми реалізуємо можливість утвердитися як повноцінна держава, великий народ і такими увійти в історію.

У цьому праведному устремлінні, цій доленосній роботі нам потрібні усвідомлення свого призначення, єдність і згуртованість. Нас не повинна відчужувати несхожість у поглядах на те, що залишаємо позаду, на образи та моделі майбутнього. А потужний будівничий потенціял українського суспільства наочно і переконливо засвідчили президентські вибори.

Зараз, на межі прожитого і незвіданого, маємо розуміти: минуле відійшло - безповоротно, назавжди. Як не можна ще раз повторити життя, так не можна зупинити чи повернути назад ходу історії. Ми повинні спокійно і мудро, по-доброму попрощатися з тим, що було, але не забувати його. Колишнє і нове не обов'язково суперечать одне одному, а тим більше ворогують між собою. Якщо в людських помислах та діях вони разом, то це міцний фундамент для майбутнього.

Ось чому, звертаючись у день завтрашній, треба сповна скористатися з набутого досвіду всім, що стимулює прогрес, зростання й оновлення. Це і

(Закінчення на стор. 6)

Добровільна відмова від влади – останній рішучий крок Б. Єльцина

В останній день минулого року, 31 грудня, Президент Росії Борис Єльцин у своєму телевізійному виступі оголосив, що добровільно залишає крісло керівника держави, а тимчасове виконання президентських обов'язків покладає на прем'єр-міністра Владіміра Путіна. Разом з тим Б. Єльцин повідомив, що вибори нового президента Росії відбудуться наприкінці березня 2000 року.

На надзвичайному засіданні Уряду і Ради безпеки Росії прем'єр В. Путін заявив, що у зв'язку з відставкою Президента Б. Єльцина в діяльности кабінету міністрів „нічого не повинно змінитися, окрім того, що він повинен працювати з більшим напруженням". В. Путін підкреслив, що, „як і раніше, Росія буде прагнути будувати взаємини з усіма державами світу на рівноправній основі, на

(Закінчення на стор. 2)

ЛЮДИНА ЦІННА В ОЧАХ БОГА

РІЗДВЯНЕ ПОСЛАННЯ ЄПИСКОПА-ПОМІЧНИКА УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ ЛЮБОМИРА ГУЗАРА

Дорогі в Христі! Стоїмо на порозі ювілейного двотисячного року від народження Господа нашого Ісуса Христа. Дозвольте з цієї нагоди від імені Львівської Архиєпархії Української Греко-Католицької Церкви, її Владик, духовенства та мирян привітати вас та поділитися з вами такими думками.

Народження Ісуса – це зворотна хвилина в історії людства. Народилася не звичайна людина, втілений Бог, який прийняв людську природу. Його прихід до людей вразив сучасників, вражав і не перестає вражати усіх, хто хоч трохи застановляється над цією подією. Тому і не дивно, що всі парляменти, які впродовж віків засідали, і всі армії, які маширували на підбій по усій земській кулі, не мали такого значення і впливу на розвиток історії, як це одне людське життя. Чому Його життя таке важливе для історії і для нас? Бог прийняв людську природу і тим самим показав, яка вона цінна в Його очах. Нехай кожен з нас застановиться над своїм власним станом: хто ця людина, що її Бог так шанує? Хто це – я? А якщо я такий цінний, чи не є рівно ж цінними ти, він, вона, вони? Після факту прийняття Богом нашої людської природи, наші взаємини набирають цілком іншого вигляду. Ми всі однаково цінні, немає кращих і гірших, кожному з нас належать однаково всі людські права, пошана нашої гідности.

Нехай такі думки будуть темою нашої застанови в ювілейному році. Цього від цілого серця собі і вам бажаємо. Бо Господь, який повторно народжується нам, благословитиме нас щедро, якщо себе і один одного Йому віддамо.

Христос Рождається!

†Любомир

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Найвидатніші в Україні постаті і події XX століття

КИЇВ.– Найвидатнішими постатями в Україні XX століття за підсумками опитування проведеного ДІНАУ, визнані Михайло Грушевський, Леонід Кучма, Митрополит Мстислав, Леонід Кравчук, Вадим Гетьман, В'ячеслав Чорновіл. Найзнаменнішими історичними подіями цього ж періоду названі прийняття Конституції України в 1996 році, референдум 1991 року, на якому народ України висловився за незалежність держави, проголошення у 1918 році Української Народної Республіки.

Комп'ютери увійшли у 2000 рік спокійно

КИЇВ, 3 січня. – За повідомленням Тимчасової оперативної

групи Державної комісії з питань запобігання та усунення можливих негативних наслідків комп'ютерної кризи 2000 року і керівництва обласних оперативних груп, надзвичайних ситуацій, пов'язаних із комп'ютерною кризою 2000 року, в Україні не сталося. Обстановка в галузях і підпорядкованих їм підприємствах, організаціях і установах залишається стабільною.

Відмінено смертну кару в Україні

КИЇВ.– Згідно із рішенням рішення Конституційного Суду України, положення Кримінального кодексу (КК) України, які передбачають смертну кару як вид покарання, є неконституційними. Виступаючи на прес-конференції 31 грудня суддя-доповідач у цій справі Петро Мартиненко сказав, що КК гарантує право на життя "як таке, що виникає для людини в силу її людської сутности, а не тому що держава надала це право людині". Конституційним Судом враховувалися також невідповідність смертної кари цілям покарання та можливість судової помилки, коли виконання судового вироку щодо особи, засудженої до смертної кари, унеможливлює виправлення її наслідків, що не узгоджується з конституційними гарантіями захисту прав і свобод людини і громадянина. Голова Верховної Ради України у листі до Конституційного Суду зазначив, що після вступу України до Ради Европи Україною послідовно здійснюються кроки, спрямовані на виконання взятих на себе зобов'язань, зокрема заборона смертної кари як виду покарання.

Невідкладні заходи щодо прискорення приватизації майна України

КИЇВ.– Леонід Кучма підписав Указ про невідкладні заходи щодо прискорення приватизації майна України. Документ визначає пріоритети діяльностиКабінету Міністрів та Фонду державного майна України щодо приватизації державного майна у 2000-2002 роках. Йдеться про те, що на найближчі роки держава відмовляється від приватизації за допомогою інвестиційних зобов'язань. Усе здійснюватиметься тільки за фінансовими коштами. Державу в питанні приватизації цікавить виключно ефективність діяльности підприємства та збереження кількости робочих місць. Завдяки заходам щодо прискорення приватизації майна планується забезпечити надходження до Державного бюджету коштів від приватизації в сумі, еквівалентній 3 млрд. доларів США, в тому числі в 2000 році - 500 млн. американських доларів. Згідно з Указом Президента України, Кабінет Міністрів до 15 січня 2000 року має внести на розгляд Верховної Ради проєкт Закону про приватизацію Українського державного підприємства електрозв'язку "Укртелеком". А також до 1 лютого 2000 року законопроєкт про внесення змін до законів України з питань приватизації у зв'язку із закінченням використання приватизаційних майнових сертифікатів.

Уряд відкриває гарячу лінію

КИЇВ.– "Проблеми економічних реформ" - так називається гаряча лінія, перший телефон якої - 254-05-65 почав діяти в Кабінеті Міністрів України. Невдовзі з'являться ще декілька телефонів, а також системи Інтернетавдиторії зі своєю Веб-сторінкою. Уряд сподівається, що такий зв'язок, забезпечить зворотні контакти з населенням, зростання його довіри до ухвал, що приймаються, створить прозорість у прийнятті найважливіших актів і підвищить їх ефективність. Також буде створено робочу групу експертів, які не тільки дадуть відповіді по телефону на запитання, але й узагальнюватимуть та аналізуватимуть їх з тим, щоб уряд міг робити найоптимальніші кроки в економіці і соціяльній сфері.

Український ракетоносій вивів на орбіту російський супутник

ДНІПРОПЕТРОВСЬКЕ.– 26 грудня о 10 годині ранку за київським часом зі стартового майданчика в Казахстані український ракетоносій вивів на навколоземну орбіту російський супутник оборонного призначення. Виведення було здійснено у точній відповідності з програмою Російського авіякосмічного агентства і Національного космічного агентства України. Висота апогею польоту становила 429 кілометрів, перигею - 411. Відхилень від розрахованої траєкторії не зареєстровано. Нині українські ракетобудівники готують до майбутніх польотів партію ракетоносіїв "Зеніт", які беруть участь у міжнародних програмах "Морський старт" і Глобалстар, "Циклон", "Протон", а також ракетоносій "Дніпро", збудований на Південному машинобудівному заводі на базі колись грізної бойової стратегічної ракети СС-18, названої американцями "Сатаною".

Вбивство Вадима Гетьмана буде розкрито?

КИЇВ.– Деякі особи причетні до справи про вбивство народного депутата Євгена Щербаня, перебувають в ізоляції – заявив на прес-конференції Генеральний прокурор України Михайло Потебенько.

За словами заступника Генерального прокурора України Миколи Обиходa, слідство провело величезну скрупульозну роботу щодо встановлення обставин і мотивів убивства Вадима Гетьмана. Є конкретні версії, сказав він, які дозволяють сподіватися, що цей злочин також буде розкрито.

Планету названо іменем директора заводу

Одній з малих планет присвоєно ім'я Володимира Щербаня - директора олійно-екстракційного заводу в селищі Приколотне на Харківщині. Її зареєстровано у міжнародному каталозі малих планет за номером 4870. Планета була відкрита Кримською астрофізичною обсерваторією 25 жовтня 1989 року. Володимир Щербань з 1965 року і по сьогоднішній день є беззмінним директором заводу. Це одне з кращих у своїй галузі підприємство країни. Завдяки його стабільній роботі в селищі немає безробіття. На гроші заводу побудовано чудовий дитячий садок з комп'ютерним класом, плавальним басейном, ведеться велике житлове будівництво. Мала плянета Щербань має діяметр близько 20 кілометрів. Її шлях пролягає між орбітами Марса і Юпітера.

115 років газеті "Буковина"

ЧЕРНІВЦІ.– 115-річчя виходу газети "Буковина" відзначає громадськість Чернівецької области. Як писав свого часу Іван Франко, це перше в краї українське періодичне видання робить "безсумнівно, найбільше гомону". Організатором і керманичем часопису був видатний український письменник і громадський діяч Юрій Федькович. До останку майстер слова віддавався газетярській справі і помер за робочим столом від перевиснаження. Газета багато років – до закриття її в 1918 року під час румуно-боярської окупації краю – була трибуною національного відродження Буковини.

Нині кращі традиції "Буковини" продовжує часопис з однойменною назвою. Народжений в перші дні незалежности України, він став найбільш авторитетним і масовим періодичним виданням в області.

Відкрито новий храм

ДОНЕЦЬКЕ.– Мешканці великого сільського району Донеччини - Волновахи вперше слухали передзвін у Свято-Преображенському храмі. Нині тут вже діє 15 церков, де відправляються різдвяні служби. Знаменно, що після зведення Свято-Преображенського храму кількість церков у Волноваському районі стала такою ж, як і в дореволюційний період.

(За повідомленнями ДІНАУ).

Призначення членів уряду

КИЇВ, 30 грудня. – Президент України Леонід Кучма підписав сьогодні низку указів щодо призначення членів уряду. Згідно з ними призначено одинадцять з п'ятнадцяти міністрів:

Юрія Єханурова – першим віце-прем'єр-міністром України;
Юлію Тимошенко – віце-прем'єр-міністром України;
Миколу Жулинського – віце-прем'єр-міністром України;
Юрія Кравченка – міністром внутрішніх справ України;
Сергія Тигипка – міністром економіки України;
Сергія Тулуба – міністром палива і енергетики України;
Бориса Тарасюка – міністром закордонних справ України;
Богдана Ступку – міністром культури і мистецтв України;
Олександра Кузьмука – міністром оборони України;
Василя Кременя – міністром освіти і науки України;
Івана Саханя – міністром праці та соціальної політики України;
Леоніда Костюченка – міністром транспорту України;
Ігоря Мітюкова – міністром фінансів України;
Сюзанну Станік – міністром юстиції України.

(ДІНАУ)

Добровільна відмова...

(Закінчення зі стор. 1)

основі взаєморозуміння, дружби і взаємовигідного співробітництва". Він також запевнив, що Москва „прагнутиме до побудови багатополюсного світу".

На думку Президента України Леоніда Кучми, з якою ознайомив журналістів його прес-секретар Олександер Мартиненко, добровільна відмова Б. Єльцина від найвищої державної влади в Росії " – це мужній крок людини, яка бажає щастя і процвітання своїй країні, своєму народові. Президент Л. Кучма також вважає, що В. Путін, який тепер виконує обов'язки російського президента, стоятиме на позиціях добросусідства і розвитку дружніх зв'язків між Україною і Росією. О. Мартиненко повідомив також, що Л. Кучма мав телефонну розмову з В. Путіним: зокрема вони обмінялися думками про шляхи подолання негативних тенденцій в українсько-російській торгівлі.

Високо оцінив крок Б. Єльцина і прем'єр-міністер України Віктор Ющенко – як „свідчення особистої мужности, великої громадянської відповідальности і як приклад політичної поведінки". Прем'єр В. Ющенко підкреслив, що українці повинні бути вдячними Б. Єльцинові за те, що він так багато зробив доброго для розвитку українсько-російських взаємин.

У Білому Домі розглядають рішення Президента Росії Б. Єльцина відійти від влади як „драматичний крок", в якому є „елемент сюрпризу" і який у той же час „не є цілковитою несподіванкою", оскільки, як висловився один з працівників пресової служби Білого Дому, „здогади про відставку Б. Єльцина нуртували в російській пресі упродовж останніх місяців". Тепер Семюел Берґер, помічник Президента США з національної безпеки, „консультується з російськими офіційними колами" щодо рішення Б. Єльцина, і тільки після цього американський уряд зформулює свою офіційну реакцію на цю подію. Можна передбачити, що в цій реакції буде висловлене занепокоєння щодо головного питання сучасности – ядерної безпеки.

З інформованих джерел у Москві журналісти дізналися, що Б. Єльцин вже передав В. Путіну так звану „ядерну валізку", тобто систему керування ядерними силами Росії. У зв'язку з цією „валізкою" В. Путін у найближчий час працюватиме не в будинку уряду, а в Кремлі.

(За матеріялами інформаційних аґентств)

АМЕРИКА І СВІТ

Дорого обійшлося подолання „проблеми-2000"

ВАШІНҐТОН. – Близько 100 млрд. долярів – це ціна, яку США заплатили коштувало за створення власних комп'ютерних систем, здатних унеможливити негативні наслідки "проблеми-2000". Загалом країни світу витратили на це від 200 до 250 млрд. долярів, повідомив у неділю Джон Коскінен, голова Ради щодо "проблеми-2000" при президенті США. В інтерв'ю телекомпанії Ен-Бі-Сі він охарактеризував зроблену роботу як "великий успіх", оскільки жодних "серйозних і тривалих" збоїв не було зафіксовано ані в США, ані в інших країнах.

Американський літак над Кубою

ГАВАНА. – Новою контрреволюційною провокацією назвав уряд Куби політ 1січня (в 41-шу річницю кубинської революції) американського легкого літака над Гаваною, що розкидав листівки з антиурядовими закликами. Літак типу "Сесна-172 ", пілотований американським громадянином в'єтнамського походження, пролетів 1 січня над Гаваною і розкидав тисячі листівок, що містять заклики до загального страйку і повалення влади на Кубі.

Білий Дім не здивований рішенням Б. Єльцина

ВАШІНҐТОН. – У Білому домі розглядають рішення Бориса Єльцина достроково скласти з себе президентські повноваження, як "драматичний крок", в якому був "елемент сюрпризу", але який водночас "не був цілковитою несподіванкою", - заявили в прес-службі Ради національної безпеки при Білому домі. "Домисли про його можливу відставку циркулювали в російській пресі протягом кількох місяців", - пояснив співробітник прес-служби.

В. Путін може розраховувати на підтримку Німеччини

БЕРЛІН. – Німецький канцлер Ґергард Шродер висловлює сподівання, що Володимиру Путіну вдасться просунути вперед процес політичних і економічних реформ у Росії. Про це йдеться в розповсюдженій тут заяві глави уряду ФРН. У документі підкреслюється, що Володимир Путин може розраховувати в цьому на підтримку Німеччини.

Смертний вирок Оджалану лишається в силі

АНКАРА. – Генпрокуратура Туреччини залишила в силі смертний вирок лідеру Курдської робітничої партії Абдуллаху Оджалану. На цьому юридичні можливості його адвокатів оскаржити смертний вирок у самій Туреччині вичерпано. Адвокати Оджалана направили апеляцію в Європейський суд з прав людини. Турецький уряд, до якого не раз зверталися впливові міжнародні організації в зв'язку зі справою Оджалана, дав зрозуміти, що свою обіцянку виконає і дочекається рішення цієї міжнародної судової інстанції. Як відомо, з 41 европейської країни, що входять до складу Ради Європи, тільки Туреччина та Албанія продовжують залишати в своїх законодавствах норму про вищу міру покарання. До числа "проблемних" у цьому відношенні країн відносилася і Україна. Однак останнього дня 1999 року рішенням Конституційного Суду України винесення смертних вироків поставлено в країні поза законом.

Всіх заручників звільнено з літака у Кандагарі

НЬЮ-ДЕЛІ, Індія. – Терористи звільнили всіх заручників в обмін на трьох екстремістів. Про це повідомив тут журналістам секретар прем'єр-міністра Індії Браджеш Мішра. За його словами, всіх трьох спеціяльним літаком доставив до Кандагара міністер закордонних справ Індії Джасвант Сінгх. Це - Азхар Масуд, Муштак Ахмад Зардар і Ахмад Омар Сайєд Шейх. Всі заручники, які перебували на борту аеробуса компанії "Індіан ейрлайнс", звільнені. Повітряні пірати, які утримували їх, залишили літак і їх вивезли з аеропорту Кандагара представники афганської адміністрації та дали їм ультимат до 10 годин виїхати з країни.

Греції пропонується посередництво

АТЕНИ, Греція. – Сполучені Штати Америки висловили бажання бачити Грецію у ролі посередника, щоб вирішити проблему сербського президента. Як пише атенська газета "Елефтеротипія", американський уряд щодо Сербії розділився на два табори. Один, на чолі з Медлин Олбрайт, наполягає, щоб сербський лідер став перед правосуддям. Прибічники іншого табору, до якого належать посол США в ООН Ричард Голбрук, вважають, що сценарій добровільного відступу команди Мілошевича від влади та надання йому політичного притулку в певній країні влаштував би всіх. Газета вважає, що США натякають, щоб довіреною стороною для Вашінґтону і для Белграду стали Атени, які мали б взяти участь у процесі усунення Мілошевича від влади. Однак, після гучної справи курдського лідера Оджаляна, внаслідок якої у відставку пішов міністер закордонних справ Греції Теодорос Пангалос, грецький уряд і особливо прем'єр-міністер Костас Сімітіс не хотіли б побачити себе в пропонованій ролі.

Кембрідж визнав ректора Чернівецького університету людиною року

ЧЕРНІВЦІ.– Людиною року визнано ректора Чернівецького державного університету імені Юрія Федьковича академіка Степана Костишина. Рішення про це прийняла вчена рада міжнародного наукового центру англійського міста Кембрідж, яка щорічно визначає відомих людей континенту, що внесли найбільший вклад у розвиток освіти і науки. На рахунку Чернівецького ректора понад п'ятсот наукових робіт, більшість яких поміщено в Інтернет і має загальноевропейське значення. При його безпосередній участі та допомозі підготовлено 15 кандидатів і два доктори наук. Вуз, який очолює Степан Костишин став одним з провідних наукових і навчальних закладів континенту. Він підтримує тісні зв'язки і розвиває співробітництво з чотирнадцяти університетами Америки, Европи та Австралії.

(ДІНАУ)

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 2200 Route 10, P. O. Box 280 Parsippany, N.J.07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510. UNA Fax: (973) 292-0900
E-mail: svoboda@worldnet.att.net

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280,
2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054
and additional mailing offices.

Передплата на рік $50.00, на півроку - $30.00. Для членів УНСоюзу
$40.00 річно, на півроку - $25.00. За кожну зміну адреси - $1.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати
поглядам редакції. Редакція застерігає за собою право при потребі
виправляти і скорочувати надіслані матеріяли.

Головний редактор — Раїса Галешко
Редактори: Ольга Кузьмович, Ігор Пилипчук, Христина Ференцевич,
Левко Хмельковський, Петро Часто; Верстка — Павло Стокотельний;
Реклама — Марія Осціславська;
Адміністратор — Володимир Гончарик.

Христос Народився

Цим привітом християни вже 2000 разів з черги сповіщають увесь світ про народження Христа – Сина Божого, котрий прийшов на землю, щоб оздоровити людство. Про це народження вже сотні років перед тим провіщали старозавітні пророки – Його народження очікували у таємничому тремтінні, вірячи, що це буде початок оновлення світу. Христос народився на переломі епохи, коли світ у своєму багатобожжі втрачав справжнє пізнання правдивого Бога. Його народження принесло людству нові напрямні – шлях до спасіння. А світло вифлеємської зорі проникло в тогочасну темноту язичницької ночі, показуючи світові новонародженого Бога, даючи кожному можливість прийняти Христа як свого спасителя.

Різдво Христове – це свято радости, миру, любови і злагоди, до плекання котрих зобов'язує кожного з нас та подія 2000-річної давности, що сталася у Вифлеємі Юдейськім, як у вбогій стаєнці народився Син Божий – Спаситель Світу. Це свято має зогріти наші серця Божою благодаттю, а з тим вирозумінням і пошаною один до одного. Різдво Христове закликає нас всіляко берегти наші сім'ї, які в нашому сьогоденні зазнають дуже часто розвалу, бо ж без здорової християнської сім'ї неможливо ані збудувати державу, ані відродити здорову націю.

Український народ з давніх давен особливо вшановує Різдво Христове та збагачує його найкращими зразками своєї культури котра сягає в глибину віків. Величавими відправами в церквах, обрядовістю домашніх звичаїв, коли з появою першої зірки починаємо традиційну Святу вечерю з 12 пісними стравами, серед яких обов'язкові кутя і узвар. Зокрема тріюмфально возвеличує народ Рождество Христове піснями-колядами, в яких висловлює всі свої радості та смутки і надію на ласку Божого Дитяти. Найкраще розуміння дива Божого Різдва наш український народ висловив у старовинній колядці –

„Бог Предвічний народився,
Прийшов днесь із небес, щоб спасти люд свій весь
І утішив вся".

В іншій колядці з радістю повідомляється про те, що

„ Нова радість стала, яка не бувала:
Над вертепом звізда ясна світу засіяла".

– це пригадка, що в день Різдва Христового нема місця на смуток, на нарікання, на критицизм, є місце тільки і виключно на радість. Прихід Месії на світ – це радісна подія. У тій чудовій колядці мова про звізду ясну, котра вказувала дорогу мудрецям до стаєнки, де Христос родився. Святріздвяні символи тісно пов'язані з нашим народом і з життям кожного з нас, з усім тим, чим ми радіємо і чим сумуємо. В кінцевих строфах колядки звернення та просьба до новонародженого дитяти, котрого відразу і без будь-яких сумнівів визнано царем і небесним володарем, щоб не забував за нашу країну й дарував ..„ літа щасливії нашій славній Україні!" Мабуть, жоден інший народ не має таких давніх, гарних, величних звичаїв і обрядів, у яких захована давня мудрість наших предків, яка завжди пов'язувала минуле зі сучасним і майбутнім, і глибока віра в новонародженого Спасителя, що ними прославляє торжество Христового Рождества.

Святкуючи народження Господа нашого Ісуса Христа, прославляймо Його нашою неповторною, неймовірно поетичною українською різдвяною традицією: колядками, вертепом, Свят-вечором з його багатою християнською символікою.

Незламно вірмо у нованародженого Ісуса, котрий впродовж століть опікується українським народом, його землею. Він і в сьогоднішні дні, повні спотикань у встановленні молодої держави, допоможе Україні та її народові подолати всі труднощі. Вірмо і не сумніваймося, що Боже Дитя, Яке народилося, щоб оздоровити людство, оздоровить і кожного з нас, наповняючи наші душі своєю ласкою любови, радости, вирозуміння і пошани один до одного, тоді відчуємо нову наснагу і силу до змагань за краще завтра.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про перше „польське" Різдво

Так склалося, що тим разом (бо не можна сказати – в цьому році) наше українське Різдво припадає вже на інше сторіччя, ніж т. зв. „латинське" – 25 грудня, яке тепер святкує вже добра частина наших українських церков. Цей календарний суміж викликував вже не один раз непорозуміння, неполадки та чимало попсував крови у нашій громаді.

Передусім цей суміж вже понад півсторіччя додає до українського незрозумілого поділу громади. Поруч із політичним, цей церковний поділ в одних проходить непомітно і без великих хвилювань, а в інших таки є причиною сварок і навіть ненависти.

В останніх роках на тому відтинку календарних непорозумінь стало якось спокійніше, може тому, що ми більше переживаємо події та непорозуміння у відродженій українській державі, як те, що коїться в наших церквах.

Отож якось вже прийняли в діяспорі до відома, що одні церкви за бажанням парафіян святкують Різдво 25 грудня, а інші – 7 січня. Ба, навіть вже і громадяни України пишуть до нашої преси, щоб „не відставати від світу" і святкувати в той час, як більшість його, бо, мовляв, „старий календар є традицією російського народу", а усі економічні та патріотичні причини промовляють за новим календарем.

Але – це тільки думки поодиноких громадян, висловлені на сторінках українських газет, а покищо і цього року, як досі, одні із нас святкують „по-старому", а другі святкували „по-новому".

Але саме тепер, цього року, коли ми всі стоїмо під враженням приходу XXI сторіччя і раз-у-раз щось порівнюємо, насувається багато споминів та повернення думками до минулого, що, хочемо чи ні, вже поза нами. І наша „Свобода" вже від довшого часу відкрила рубрику для споминів з-перед 50 років, пов'язаних із переселенням до США усіх, що належать до третьої хвилі українських іміґрантів, а з приходом 2000 року шукає споминів із сторінок своєї „бабуні", якій вже сповняється 106 років життя.

А нам із цими постійними, а так різними споминами, пригадався тепер один з-перед шістдесяти років, коли то довелося вперше у житті святкувати в українській церкві, але не 7 січня, а 25 грудня чи пак 25–26. Це було в першу зиму поза батьківщиною, у 1939 році, коли велике число львів'ян опинилося, з причини окупації совєтами Галичини, у польському місті – Кракові. Непевні завтрішнього дня, в пошуку родини, праці, приміщення – ми були усі, немов загублені вівці. Не було як та з ким плянувати Різдво чи його святкування, а багато із нас навіть не знали, де шукати за українською церквою. А вона стояла скромно закрита деревами та кущами славних краківських валів, під назвою св. Норберта.

Мала в часі початку Другої світової війни українська громада Кракова несподівано побільшала, але парох церкви провадив її, як раніше, після „польського календаря" – на моє особисте щастя.

Віднайдений в німецькому полоні біля Кутна наречений, завдяки моїм завзятим заходам, отримав звільнення та опинився також у Кракові. В тому часі ми ще не були свідомі догідного спільного життя без Божого благословення чи „запису в Загсі" на совєтський лад, отже, треба було нам якнайскоріше повінчатися, але як в Пилипівку вінчатися?

Які ми були раді, коли парох вияснив нам, що українська церква святкує Різдво „по-польському" і він може нас повінчати день після Різдва. Ми позичили гроші, заплатили церкві та за свідоцтва про вінчання, попросили приятеля родини, відомого о. д-ра Івана Гриньоха повінчати нас без платні, а два приятелі погодилися бути свідками.

На обручки грошей не стало, купили на „валах" – залізні перстені, а про весільну гостину навіть не було що й думати. 60 років тому назад, у дощову днину, ми зайшли до церкви св. Норберта, але коли вийшли після короткої церемонії, природа влаштувала нам своєрідне весілля.

Дощ перемінився у сніг – немов ціла природа прибрала весільні шати. Було тихо і затишно – Краків святкував Різдво, а ми з ним. Ось таке було в мене, 60 років тому, перше „польське" Різдво.

О-КА

ГОСТІ РЕДАКЦІЇ

Що таке „Колаж”?

Вони заходять несміло і скромно – двоє дівчаток, яких можна побачити сотнями на вулицях, і хто ж сподівався б, що це не лише землячки, але й найактивніші члени віртуозної групи „Колаж” зі Львова! Галина Жук каже, що вона віолончелістка, і при цьому керівник ансамблю, а Софія Соловій – співачка-солістка. Якось легко та скоро нав'язується між нами контакт і щира, невимушена розмова, хоча ділить нас багато десятків років і багато таких різних переживань. Наші молоденькі гості відповідають радо на запитання старої журналістки, та ще й передають декілька відбиток з німецької преси, яка так багато і тепло пише про їхній музичний гурт.

– Як це сталося, що ви стільки побували у Німеччині, а до нас приїхали вперше?

– Ви, певне, знаєте, що в Байройті відбувається кожного року Міжнародний молодечий фестиваль, поруч із музичними фестивалями імені Ваґнера, та збирається там музично обдарована молодь. І ми – усі випускники Консерваторії ім. Лисенка у Львові, вирішили створити ансамбль та поїхали спробувати щастя на молодіжному фестивалі в Байройті. Вперше побували там у 1997 році, але хоча проминуло ледве два роки, ми мали вже ряд поїздок, передусім по Німеччині, де усюди нас приймали дуже тепло. Ось погляньте на пресу.

Оглядаю жмуток німецьких газет із прихильними заголовками: „Колаж” захоплює слухачів”, „Музичне вдоволення для слухачів”, Знаменита мішанина” і т. п. Кожна із рецензій незвичайно прихильна до молодих музикантів. Але таки найкращим і зворушливим доказом їхнього музичного успіху хай буде розповідь керівника ансамблю Галини Жук,

– Знаєте, як ми „здобули” наш перший „сі-ді”? Коли приїхали вперше до Байройту, в нас не було багато грошей – то ми спробували щастя заграти дещо із нашого різноманітного репертуару – від нього, до речі, пішла наша назва „Колаж” – на вулиці та дещо призбирати гроша на перебування. Люди слухали радо, збиралося їх довкруги нас багато, били „браво” – ми грали, а Софія співала. І ось побачили ми жінку, що довго слухала, а сльози так і ллялися по її обличчі. Вкінці запитала у нас, чи маємо ми свою платівку або „сі-ді”. Коли ми сказали, що не до того нам, бо не маємо фондів – вона, яка незадовго перед нашою зустріччю втратила у автомобільній аварії дочку (це вона сама нам розповіла) заопікувалася нами, знайшла нам студію для награння платівки і заплатила за усе. Так ми дістали першу нашу „сі-ді”, а відтак за зароблені гроші награли у Львові вже другу.

– Розуміється, маєте їх зі собою і продаєте в часі концертів?

– У нас ще до того і одна звичайна платівка із нашими колядками. Надіємося продати тут дещо перед концертами.

– То розкажіть трохи, як ви сюди приїхали та яка у вас програма.

– Ми приїхали до США вперше, і наші концерти організовує Катерина Немира з Клівленду. Виступали вже в Чикаго, Рочестері, Клівленді, а тепер перед нами концерти в Нюарку, Нью-Йорку, Філядельфії, Балтіморі, Бавнд-Бруку, Дітройті та вкінці заключний у Чикаго. Так будемо концертувати цілий січень, а з початком лютого повертаємося до нашого Львова. А що буде далі – побачимо.

– Чи ви завжди виступаєте в тому самому складі із вашою зіркою – Софією Соловій? Яке це влучне прізвище для нашої справді солов'їної співачки!

– Наш ансамбль не завжди виступає у такому складі, як тепер тут, в США. Але Софія постійно із нами і є нашою зіркою. Вона ж лавреат Міжнародних конкурсів, а її магічний голос не залишає нікого байдужим. А так ми добираємо членів „Колажу” як завгодно – часом міняємо, часом виступаємо в тому самому складі. Сама наша назва вказує на те, що ми в постійному творчому пошуку щодо інструментального складу і програми.

– Це бачимо із програми ваших „сі-ді”. Цікаво, хто тепер приїхав до США та яких ще додаткових членів ви добираєте, якщо це потрібне.

– Тут ми маємо, крім нашого „соловейка” – Софії, Сергія Луценка – флейтиста, Юрія Войтинського – скрипаля, Павла Зав'ялова – альта і Христину Гузіль – художнє слово. Але з нами ще співпрацюють скрипалька Марта Ясіновська, альтист Петро Чайковський, гобоїст Василь Штуганич, гітарист Сергій Гурин, тенор Петро Швайковський. Ми змінюємо склад нашого ансамблю відповідно до можливостей і часу наших музикантів.

– Але, як свідчить ваша розповідь, виступаєте у різних європейських країнах, з найбільшими успіхами в Німеччині, та щораз кращу маєте славу у своїх та чужих. Це для вас, Галино, як керівника ансамблю неабияке признання. Тож щиро бажаємо, щоб і в цьому першому турне в США вас зустріли лише теплі та радісні переживання.

О. Кузьмович



Члени ансамблю „Колаж” у Львівському оперному театрі (верхній ряд, зліва): Сергій Луценко, Павло Зав'ялов, Юрій Войтинський. Нижній ряд, зліва: Софія Соловій, Галина Жук і Христина Гузіль.



Віталій Карпенко,
політичний оглядач „Свободи”

Росія без Єльцина

Найбільшою сенсацією під завісу 1999 року стала заява Президента Росії Бориса Єльцина про добровільну його відставку. “Я ухожу”, – з властивою йому категоричністю сказав Президент до публіки, і хоч всі цього чекали, та для всіх ця заява прозвучала, як грім серед ясного неба. І хоча б хто що думав та говорив про нього, з Єльциним, з його порівняно короткочасним перебуванням при владі (8 років і 6 місяців), без перебільшення, пов'язана ціла епоха російської історії і російської політики. Це була епоха розкладу Радянського Союзу, переходу від комуністичного тоталітаризму з однією-єдиною монопольно панівною партією до, хоч і викривленої та своєрідної, але демократичної і багатопартійної системи.

Борис Миколайович Єльцин належав до вищих кіл компартійної еліти: керував Свердловським обкомом компартії, був кандидатом у члени Політбюро і першим секретарем престижного та впливового Московського комітету партії. Він першим побачив примарність горбачовської перестройки, і в рамках компартійної системи піддав її нищівній критиці на партійному пленумі, що було нечуваним зухвальством, подав у відставку з партійних постів, що також було не меншим викликом, і звичайно ж, був підданий остракізму, потрапив у немилість тодішнього політбюра, але натомість став улюбленцем широкого загалу.

Пригадую останній з'їзд КПСС, що відбувався 1990 року, під кінець перестройки. Тоді вперше делегати з'їзду обиралися не на обласних партконференціях та республіканських партз'їздах за заздалегідь визначеними списками, а в низових партійних організаціях на альтернативній основі. Зрозуміло, що було зроблено все, щоб делегатами стали “надійні” люди з компартійної верхівки, та водночас на 28-ий з'їзд потрапили і небажані опозиціонери. Так став делегатом і я, обраний цілою низкою київських парторганізацій, де рядові комуністи високо цінували гостро критичну і принципову позицію редагованої мною газети “Вечірній Київ”. Тому був очевидцем, коли Борис Єльцин, різко виступивши на з'їзді, заявив, що виходить з компартії, і твердою ходою попрямував через всю, шоковану несподіваним вчинком, залю Палацу з'їздів до виходу. То був справді вчинок, про який заговорили “від Москви до самих до околиць”.

Я вирішив скористатися нагодою, щоб по гарячих слідах узяти інтерв'ю в знаменитого бунтівника, і також прошмигнув на вихід. Єльцин в оточенні двох охоронців (один попереду, другий позаду) задумливо простував углиб кремлівського подвір'я. Я кинувся наздоганяти, але шлях мені перепинив задній охоронець. Мені нічого не лишалося, як прокричати з відстані своє прізвище і посаду, звертаючись до Єльцина по імені та по батькові, з проханням про інтерв'ю. Єльцин обернувся, зміряв мене поглядом і подав знак охоронцеві підпустити. Я підійшов, бунтівник потиснув мені руку і ми поволі пішли по доріжці, розмовляючи. За тих кілька хвилин я встиг поставити два-три запитання, але не мав змоги записати дослівні відповіді – диктофона не мав, а блокнот і ручка в тій ситуації були недоречними. Того ж дня я по пам'яті написав інтерв'ю і передав телефоном в редакцію – воно було опубліковане в черговому номері, і то, певно, було найперше, а можливо й єдине, інтерв'ю Єльцина відразу після його скандальної заяви на з'їзді. Десь на другий день і я покинув Москву і повернувся у Верховну Раду, депутатом якої був, де вирішувались тоді важливі питання.

Вдруге я зустрівся з Єльциним в листопаді 1990 року, коли він у ролі голови Верховної Ради Росії приїхав до Києва, і після підписання Договору про основи відносин між Українською та Російською, тоді ще соціялістичними, республіками разом з Леонідом Кравчуком провів пресову конференцію для журналістів. Скориставшись нагодою, я, пригадавши слова Єльцина під час пам'ятного кремлівського інтерв'ю про те, що Договір між Росією та Україною треба підписати негайно, а минуло аж чотири місяці, запитав, чим викликана така уповільненість? І чи правда, що дефіцит пального в Україні викликаний, як подейкують, тим, що нібито нафту нам “перекрив” Єльцин? Борис Миколайович посміхнувся до мене, як до давнього знайомого, і пояснив, що Договір – річ непроста, політична ситуація надто динамічна і потрібен був час, щоб підготувати документ. Що ж до нафти, яку нібито перекрив Єльцин, – то це чергова провокація, отака собі “качка”, запущена відомою організацією, яка цим займається професійно.

Він тоді був ще тим доступним і демократичним Єльциним, якого шанувала вся країна. Мені навіть вдалося підійти до нього і перекинутись кількома фразами. Зупинився так детально на цих двох епізодах, бо вони якраз і характеризують Бориса Єльцина як людину, висвітлюють його вдачу того раннього періоду руйнування радянської імперії.

Перемігши Горбачова, заборонивши компартію, ставши Президентом Російської Федерації, Борис Єльцин зробив, за його ж словами, все, що міг. І то – правда. Він у своїх діях керувався російським патріотизмом, виходив виключно з російських інтересів. І якщо Росія не досягла бажаного рівня розвитку і сидить фактично в такій же кризовій ямі, як і Україна, то в цьому не зовсім вина Єльцина. Більше зробити він просто був неспроможний. І тому вирішив піти – це також мужній вчинок: у нинішній складній обстановці він подав приклад цивілізованої зміни влади.

Заслуга Бориса Єльцина в новітній історії безперечна. Він рішуче виступив проти компартійного путчу, відомого під сумнозвісною назвою ГКЧП і, підтриманий армією та народом, переміг. “Борись, Борисе!” – цей лозунг народився в надрах мас й увібрав у себе їхню глибоку симпатію до Єльцина. Він один з трьох лідерів, які підписали вирок радянській імперії в Біловезькій пущі. Він став першим Пре-

(Закінчення на стор. 19)

Газета – літопис століття



Переглядаючи річники „Свободи" „з начала", дивуємося, які актуальні й сьогодні її статті, незважаючи на відстань понад ста років. Ось на першій сторінці числа ч. 2 із „15 Януара 1894 року" стаття під заголовком „Новий рокъ", підписана Гр. Гр. (можна здогадитися хто є автором – а це сам головний редактор і основник „Свободи" отець Григорій Грушка). Переповідаючи спершу про події у світі, автор відтак закликає піти „до своєї хати" та переконує, що він та його попередники покидали Галичину „в нуждѣ Ьѣdѣ в домашнихъ сварахъ. Тому всему причиною суть собѣ сами Русини нехотящій познати що вѣ едности сила і для того всюда занимають мѣсце „слабшихѣ, малозначнихъ". Як влучно схопив о. Гр. Грушка нашу психіку та причину наших невдач! Тому і його заклик на кінці статті можна сьогодні використати так, як він його думав 106 років тому:

„Братя Русини!

Перечитайте уважно все тоє що туть пишемо и розважте здорови въ своей головѣ, якъ бы то було добре для насъ сливѣ мы взялись за руки и далѣй до дѣла будувати для себе и для своихъ новую хату!"

А може, хоча б тепер, після понад сотню років, візьмемо собі ми до серця віншування о. Григорія Грушки?

„Обряд держить наш народ при його народності..."

Перед нами – пожовклий річник „Свободи" за 1900 рік. Перше число датоване днем 4 січня. Акурат перед Різдвом! Відкриваємо його в надії знайти відповідний матеріял – послання чи бодай поздоровлення. І мусимо розчаруватися – нема... А нема тому, що то ж були початки української трудової еміґрації до Америки і Канади – наші люди тоді перебували, в буквальному розумінні слова, на голій землі, під голим небом, без своїх церков, не кажучи вже про речі другорядні.

Ось про це – про важливість залишитися собою, зберегти свою національну самобутність, свої свята, звичаї та обряди, певна річ, не можемо не знайти і в цьому першому числі "Свободи" 1900 року.

Ось що пише, зокрема, священик з Канади:

... Кождий чоловік має свої чувства релігійні, народні й обрядові, над котрими характерно працює. Ті чувства суть сильно розвинені в руському народі (українці з Галичини і Закарпаття в ті часи називали себе русинами або руськими. – Ред.). У руського народа по чувству релігійному слідує народне, що мов ланцом сполучене з руським обрядом. Хто Слов'янин, має мати слов'янський обряд. Обряд руський держить наш народ при його народності, а наприклад Ормяни в старому краю як зачали відправлати Богослуження по-латински, зникли як камфора, і хоч нині вправді суть ще Ормянський приход зі спольщеними та златинізованими Ормянами, але они вже затратили народне і обрядове чувство. Так стало би ся і з Русинами, єсли б ті не боронили свого. Русин хоче мати свою церков, своє Богослуження, котре йому так любе, при котром він дійстно чуєся щасливим. Коли так, то треба подумати про руську церкву в Вінніпеґу. Вінніпеґ є великим містом в середині Канади. Ту залагоджуються всі справи, а народ руский приходить ту найчисельніше за своїми справунками; єсть ту иміґраційний дом, словом, столиця канадійської Руси, а коли Поляки в Бразилії кажуть, що там нова Польща, то ми кажем, що в Канаді нова Русь.

Прийшла неділя і я мав співану Службу Божу під польським костелом; сейчас наступило непорозуміне. Инші народности, що нашого обряду ніколи не бачили, а головно Поляки, що уважають себе за щось вищого, стали з наших насміхатися. Руські люде обидилися тим, а на мітинґу уряджено відлучитися цілковито від польсько-німецько-чеського костела, а побудувати свою власну церкву...

В січні 1900 року „Свобода" (ч.1) писала:

Від 145 до 160 тисяч волосков на голове мають люде, що мають ясне волосє; около 105 тисяч ті, що мають волосє чорне, а руді мають лиш около 30 тисяч волосков. За те волосє тих последних є звичайно досить грубе і не випадає так легко, як ясне або чорне.

◆

Бучерня Игнатія Трохановского. Все свеже і добре мясо, ковбаси, шинки, солонину і все можете купити у свого бучера, а то по дуже низькой цене. Розвозить все на час. Хвалити богато не треба, бо добре само хвалить ся.

◆

Кождий мущина може дістати на спробунок вільний пакуночок заметного домашнего леку, що вилічило тисячі людей, котрі терпіли літами на парубоцьку слабость, походячу з молодечого дуру, на утрату сили і памяти, слабости крижей і т.д. Пишіть зараз.

◆

На розі 5-ої і Ок улиці єсть красно уряджений готель. Все свеже пиво, добра віска і файни цигара, а вино імпортоване. Єсть там також і pool table для забави. "Стрит-кара" йде коло самих дверей, тож если чекаєте, зайдіть ликнуть чарку до давного знакомого Петра Ляцка, а він обслужить вас чемно.

◆

Хто хоче мати добре і красне убрання, а ще до того за тані гроші, то най йде куповати до Ю. Хиляка, но най не забуде взяти і грошей з собою, бо там усе cash.

◆

Готель Hetman Chmielnicki. Коло лігайського діпа одинокий на ціле місто руський готель. Чистенько, там, всякі напої як віска, пиво, рум, темпер і ін., дуже добрі і здорові. Хто хоче переночувати, знайде там чисте ліжко і чемну услугу. Ану, русини! Чи ж будемо все ходити по чужих людях і за свої гроші по кутах стояти?

◆

Терпів я багато літ за провини природного гріха. Видав я сто долярів докторам без помочи. Навпоследок поехав я до старого краю, порадив ся одной старой, мудрой жени, котра мешкала в лесе, знала ся на зелях і она мене вилечила від страшной слабости. Про те нещастє розказав я моїм приятелям і они вилечились. Тому я винайшов, що все головнейши слабости можна гоїти тими зелями. По довгих намовах удалось мене виведатись від тої жони про тайну того леку, а я готов ужичити єго моим краянам.

◆

Хто хоче відразу богачом стати, всегда зле на том вийде. Недавно тому бруклінські ошусти, що прозвались „Franklin Syndicats", обчистили таких охочих стати богачами з тяжко заробленого гроша. Обіцяли вони платити десять процент на тиждень від вложеного капіталу і справді за якийсь час платили, позичаючи гроші в других, або платячи за цей процент з надсиланих депозитів. Коли однак видели, що вже споре число дураков зложили в их руки значну суму грошей, замкнули „бізнес" і зникли. Кажуть, що заробили на тім пару міліонів долярів, а людям дали научку, що хто хоче відразу богатим стати, той втратить й те, що має.

◆

Мати: „Диви, Васильку, курятко вже викльовує ся з яйця!"

Василько: „Але як оно там влезло?"

НОВОРІЧНЕ ВІТАННЯ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

(Закінчення зі стор. 1)

святий наш обов'язок перед близькими і далекими попередниками, які були біля коріння та джерел української державности, залишили нам у спадок любов до України, виставлені часом і випробуваннями кращі риси народної душі, національного характеру.

Своїми руками і розумом ми збудуємо для себе, своїх дітей та онуків нову Україну. Державу, знану і шановану у світі, багату і славну у всіх вимірах, усіх сферах - від колоса до космосу. Велике справді бачиться на відстані. Тільки нащадки зможуть оцінити сміливість та наслідки кроків, які зроблені й будуть продовжені в нашу складну і нелегку добу. Розгортаючи цю роботу, всім треба утвердитися у переконанні, що вона життєво необхідна і нашому народові цілком по плечу.

Віра у прийдешнє, у свій народ і свою державу повинна бути активною і творчою, додавати сил, енергії, оптимізму. А черпати її маємо з найглибших криниць любові до Вітчизни, до своєї сім'ї. Якщо сім'ю нерідко порівнюють з осердям Всесвіту, то це не перебільшення. Новий рік і Різдво, як традиційні родинні свята, дають прекрасну нагоду відчути цю одвічну життєву опору, зігрітися й очиститися душею серед найдорожчих людей, в атмосфері доброзичливості і злагоди. І разом з тим усвідомити себе часткою свого народу, з яким ділиш і радість, і хліб, і долю. Хотілося, щоб у Новорічну ніч з новою силою засяяли всіма гранями людські чесноти.

Переходячи часову межу, оглядаючись на своє власне життя, переоцінюючи багато цінностей, ми не повинні переступати через такі предковічні й непорушні з них, як честь, людяність, повага до себе й до інших, сумління, милосердя. Сьогодні я особливо відчуваю свою нерозривну єдність з вами, дорогі співгромадяни. Бачу себе у кожній оселі, у єдиній великій сім'ї, ім'я якій – Україна.

Пропоную підняти келихи зі споконвічним народним побажанням, яке нині сповнене особливого змісту:

Будьмо!

Будьмо – віднині й на вічні часи!

Будьмо – для себе і для тих, хто прийде нам на зміну, кому вести Україну і жити в Україні у третьому тисячолітті.

Хай Господь благословить нас на добрі помисли і справи!

З Новим, 2000-им роком і Різдвом Христовим, український народе!

Президент України Леонід Кучма

Ідучи з колядою, не забудьте про УМХС

Українська медично-харитативна служба – це добродійна установа, що знаходиться в Мюнхені, Німеччина, опікується душевно хворими і матеріяльно збіднілими українцями. Кожного року на ту ціль видається допомога грішми, медикаментами та медичним приладдям, протезами для інвалідів, одягом та іншими речами. До кінця жовтня 1999 року УМХС видав ліків та інших медичних приладів на суму 152,702 німецьких марки. В Україну висилаємо переважно ліки, бо їх там обмаль. Українська медично-харитативна служба (колишній Український Червоний Хрест) – доброчинна установа, що діє завдяки пожертвуванням доброзичливих українців західньої діяспори. За їх допомогою УМХС існує уже 53 роки на чужині. Дотацій від німецьких урядових інституцій не одержуємо, хоча наша установа визнана німецьким податковим речником уряду як доброчинна, тому не підлягає оподаткуванню, а пожертви в Німеччині можна списувати від податків.

Ласкаво просимо вельмишановних жертводавців, українські установи, молодечі товариства, політичні організації, ідучи з колядою, мати на увазі також УМХС. Христос Рождається – Славіте Його!

За Головну Управу УМХС–
д-р **В. Мялковський**, голова,
інж. **Г. Комаринський**, секретар,
д-р **О. Вінтоняк**, фінансовий референт

Привітання членам УНС та читачам „Свободи“

З нагоди закінчення 1999 р. та з переходом у XXI століття, пересилаємо щирі побажання всього найкращого всім членам Українського Народного Союзу та читачам тижневика „Свобода“.

Напередодні кінцевого дня XX століття кожний з нас мимоволі робив власні підсумки минулого року чи попередніх років відходячого століття, згадуючи приємні пережиття, як і різні страхіття, які життя на нас накладало.

Американські газети та телевізія присвячували багато уваги подіям минулого століття та заразом старалися передбачити можливі зміни, які можуть принести людству чергові роки нового століття.

Всі думки годилися в одному, що минуле століття було найбільш жорстоке для людства: дві світові війни, два диктатори – Сталін і Гітлер, ненависні системи – комуністична і фашистська спричинили мільйонові втрати у людях.

Нарід України поніс чи не найбільші жертви у людях з усіх европейських народів. Майже від початку XX століття його нищили штучно створені комуністами голодомори, суворі репресії, війни, а при кінці ще навістила атомова аварія.

Тільки завдяки силі і витривалості українського народу вдалося йому пережити всі ці злидні та до деякої міри задержати свою ідентичність, мову, історію і культуру. Рани, заподіяні українському народові у минулому столітті будуть ще довго гоїтися та матимуть далекойдучі наслідки на розвиток України.

Минуле століття принесло в його останньому десятилітті також розпад совєтської імперії. На його руїні Україна збудувала свою незалежну, демократичну державу. Тим чином сповнилися довголітні бажання українського народу на його батьківщині, як і розсіяного по цілій земній кулі.

І ми, українці, згуртовані у нашому УНСоюзові, цій найчисленнішій та найстаршій українській організації поза межами України, все мріяли і своїми ділами стреміли до того, щоб Україна стала вільною, незалежною державою.

Довголітня історія УНСоюзу дає багато доказів цього, що без огляду на не раз тяжкі обставини у житті українських еміґрантів на американському континенті, вони ніколи не забували про Україну, про аспірації українського народу до волі і незалежности і в цьому напрямі члени УНСоюзу все працювали.

Сила УНСоюзу впродовж його 106-річного існування була і далі є в його активнім проводі, в його кількасотних відділах, очолюваних секретарями, предсідниками і касирами, які заразом є церковними чи громадськими діячами у своїх місцевостях. Вони постійно збагачували організацію і свої відділи новими членами і дальше з великим почуттям обов'язку цю працю виконують.

Звернувши наш погляд на роки вперед у XXI століття, ми твердо віримо в те, що на місце наших довголітніх активістів прийде молодше покоління, вже народжене на цьому континенті, як також включаться активісти з нової еміґрації з України, які будуть так само вірно служити нашій організації та цілій українській громаді, як це робили їх попередники, хоча засоби до праці у них будуть напевно нові, більш сучасні.

Цілеспрямованість їх дій буде та сама, що була колись, а вона є подана у причинах існування УНСоюзу, а саме: поширювання принципів братської діяльности, збереження української-американської і української-канадської спадщини і культури; надання своїм членам висококісних фінансових послуг і продуктів, реінвестування своїх прибутків для добра своїх членів і української громади.

Твердо віримо в те, що УНСоюз, прямуючи впевнено у нове століття, буде вірно придержуватися напрямних, які йому передали його засновники та минулі покоління численних діячів.

Уляна Дячук,
предсідник



Левко Лук'яненко

Війна Росії проти Чечні: наше ставлення

Шановна пані Головна редакторка газети „Свобода“, вітаю Вас та редакцію Вашої газети з Новим 2000 роком та Різдвяними святами! Дай Боже, щоб з переходом до нового тисячоліття з вами перейшло все добре, а все недобре залишилося в минулому! Хай наше українство за межами України не згасає, а набирає сили, оживає й активізує зв'язки з рідною землею! А ми в Україні долатимемо труднощі будівництва нової України та й переходитимемо до доброго життя.

Будьмо!

Л. Лук'яненко

Війна в Чечні, події в Югославії, війна в Дагестані і знову в Чечні в українському суспільстві сприймаються не однаково. Початкова думка у своїх однакова – слава Богу, що Україна самостійна держава і тепер наші юнаки не мусять помирати десь далеко від України за чужі нам інтереси. А далі думки розходяться, причому рядові республіканці часто самі недостатньо чітко розуміють політику своєї партії у цьому питанні. Може не так через складність, як через те, що керівництво партії не оприлюднювало напрямних з цього питання. Коли б з боку України не було жодної реакції на події в Чечні, то можна б думати, що Україну вони не цікавлять, того вона й мовчить. У такому разі націоналістичні сили можна було б звинуватити в байдужості та відсутності почуття солідарності з борцями супроти Російської імперії та й більш нічого. Ба, справа гірша. Щойно війна із Дагестану перекинулася на Чечню й почала загострюватися як Президент України поспішив стати на бік московського уряду, прийнявши її брехливу тезу про те, що, мовляв, взаємини Росії з Чечнею – це внутрішня справа Росії, і що вона, Росія, в межах своєї держави бореться з чеченським тероризмом. Доки не було цієї заяви Президента України, доти республіканці мали право вважати, що ми без слів є на боці Чеченського й Дагестанського народів. Коли ж Президент оприлюднив античеченську позицію української держави, мовчання УРП не можна трактувати інакше як солідарність із позицією Л. Кучми. Це суперечить ідеології УРП. За цих обставин необхідно сформулювати чіткіше позицію нашої партії, аби озброїти республіканців правовими й моральними критеріями і тим допомогти їм поширювати серед населення справжню суть політики УРП з цього питання. Події в Чечні, Югославії, Дагестані і знову в Чечні мають характер взаємин між націями: чеченці-московити, албанці (косовари)-серби, дагестанці-московити, чеченці-московити.

Ми, республіканці, не приймаємо імперський комуністичний поділ народів на нації, національності, народності. Цей поділ науково необґрунтований і принизливий. Для нас українці – громадяни колишньої союзної республіки СРСР – нація, мордвини – громадяни колишньої автономної республіки СРСР – нація; еварці, лезгини, даргинці та інші сім народів колишньої Дагестанської автономної республіки СРСР – також нації. Кожна з них має свою історичну долю і свої етнічні особливості, але кожна з них – це нація. З огляду на таке розуміння поняття нації, вважаю, що всі міжнародно-правові акти, які стосуються міжнаціональних взаємин в однаковій мірі поширюються і на українців, французів, і на чеченців, курдів, албанців (косоварів) і лезгинів.

Відповідно до норм міжнародного права міжнародно-правовим визнанням і захистом нації користуються незалежно від їхнього культурного розвитку, чисельності, військового чи економічного потенціялу. Ці загальні міжнародні правила після II світової війни були доповнені правом націй на самовизначення. Норми міжнародного права після II світової війни сформували міжнародно-правову свідомість і мораль у сфері міжнаціональних взаємин. Ця свідомість і мораль виводили за межі справедливості комуністичні імперії (велику СРСР, і малу – Югославії), що трималися на примусі, насильстві й репресіях. Перша стадія розвалу Російської імперії відбулася мирним способом через велику інтернаціоналізацію керівництва СРСР!

В Сербській імперії (Югославії) керівництво було більш однорідно сербським. У наслідок імперської затягости цього керівництва жодна з шістьох колоній не вийшла з-під влади сербів мирним шляхом. Проголосили вони були незалежність, як і Чечня 1991 року, проте тільки завдяки зброї змогли досягти реальної незалежности.

Дезінтеграція Совєтського Союзу відбулася не тільки в наслідок програми військово-технічного й економічного змагання із Заходом та ідеологічного банкрутства, але й через втрату моральної підтримки демократичного світу. Борці за волю України мали потужне джерело підтримки в нормах міжнародного права, в міжнародному поцінуванні нашої боротьби супроти комуністичної деспотії як справедливої боротьби, в моральному осуді колоніяльного режиму і схваленні нашої боротьби супроти нього. Якщо б боротьба українців проти Російської імперії була законна, справедлива й носила позитивну моральну оцінку, то в такій же мірі є законна, справедлива й моральна боротьба Ічкерії супроти московського імперіялізму за свою державну незалежність, боротьба албанців (косоварів) супроти сербського імперіялізму, боротьба дагестанців та чеченців за звільнення своїх країн із московського колоніяльного ярма. Ми за універсальне застосування міжнародного принципу самовизначення націй, того ми за надання реального права мордвинам, татарам, чувашам та іншим підкореним Московією націям на вихід з-під влади Москви та створення незалежних держав. Ми за право курдів на створення своєї національної держави.

Всюди в світі, де колись підкорений народ тепер бореться за незалежність УРП на боці цього народу, а не на боці колонізатора. З початком національно-визвольної війни в Дагестані й переходом її в другий геноцид чеченського народу уряд Кучми кваліфікував боротьбу на Північному Кавказі як сепаратизм і став на бік Москви в її геноциді чеченців.

Українська Республіканська партія категорично відмежовується від кучмівської оцінки подій у Дагестані як сепаратизму, відмежовується від намагань варварський московський геноцид чеченців називати боротьбою супроти тероризму і висловлює борцям за національну свободу свою палку симпатію. Сепаратизм – це намагання відірвати частину від цілого. Сепаратизмом було б намагання Курську область відірвати від Московщини, бо Курська область становить натуральну (етнічну) частину останньої.

Ічкерія ніколи не була натуральною частиною Московщини. У них різна віра, мова, традиції, звичаї, антропологічні риси – різне буквально все. Факт перебування Ічкерії у складі Російської імперії не перетворив чеченців на московитів. Ічкерія була завойована і силою включена до складу Російської імперії, але ж сучасне міжнародне право за



Російські вояки обстрілюють мирні села Чечні

(Закінчення на стор. 17)

Дарунок на Свят-Вечір

НОВЕЛА



Леонід Денисенко (Австралія). „Різдво в Україні".

Цього найкращого в році вечора чекають усі, особливо дітвора. Скільки він приносить радості для дітей і скільки спогадів для дорослих...Пам'ятаю, коли ми з братом були ще малими, як наші дитячі душі переповнювалися втіхою, коли батько ішов надвір, годувати корів, коней пахучим сіном, підстеляв свіжою чистою соломою, щоб і худоба відчула свято.

А мама в цей час готувала святу вечерю. В хаті так гарно! На краю стола лежить сніжно-білий обрус – чекає на сіно. Біля вікна – ялинка.

Родина одягається по-святковому, із появою першої зірки на небі я з братом і батьком ідемо до стодоли за дідухом. Мій обов'язок був нести сіно на стіл, брат ніс „бабу з дідом" – сніп пшениці і сніп вівса, які ставили в кут, за столом на лаві. Тато велично вносив дідух – солому, якою вкривав усю підлогу. Переступаючи поріг, з великою пошаною говорив: „Дай Боже добрий вечір", – а мама відповідала: „Дай Боже дочекати нам і всім добрим людям другого Свят-Вечора".

Мама брала від мене сіно, розстеляла на столі і накривала білим обрусом. Ми з братом котилися по дідухові і кожне мало свою функцію: я кликала „ціп-ціп-ціп" – щоб був повний двір курчаток, каченяток і всякої птиці, а брат імітував звуки теляток та лошаток, щоб велась уся худоба...

Й от мама вносить на стіл святкову вечерю, тато світить свічку, ми стаємо біля столу і вголос молимося. О, якою ця вечера була неповторно смачною, особливо кутя!

Після вечері мама набирала кутю в одну ложку і ставила на стіл для рідних, яких вже між нами не було – їхні душі мали прийти вночі на Святу Вечерю. А батько починав першу коляду „Бог Предвічний". Другою була – „Дивная новина", а потім всі інші. Ніхто про сон і не думав. В третій годині ночі вже починали збиратися до церкви, а коли верталися вже світало, тато йшов поратися коло худоби, мама розігрівала сніданок, а після сніданку вже всі відпочивали.

Дуже швидко промайнули ці щасливі роки, як і наше дитинство. Батьки тішилися, що діти здорові і швидко ростуть, але ми росли собі на біду. Раптом наш земний рай перетворився у пекло: прийшли совєтські „визволителі" і визволили нас від усього доброго в нашому житті.

Коли моєму братові було 17 років його заарештували, як зв'язкового, що допомагав упівцям. Засудити не могли, бо не був повнолітній, тримали у Львові в тюрмі на Лонцького і катували. Вбирали у гумову сорочку і вона так стискала все тіло, що людина непритомніла. Коли вже зникав пульс, знімали цю сорочку і виливали на голову відро холодної води. Багато наших хлопців загинуло у тих тортурах. Через рік моєму братові виповнилось 18 років і його засудили на 25 років каторги. Моя мати за одну ніч зовсім побіліла. На голові не лишилось ні однієї чорної волосинки, ми її вранці не впізнали. Це було в кінці грудня 1948 року. Не можу описувати, яким був нас Свят-Вечір, бо сльози засліплюють очі, і не хочу добрим людям, які читатимуть мою статтю, псувати святковий настрій.

Нас вигнали з хати, ограбували до ниточки, забрали худобу, пасіку, зерно – все оцінили копійками, бо треба було заплатити державі за судові витрати, за те, що засудили „врага народа". Як ми не померли з голоду і холоду, то знає тільки один Бог. Але всьому є початок і кінець.

Через шість років, коли сконав людожер Сталін, мій брат повернувся і ми знову сіли до Святої Вечері і заколядували „Бог Предвічний", „Дивная новина", а третя наша коляда була такою:

Ісусе милий, ми небагаті,
Золота-срібла не можемо дати,
та дар цінніший несем від мира,
це – віра серця і любов щира.

Я переконана, що всі життєві негаразди, всі випробування нам допомогла перенести віра і любов.

Ми твердо вірили, що і на нашій землі запанує щастя, засвітить сонце. Коли на Львівській ратуші піднімали синьо-жовтий прапор і залунала пісня „Ще не вмерла Україна", ми сиділи біля телевізора і ніхто не ховав сліз радости, а мій старенький батько ридав і весь час повторював: „Чому не дожила до цих днів наша мама?"

Правдива віра і любов християнська не тільки допомагає долати життєві труднощі, але й передбачає прощення. Часто навіть серед найближчої рідні бракує віри і любови, згоди і злагоди.

Дуже багато людей мучається і мучать інших, носячи камінь за пазухою. Ніхто не хоче зізнатися самому собі, що він не безгрішний, що і йому треба стати на коліна перед Господом, помолитись, аби навчив смиренности, доброти, любови.

На жаль, наша надмірна любов до себе нас засліплює. Запитаймо у свого серця, в чім причина незгод – і совість наша напевно нам скаже: „Не суди занадто суворо свого ближнього, розумій і поважай його". Це буде найцінніший різдвяний подарунок для Христа.

Марія Васильків,
Гантер, Н.Й.

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Церкві в Йонкерсі – 100 років

Перші українські еміґранти, прибувши до Йонкерсу, третього за величиною міста у штаті Нью-Йорк, бажали мати свою рідну церкву, в якій могли б молитися і навколо якої можна було б провадити суспільно-громадське життя. Отож 18 серпня 1899 року відбулося посвячення наріжного каменя нової церкви, яка й до сьогодні діє при Норт-Бродвеї і Шонарт-вулиці.

Приготуваннями до 100-річчя нашої парафії зайнявся Ювілейний комітет, очолений Володимиром Козіцьким. Діяли різні комісії: редакційну очолював мґр. Володимир Микула. Завдяки йому і членам комісії д-рові Марії Кіцюк та Ользі Руденській вийшла гарно оформлена ювілейна книга про діяльність парафії та різних наших товариств, молодечих, суспільно-громадських і фінансових установ. Самі святкування відбулися в день патрона. св. Архистратига Михаїла 21 листопада 1999 року. Ювілей звеличив своєю присутністю Василь Лостен, Єпископ Стемфордський, а також багато священиків з інших парафій.

До парафіяльного дому прийшли представники сумівського Осередку із своїм прапором, хорунжі з американським і українським національними прапорами, сестрицтво з хоругвами, члени інших комбатанських і суспільно-громадських організацій. Двома рядами почався похід до церкви, який супроводжав Владику. При самому вході вітав хор церкви під диригентурою маестра Адріяна Британа відспіванням „Многая літа". Владика Лостен, у сослуженні священиків, відслужив Архиєрейську Службу Божу, а опісля виголосив дуже змістовну проповідь, присвячену 100-річчю нашої парафії. По обіді почався святковий бенкет, про який успішно подбав спеціяльний комітет, очолений д-ром Р. Літеплом.

Владика Василь Лостен, відмовивши молитву, привітав Гелен Петрик, багаторічну працівницю в бюрі парафії, і вручив їй папське відзначення. В межах бенкетової програми, яка перебувала в руках о. Ігоря Міджака, виступили зі своїми спогадами протоієрей о. Іван Терлецький та о. Едісон Бойко, який народився у Бразилії і три роки був парохом в Йонкерсі.

На бенкеті були присутні посадник Йонкерсу Джан Спенсер, голова Міської ради Вінценза Рестіяно, радна Ді Барбато, представник від стейтового сенатора Спано. На адресу парафії-ювіляра надійшло багато письмових привітань.У художній частині бенкетової програми взяли участь учні місцевої Школи Українознавства (керівник д-р М. Кіцюк, директор Юрій Яновський), та вихованці семінарії св. Василія Великого (диригент Йосиф Рола).

На закінчення зі словом подяки виступив парох нашої церкви о. Филип Винар, а кінцеву молитву провів о. Петро Гронський.

Присутній

50-ліття Станиці відзначили пластуни Великого Клівленду

5 грудня 1999 року Пластова станиця в Клівленді-Пармі відзначила своє 50-ліття різноманітною програмою з обідом в залі церкви Покрови Пресвятої Богородиці. До свята було видано також змістовні та естетично оформлені пропам'ятну книгу зі знимками та програмку. Ювілейні святкування підготував спеціяльно обраний комітет з п'ятьох пластунів, який очолив пл. сен. інж. Євген Палка.

У пропам'ятній книзі подані імена членів комітету, референтур, привіти від Начального Пластуна д-ра Любомира Романкова, станичного Миколи Голіяна, голови ГПБ Людмили Дармограй, голови КПС Бориса Павлюка, Митрополита УКЦеркви Стефана Сулика, Владики УПЦеркви Антонія, Владики Пармської дієцезії Роберта, сенатора Войновича, губернатора Тефта, посадників Клівленду і Парми Вайта і Болдта, та української католицької катедри св. Йосафата. На дальших сторінках – фотографії пластунів, які відійшли на Вічну Ватру, дописи про історію Пластової станиці в Клівленді, вірш Людмили Почтар, присвячений покійному визначному пластунові Миколі Кавці („Мамай"), знаменні дати станиці, дописи проф. Кульчицького, Анни Завадівської, редакторки О. Кузьмович, важливі дати Пластової станиці, імена станичних, голів Пласт-Прияту, кошових, оселі „Писаний Камінь", Пластового музею, імена відзначених пластунів. Ювілейні святкування відкрив станичний пл. сен. Микола Голіян. Опісля відбувся вхід пластунів з прапорами та відспівано пластовий гимн. Програму вели пластуни Левко Голубець і Орися Ковч. Пл. сен. Дарія Якубович зачитувала імена померлих пластунів. Загорілася символічна ватра на сцені – і прозвучало пластове „Отче наш". Святочне слово виголосив пл. сен. Борис Павлюк, голова КПС. Опісля пластова молодь в одностроях виступила з деклямаціями та співами, при звуках ґітар. Привітальне слово виголосив конгресмен Кусініч. При мікрофоні міняються „спікери": говорять молоді Марко Боднарук та юначка Тамара Сопка. Дуже змістовним було слово Начального пластуна інж. д-ра Любомира Романкова, світової слави науковця та винахідника, автора багатьох патентів. Він висловив признання Пластовій станиці за пройдений шлях та конструктивну працю, підкресливши, що Пластова станиця в Клівленді може похвалитися не тільки „Писаним Каменем" – чудовою оселею з озерами і 133 акрами землі, але й Пластовим музеєм.

Начальний Пластун і пл. сен. Людмила Дармограй та пл. сен. Борис Павлюк надавали високі пластові відзначення: Орден Св. Юра в золоті – д-рові Миколі Грушкевичеві та інж. Євгенові Палці, ордени Св. Юра, „Вічний Вогонь" в золоті, „Вічний Вогонь" в сріблі, грамоти заслуги та грамоти подяки.

Владика Роберт поблагословив трапезу. В залі були священики обох віроісповідань. Капеляном станиці в Клівленді є о. крил. Андрій Гановський.

Д-р Володимир Боднар

Наради Крайової Екзекутиви УККА

В Нью-Йорку 11 грудня відбулися чергові наради Крайової Екзекутиви УККА, на яких було розглянуто організаційні та фінансові справи, оформлено стипендійний фонд „Євшан-зілля".

Вирішено 22 січня 2000 року провести окружну конференцію відділів УККА округи Чикаго: Гамонду, Милвокі, Міннеаполісу та Чикаго. Асколвд Лозинський доповів про загальні збори відділів Маямі–Голлівуд–Форт Лодердейл, на яких було обрано нову управу на чолі з Марією Конд. Вирішено скликати надзвичайні загальні збори відділів у Бінґемптоні та Трентоні.

Тарас Гунчак доповів про фонд „Євшан-зілля". Вирішено, що стипендії надаватимуться тільки для студій в Україні, передусім для українців із східньої діяспори.

Стосовно проблем „нової хвилі" вказано на необхідність влаштування центру для новоприбулих в домівці УККА у Нью-Йорку, а також у Нью-Джерзі, в будинку Українського Народного Дому в Байоні. Оформлено нову комісію зі справ новоприбулих в складі Ярослава Керницького, Петра Рибчука, Квітки Семанишин, Івана Буртика, Івана Кобаси, та ех officio Аскольда Лозинського.

Референт справ новоприбулих Ярослав Керницький повинен відвідати більші громади для кращого вивчення проблем та їх розв'язання.

Пресове бюро УККА

Осередкові СУМ в Чикаґо – 50 років

Для сумівської молоді, що об'єднана в Осередку СУМ ім. Миколи Павлушкова в Чикаґо, рік 1999 буде пам'ятним не тим, що був ювілейний – осередкові сповнилось 50 років, а тим, що саме було зроблене в цьому році. Ще при кінці минулого року провід осередку запланував на 1999 рік три проєкти: улаштувати великий ювілейний концерт, святковий бенкет і відновити Дім СУМ.

Для здійснення цих трьох проєктів, окремо від інших програм, був прийнятий бюджет на чверть мільйона долярів. Такий маштабний підхід до ювілейних святкувань був вповні співмірний зі значенням осередку. Адже він найбільший у США, багато разів був нагороджений переходовим прапором Головної Управи СУМ.

Ювілейний концерт відбувся 23 травня. Це був один із найкращих в Чикаґо, який людям запам'ятався, якщо не брати під увагу виступи професійних артистів. В концерті брали участь творчі сили осередку: хор СУМ-у – дириґент Володимир Попович, тріо „Червона рута" – мистецький керівник Марійка Гаврилюк-Ґордон, духова оркестра – дириґент Павло Крутяк, струнний камерний ансамбль – керівник Ляна Білик, театральний гурток „Тяжко на еміґрації" – режисер Мирон Куляс, який теж виступав зі своїм монологом, як „проф. Мармалиґа", три групи Школи народного балету („Метелики", „Водограй" та „Мрія") і врешті ансамбль „Україна" – мистецький керівник Євген Літвінов. Концерт супроводжався висвітленням прозірок на двох великих екранах обабіч сцени, яке здійснили професійні відеотехніки Олег Куляс, Павло Павлюк та Олег Федак.

Концерт записаний на двох відеокасетах. Їх можна придбати в Осередку СУМ. 24-сторінкова програмка містить багато інформацій про самодіяльну творчість осередку та подає імена всіх керівників.

Ювілейний бенкет відбувся 23 жовтня в найбільш престижевій залі Чикаґо – Палмер гавз Гілтон. Гостями на бенкеті були Владика Всеволод від православної катедри св. князя Володимира, Владика Іннокентій – від греко-католицької катедри св. о. Миколая, стейтовий сенатор і сумівець Володимир Дудич, представник Пласту Андрій Дурбак, представник ОДУМ Олександра Косогор, почесний голова Іллінойського Відділу УККА д-р Мирослав Харкевич, голова Відділу УККА інж. Орест Бараник та багато інших.

Особливими гостями на бенкеті були голова Світової Управи СУМ подруга Віра Гайдамаха та голова Крайової Управи СУМ Юрій Наконечний, які вітали осередок, відзначаючи його минулі і сьогоднішні осяги. Бенкет відкрив голова Ювілейних святкувань друг Тарас Дрозд, слово про осередок сказала голова подруга Христя Верещак, а ведучим бенкету був д-р Юліян Куляс. З нагоди ювілею до осередку наспіло було дуже багато привітань, які господар бенкету зачитав. На бенкеті були відзначені відповідними грамотами всі голови Осередку, зокрема перший, інж. Лев Боднар, який був обраний 2 жовтня 1949 року.

На бенкеті було присутніх понад 700 гостей. Останній із намічених проєктів був закінчений на день 6 листопада. Того дня вранці в соборі св. Володимира і Ольги була відслужена Свята Літурґія з Панахидою за всіх сумівців, що відійшли на вічність. Вечером відбулось відкриття відновленого Дому СУМ-у. Відновлено авдиторію, сцену, конференційні залі на третьому поверсі та деякі із кімнат, які використовуються на сходини з юнацтвом. Також були відновлені всі умивальники. Відновлений будинок тепер робить приємне враження. На цьому можна було б закінчити репортаж про ювілейний рік Осередку. Однак, щоб не з'явилась думка про те, що протягом року в Осередку не було нічого окрім названих проєктів, то треба зробити хоч деякі доповнення.

Активна праця тривала подібно, як було в минулих роках. Юнацтво проводило реґулярно свої сходини, місячні апелі, а літом – табори для різних віком груп, в яких цього року взяло участь майже 300 учасників. Спортивні команди копаного м'яча організували табір, на закінчення якого відбувся турнір з участю 14 дружин. Врешті, згадаймо ще появу книжки куховарення під редакцією подруги Катрусі Куляс, в якій поміщені як українські, так і неукраїнські страви.

Щоб познайомити українську чикаґську громаду із минулим осередку, від 16 жовтня до середини листопада проходила в Українському Національному Музеї сумівська виставка. На виставці експонувались знімки, здобуті трофеї, видання із різних нагод, сумівські відзнаки тощо.

Все ж 1999 рік залишиться для чикаґських сумівців особливо пам'ятним. Він буде пам'ятним і для української чикаґської громади, яка в цьому році мала нагоду переконатися, що молоде покоління іде слідами своїх батьків і дідусів.



Група юначок перед вільноручними вправами.

Лука Костелина

Дотація на комп'ютеризацію книжок

ДЖЕНКІНТАВН, Па. – Менор-коледж недавно отримав 3,000 дол. дотації від Фундації української спадщини Північної Америки на ретроспективну конверсію і каталогізацію на Інтернеті збірки україномовних книжок.

Українська збірка книжок Менору буде доступна через Інтернет для людей по всьому світі. Вона начисляє понад 6,000 томів.

Приватний дворічний католицький Менор-коледж, заснований 1947 році Сестрами св. Василія Великого, пропонує 13 програм студій з різних галузей точних і гуманітарних наук. Ці студії також пов'язані з українською культурною спадщиною – через Осередок української культур, (СОУК), який був заснований в 1977 році. СОУК влаштовує виставки, конференції, семінари, майстерні, покази фільмів, подорожі і постачає доповідачів для сторонніх установ і організацій. Фундація української спадщини заснована у 1983 році і знаходиться в Поленді, Огайо. Фундація надає дотації для втілення проєктів, які активно сприяють збереженню Української Культури в Північній Америці.

ЩО? ДЕ? КОЛИ?

КАЛЕНДАРЕЦЬ ПОДІЙ

2–30 січня – виступи співачки Софії Соловій і групи „Колаж" в Нюарку, Філядельфії, Балтіморі, Дітройті, Луїсвілі, Гартфорді, Нью-Йорку, Чикаґо та інших містах (див. рекляму в газеті).

◆

9 січня – Український Інститут Америки і Фундація родини Чопівських проводить різдвяне свято з участю вокально-інструменального тріо „Роса давнини" з Києва. Початок о 3 год. Тел. **(212) 288-8660.**

◆

До **13 січня** в галереї ім. Бернстайна Принстонського університету (Принстон, Н. Дж.) діє виставка картин Олександри Ісаєвич. Тел. **(609) 258-5764.**

◆

15 січня, 9:00 веч. – Український спортовий клюб та хор „ДУМКА" влаштовують Маланчин Вечір в залі Українського Народного Дому в Нью-Йорку. Тел.: **(201) 433-3980.**

◆

15 січня, 8:00 веч. - Новорічний баль - Маланка при звуках оркестри „Люба і Микола" в Українському Народному Домі, 140 Prospect Ave., Irvington, NJ. Квитки 20 дол. Замовляти телефонічно **(973) 375-0156.**

◆

15 січня – 42 Відділ ООЧСУ на Лонґ Айленді запрошує на Маланку до залі УКЦ св. Володимира, 226 Юнийондейл аве., Юнийондейл, Н.Й. Початок о 9-ій вечора.

◆

5 лютого - "Презентація Дебютанток" під час їхнього бенкету і балю в Chicago Palmer House Hilton Hotel, Chicago, Illinois. Тел.: **(847) 985-3596.**

◆

5 лютого – ювілейний баль з нагоди 50-річчя Пластової станиці в Нюарку. Hanover Marriott, 1401 Route 10 East, Whippany, NJ. Початок о 6 годині. Тел. **(973) 514-1846**

◆

12 лютого – баль відділу Товариства українських інженерів Америки у Філядельфії. Початок о 6 год. 714 Charette Rd., Philadelphia. Тел. **(215) 671-9418.**

◆

Збірка одягу і взуття для України – в Головній канцелярії УНСоюзу – 2200 Route 10, Parsippany, NJ. Тел. **(973) 292-9800, дод. 3055.**

◆

До уваги читачів!

Оголошення в розділі „Що, де, коли?" є додатковим джерелом інформації і вміщуються в цій колонці тільки за умови подання цих оголошень через відділ реклями (тел. **973-292-9800, дод. 3040).**

Українське жіноцтво як історичний феномен

Заходами Інституту історії Запорізького державного університету в Україні видано надзвичайно чітке дослідження Олександра Кривошия: „Жінка в суспільному житті України за часів Козаччини".

Вже з перших сторінок постає перед нами постать жінки, якої правове становище яскраво відрізнялося від становища жінок в сусідніх європейських державах. Родинне життя в часах Козаччини базувалось на принципах рівноправности подружжя – дружина була для чоловіка не слугою, а товаришкою життя, на відміну від польської середньовічної родини, де панівне становище займав чоловік. Дружина була під його владою і без його дозволу не мала права розпоряджати навіть своїм власним майном. В Московській державі – як це дослідив М. Костомаров – жінка була постійно невільницею і не мала права вийти з дому без дозволу чоловіка навіть до церкви. Жорстокість до жінок там було узаконена.

Українська жінка ніколи не зазнавала такого пониження. Коли запорожці мусіли присвятити себе військовим справам, жінки займали упривілейоване місце в родині. На Січі існував ряд звичаїв і традицій, які оберігали гідність жінки. Приклади пошани й захисту жінки знайшли відображення в народних піснях і легендах з козацьких часів. Зокрема шанування жінки-матері в традиції запорожців виявилось в ідеалізації вищих понять – Україна-Мати, Січ-Мати, Богородиця-Мати, яку козаки вважали своєю покровителькою і заступницею.

У розділі „Правове становище жінки на українських землях в XVI та першій половині XVII ст." автор покликується на цілий ряд архівних матеріялів, які свідчать, що жінка в часи Козаччини не мала правних обмежень і втішалася свободою самовиявлення. Сприяло їй в цьому звичаєве право, що існувало на українських землях ще з часів Київської Русі.

Постійна відсутність чоловіка змушувала жінку не тільки ставати на захист родинного вогнища, але й займатися господарством та полагоджувати усі справи. Жінка була членом громади і брала участь у житті тогочасного українського суспільства. Не раз бувало, що жінка була провідницею козацько-селянських загонів і боронила свій край від ворогів.

Жінки з вищих станів суспільства могли вільно вступати в зобов'язання правного характеру, видавали „правні листи", брали участь у судових розправах і торговельних угодах. Серед жінок-шляхтянок були й такі, що добре знали закони і виступали у складних процесах.

Як свідчать документи Володимирського суду, княгиня Марія Юріївна Гольшанська підписувала контракти на доставу жита для сплаву до Ґданська. Раїна Могилянка, княгиня Вишневецька, по смерті чоловіка будує Мгарський монастир під Лубнами, а дружина земського Луцького судді Анна Гойська засновує наприкінці XVI ст. монастир при церкві Успення в Почаєві.

За твердженням мандрівників зі Західньої Европи та Азії, „становище жінок на українських землях було справді рідкісним явищем тогочасної історії. Такої свободи і необмежень з боку держави, церкви чи з боку власного чоловіка не знало ні західньоевропейське, ні московське, ні тим більш азіятське жіноцтво". Українські жінки шляхетного стану, міщанки і навіть селянки – в описах чужоземців – привабливі, відважні і рівноправні співучасники тодішнього життя і побуту.

Книжка „Жінка в суспільному житті України за часів Козаччини" унікальна, бо опрацьована на основі архівних документів і рукописних розвідок. Гарно оформлена, має 68 сторінок, ілюстрованих жіночими постатями з XV – XVIII ст.

І. Кушпета

З любов'ю до Срібної Землі

Земляцькою зустріччю, врочистими зборами та презентацією нової книги про Закарпаття відзначили у жовтні 1999 року 60-ті роковини проголошення самостійности Карпатської України (1939–1999). Ініціятиву цих заходів взяла на себе Комісія зв'язку та інформації закарпатських українців в діяспорі (КоЗі). Вона також запросила на ці врочистості проф. Ужгородського державного університету Василя Худанича, співредактора нової книги, що щойно появилась в Ужгороді під заголовком „Закарпаття під Угорщиною, 1938–1944".

Цьогорічний з'їзд закарпатців відбувся 8–9 жовтня на оселі Українського Братського Союзу „Верховина" в Ґлен-Спеї, Н. Й. Вечером 8 жовтня учасники поділилися думками про сучасне Закарпаття та оглянули відео із святкувань 60-річчя на Закарпатті, в Хусті і на Красному Полі, де відбулося врочисте відкриття меморіяльного комплексу, присвяченого Карпатській Січі. Документальне відео було доповнене кадрами з фільму Г. Лисюка-Каленика, що він його зняв в березні 1939 в Хусті.

На другий день проведено річні наради-збори КоЗі. Нарадами керував проф. Іван Фізер, а секретарював д-р Осип Данко. Звітували за дворічну каденцію д-р Василь Маркусь – голова КоЗі, О. Данко – заступник голови, інж. Михайло Копинець – адміністратор і технічний редактор „Інформаційного листка КоЗі" та референт у справі допомоги Пластові на Закарпатті Василь Лелик.

Голова ставив питання про розв'язання комісії, оскільки вона була подумана як тимчасове тіло і виконала свою місію. Більшість наполягала на дальшому існуванні КоЗі та видаванні бюлетеня, бо це єдиний періодик в діяспорі, що докладно інформує про закарпатські справи в старому краї та на поселеннях.

Окремо стояло питання про організування від КоЗі, а може й від інших закарпатських земляцьких груп, звернення до Президента України у справі політичного русинізму на Закарпатті і в сусідніх країнах.

Проф. В. Маркусь представив гостя-доповідача з Ужгороду. Проф. Василь Худанич належить до покоління, яке виховалося на традиції 1930-их років, коли відбувалося українське відродження Срібної Землі. Тепер він – заступник голови Української Народної Ради Закарпаття та Братства Карпатських Січовиків, працює в керівництві обидвох „Просвіт", займається організацією культурних та видавничих заходів. Був співредактором книги про угорську окупацію Закарпаття в 1938–44 рр.

Доповідач пов'язав історію краю з його сьогоднішніми проблемами, зокрема з інспірованим ззовні „русинським" сепаратизмом. Цей рух, на думку проф. Худанича, штучний і марґінесовий. Він живиться коньюнктурними мотивами і не має тривких та органічних основ у суспільстві.

Мистецьку частину програми виконав ансамбль „Українська родина" з Нью-Йорку, що складається з новоприбулих українців і керівником якого є Оксана Лиховид із Закрпаття. Подібну програму з доповіддю В. Худанича повторено в Керкгонксоні 10 жовтня, після Літургії в греко-католицькому храмі св. Трійці.

13 жовтня НТШ ім. Шевченка в Америці влаштувало доповідь проф. Худанича та презентацію книги в Нью-Йорку. Зборами провадив дійсний член НТШ і управи проф. Тарас Гунчак. Доповідач-гість відповів на низку цікавих питань, зокрема про сучасні умови на Закарпатті. Був присутнім та виступав із своїми спогадами та ремінісценціями про згаданий період ветеран закарпатського державного будівництва д-р Вінкентій Шандор.

Пресове бюро КоЗі

„Підгайчани в боротьбі за волю України"

Таку назву має книга, яку готує до друку Головний комітет підгайчан. Ще весною управа на своєму засіданні прийняла рішення, щоб до кінця минулого року книжку віддати до друку. Матеріяли до книжки ми отримали з Підгаєць і 61-го села Підгаєччини.

Звертаємо увагу шановних підгайчан на те, що меценати, які дали на книжку 500 і більше долярів, повинні прислати до редакції свою знимку, або знимку своєї родини, а також свою коротку біографію.

Хто ще бажає стати меценатом, то може доплатити до вже вкладеної ним суми, щоб разом було не менше 500 долярів. Хто пожертвував 50 і більше долярів, тим книжка буде надіслана на домашню адресу безплатно.

Хто дав на книжку менше 50-ти долярів буде мати можливість купити книжку за ціною, встановленою після її випуску. Хто бажає додатково купити книжку для родини в Україні, треба окремо заплатити 50 долярів і прислати адресу, куди ми маємо висилати книжку.

Шановні друзі! У нашій книзі буде записано сотні, а то й тисячі імен наших земляків-підгайчан, борців за волю України, які впали геройською смертю у кривавих битвах з ворогом. Згадаємо і тих, що загинули у ворожих катівнях і сибірських таборах смерти або перенесли страждання та повернулися на рідну землю і дочекалися жити у незалежній Україні.

Ми вписали в книгу імена наших земляків-краян, які волею долі опинилися за межами України і продовжували служити її національним ідеалам. В книзі поміщено багато цікавих спогадів очевидців. Події в книзі охоплюють період діяльности ОУН в 30-их роках і ОУН-УПА в 40-их та 50-их роках на Підгаєччині Тернопільської области.

Дорогі земляки й краяни! Звертаємося до вас із щирим проханням допомогти своїми пожертвами у завершенні видання цієї книги.

З кожним роком кошти друку і поштові витрати збільшуються, а ми будемо цю книгу друкувати в Україні і надсилати її в школи, бібліотеки, вищі навчальні заклади, в музеї-архіви та державні установи. Ваші імена будуть поміщені в книзі на сторінках жертводавців. Чекаємо на вашу допомогу.

Головний комітет підгайчан

Відзначено Володимира Корнагу



Голова Пластової фундації вручає грамоту вдячности Володимирові Корназі.

В неділю, 21 листопада, в пластовій домівці в Нью-Йорку відзначали відомого пластуна Володимира Корнагу, по-пластовому званого „Лорд Корні", за його майже півстолітню (від 1951 р.) діяльність в Пласті на виховних і адміністративних постах. Голова фундації пл. сен. Богдан Михайлів розповів, що В. Корнага вступив до Пласту ще в 1946 році в Европі, а приїхавши в 1951 році до Нью-Йорку, включився в життя місцевої пластової станиці і понад 25 років був виховником юнацтва, а пізніше працював і дотепер працює на різних постах.

Від Пластової фундації голова Б. Михайлів вручив спеціяльну грамоту вдячности, а від Крайової пластової старшини Ю. Ференцевич надав грамоту і відзнаку за працю з нагоди 50-ліття Пласту в ЗСА. Від Пластової станиці в Нью-Йорку ювілята вітав станичний пл. сен. Андрій Ганкевич, а цікаві спомини про пластування в 50-их роках розказав друг Володимира – пл. сен. Петро Содоль. Ст. пл. Ксеня Пясецька і юнаки І. Кіналь та П. Мулик прочитали теплі нариси про друга „Корні", а пл. сен. Уляна Старосольська – веселий вірш про нього ж. В. Корнагу вітали Юрій Гук, Корнель Василик, Маруся Мулик, Богдан Кузишин. Прочитано також ряд привітів від різних установ і осіб, в тому від Головної пластової булави, Крайової пластової старшини, від пароха церкви в Асторії, від капеляна Пласту о. І. Кащака. Між промовами дуже гарно співала і грала на бандурі Алла Кіцевич. Отець Кирило Іщук закінчив цю товариську зустріч молитвою, а голова Пластової фундації запросив усіх на обід.

О. Ю.

СХІДНА ДІЯСПОРА

Український вечір в Заполяр'ї



Українське Товариство в Мурманську.
В центрі – голова автономії Наталя Орлова.

В листопаді минулого року в Національно-культурній автономії українців Мурманської области відбувся вечір „Чоловік та жінка – найкраща спілка". Думка провести вечір виникла несподівано. Потрапила до нас невеличка, але вагома за змістом книжечка академіка Мирослава Стельмаховича, в якій автор влучно нагадував читачеві начебто і знайомі сторінки українського сімейного побуту, але забуті за часів тоталітаризму.

Вечір готували в атмосфері деякої прихованости. Кожний окремий жарт опрацьовувався учасником відокремлено від гурту, тому кожна несподіванка сприймалася весело. Пригадувалися бачені в дитинстві українські весілля, родинні світлини, оповиті вишиваними рушниками, обережмочками материнки, калини під сволоком хатньої стелі та багато всього такого, чим живе людина, бо притаманно їй горнутися в спогадах до того куточка землі, де проросло її коріння.

Ми не маємо свого приміщення для проведення вечора, але нас запросив до Мурманського будинку офіцерів його начальник Євген Княжев, який колись закінчив Львівське вище військове училище. Були й гості – консул Білорусі, представники литовського, татарсько-башкирського товариств, кореспондент радіо. Відповідальними за оформлення залі були Людмила Реп'ях та Катерина Шпікіна. Не буває українського вечора без рушників. На них було вишито: „В добрий час – на довгий вік", „На щастя, на долю". В центрі залі був стенд зі шлюбними світлинами членів нашої громади, їхніх батьків та пращурів під написом: „Козаче мій, а я – твоя".

Вечір вела Наталка Орлова, яка представила найстаршу членку нашого Товариства і одну із його засновників – Софію Шиляєву. Вечір відкрив хор української пісні „Лелеки". Яскравими барвами грали українські вишиванки, які зі задоволенням одягають наші жінки і чоловіки. На вечорі виступали Тамара Рушелюк, Віктор Демчишин, Людмила Молочник, Олена Ясиненко, Алла Марчук – читали вірші, співали, жартували. На столах були пампушки, вареники, голубці, сало й кава. Сподобалися присутнім гуморески Павла Глазового у виконанні Євгена Стецькова з Америки, записані на касеті, яку він надіслав у Заполяр'я.

Наступного дня Мурманське радіо передало розповідь про вечір української громади. Вже є задумки та нові творчі пляни – проведемо літературні читання Степана Руданського, „Енеїди" І. Котляревського. Як хто із земляків захоче порадою нам допомогти, – ось наша адреса: **Росія, 183008, м. Мурманськ, вул. Зої Космодем'янської, №26, кв.88.** Тел.: **24-92-03.**

Алла Марчук,
Мурманськ, Росія

УКРАЇНЦІ В ІЗРАЇЛІ

На Святій землі – за київським часом



Голова Товариства українців
на Святій землі Степан Веремчук.

Знайомству зі Степаном Веремчуком передувала моя розповідь у „Свободі" про життя українців в Ізраїлі. Зокрема в ній говорилося, що у Гайфі немає українського товариства. Степан Веремчук спростував мою помилку: українське товариство існує і він – його голова.

І ось ми зустрілися у затишній вірменській кав'ярні старого Єрусалиму. Енергія переповнює цього худорлявого чоловіка. Мабуть, лише завдяки його наполегливості вдалося зареєструвати в Ізраїлі Товариство українців на Святій землі. Адже для цього потрібні і щасливий випадок, і добрі зв'язки, і неймовірне бажання. Але про все по-порядку.

– Як виникла думка об'єднати українців?

– Та хіба ж ми не залишилися українцями, коли живемо серед євреїв? Чи нам бракує самоповаги і наполегливості? – хитрувато посміхається Степан Веремчук. І продовжує серйозно. – В Ізраїлі проживає понад 20 тисяч етнічних українців, які приїхали сюди в різні часи за різних обставин: кого покликала жага мандрів, кого кохання, а кого, на жаль, і економічні негаразди в Україні. Прикро говорити, але це факт. Два роки тому, коли я приїхав до Ізраїля і дізнався, скільки тут проживає моїх земляків, вирішив, що нам треба бути разом. Починали зі спілкування з провідниками єврейсько-українського товариства, яке існує вже кілька років і має відчутні здобутки в розвитку обох культур. Велику допомогу отримали від колишнього політв'язня і борця за права людини в СССР Якова Сусленського. Живе він в Ізраїлі давно і при нагоді всім розповідає, як у в'язниці йому допомагали видужати і вижити саме українці Левко Лук'яненко і нині покійний В'ячеслав Чорновіл, з якими він ділив камеру у в'язниці за часів комуністичного режиму. Допомагали і в Україні, зокрема Іван Драч та Юрій Щербак.

– В чому ж полягала допомога Якова Сусленського?

– Мене вчили, як оформляти документи, з чого і з кого починати. Навіть як правильно говорити. Я не хочу образити державних службовців Ізраїля, але все, що стосується єврейства, просувається тут у зворотньому напрямку. І те, що врешті-решт зареєстрували українське товариство – це успіх. Йшли ми до цього два роки. Остання і найважливіша інстанція – міністерство внутрішніх справ Ізраїля. Але і там знайшлися люди, які зрозуміли наше бажання об 'єднатися. Ми не мали наміру утворити державу в державі, але прагнули зберегти нашу мову, традиції і культуру наших предків, виховувати майбутні покоління українців причетними до цього. Допомогло і консульство України в Ізраїлі. Звичайно, сприяло й те, що ми живемо у дні святої і славетної дати – 2000-річчя Різдва Христового.

– Які тепер завдання плянуєте?

– Одне з провідних завдань – допомогти українцям всього світу відвідати Святу землю, надати кваліфіковану допомогу у вигляді екскурсій, розповідей, зустрічей. Я гадаю, що прочанам сподобаються відвідини Галилеї, Назарету, Вифлеєму, Капернауму, Єрихону, Гори Спокуси, приваблять Богослужби українською мовою та мовою юдеїв, запам'ятаються вулички старого і нового Єрусалиму. Буде нагода помолитися за кращу долю України і українців у Храмі Гробу Господнього. Українцям припаде до серця й те, що гетьман України Іван Мазепа подарував Храмові Гробу Господнього срібну Плащаницю, в церквах Благовіщення в Назареті та в долині Ейн-Керен є „Отче наш" й інші написи українською мовою, а також ікони, привезені з України. Пляни у нас значні: відкрити в Єрусалимі Український культурний центр з власною домівкою. Здійснимо це з допомогою українського консульства. Сподіваємося на особисту допомогу консула Плачинди. У найближчі пляни входить відкриття українського туристичного агентства.

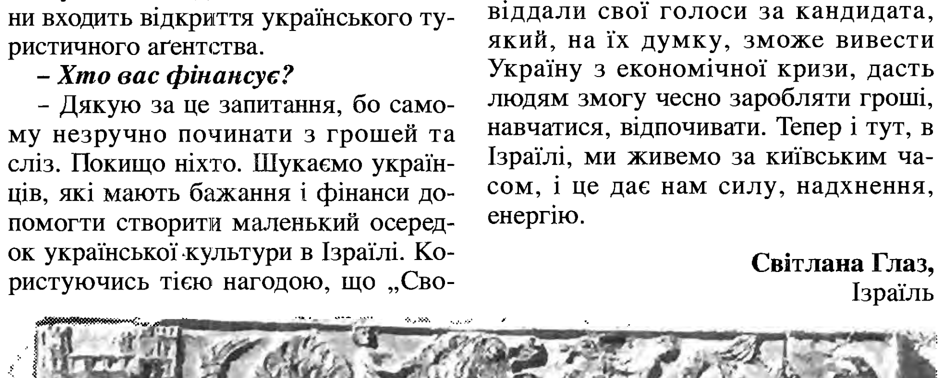
– Хто вас фінансує?

– Дякую за це запитання, бо самому незручно починати з грошей та сліз. Покищо ніхто. Шукаємо українців, які мають бажання і фінанси допомогти створити маленький осередок української культури в Ізраїлі. Користуючись тією нагодою, що „Свободу" читають в багатьох країнах світу, звертаюся до християн усіх конфесій і до всіх заможних людей з проханням допомогти нам фінансами. Бог вас не залишить і за добрі справи буде мати у своїй опіці. Адже народна мудрість правду каже: у людини залишається те, що вона віддає. Ось і тепер чекаємо дозволу київського духовенства на використання одного з монастирів, де могли б проживати прочани, що приїдуть на Святу землю. Самі приїжджі вноситимуть плату за екскурсії. Це дасть перші гроші. Екскурсії не будуть дорогими.

– Ви особисто зробили чимало для створення українського осередку на Святій землі. Крім клопоту, що це дає вам?

– Задоволення і відчуття причетности до України, її закордонних справ. Нещодавно пройшли вибори Президента України, і ми взяли активну участь у них. Члени товариства віддали свої голоси за кандидата, який, на їх думку, зможе вивести Україну з економічної кризи, дасть людям змогу чесно заробляти гроші, навчатися, відпочивати. Тепер і тут, в Ізраїлі, ми живемо за київським часом, і це дає нам силу, надхнення, енергію.

Світлана Глаз,
Ізраїль



Напис українською мовою в Церкві Відвідин, в долині Ейн-Керен.
Фото **Віктора Яценка**

УКРАЇНА І СВІТ

Оптимістична подорож в Україну

Моєму оптимізмові у сприйнятті українських вражень під час грудневої подорожі в Україну сприяла та обставина, що я спершу відвідав Росію, яка, на мій погляд, виразно поступається перед Україною за рівнем життя пересічних людей. Літак з Німеччини довго котився засніженим летовищем в Петербурзі, аж зупинився біля невиразної будівлі старого вокзалу, який тепер служить за міжнародний термінал. У сірому приміщенні вишикувались довгі черги до пашпортної контролі. За два тижні я відлітав до Америки з світлого терміналу українського Борисполя і не без суму пригадував снігові замети та вибої шановної і гарної колись старої російської столиці. Тепер крамниці цього північного міста (у ньому проживає щонайменше 125 тисяч українців) пропонують людям гарно запаковані европейські товари, але покупців немає, тому що й ціни на товари теж европейські, а сучасна пенсія (20 долярів) вдвоє менша від прожиткового мінімуму. Українських базарів, які донедавна забезпечували російське місто продовольством, після падіння російського рубля не стало. Через дорогі квитки спорожніли й поїзди в Україну. У вокзальному віконечку – напис: „Українську гривню не міняємо", що теж не на користь економіці. Біля віконця літня жінка просить у присутніх таблетку валідолу – не тільки у неї болить серце від негараздів, бо ліки негайно знаходяться в іншої жінки. Повсюдно на розбитих вулицях бовваніють озброєні варти, які обшукують геть усі авта, – на півдні Росії триває жорстока війна.

Поїзд рушає... Дорогою білоруси намовляють подорожніх купити у них як не пляшку пива, то саморобну ляльку, але міліція рішуче перепиняє спроби заробити якусь копійчину біля поїзда. З наближенням до України настрій людей поліпшується. На українському кордоні звучить жарт, викликаний годинною різницею в часі: "Вставай, українець, москаль вже годину не спить!" Перевірка на кордоні доброзичлива й швидка. За вікнами вже пролітають передмістя Чернігова – заплаву Десни люди зайняли під городи. З таких городів значною мірою постачається самочинна торгівля в Києві. На площах, в підземних переходах, на станціях „підземки" люди пропонують киянам рибу, олію, сало, ковбаси, багато різних харчів. За такої торгівлі Україна переживе скруту.

На відміну від мешканців Петербурга кияни переважно бадьорі, сповнені гумору. Хоча становище в цілому невеселе. Частка валового національного продукту за останніми даними світової статистики (за 1998 рік) на одного мешканця України становила 850 долярів, тоді як в Росії – 2300, Литві – 2440, Латвії – 2430. Бідніші від України Молдова, Вірменія, Киргизія, ще ряд колишніх совєтських країн. Але цей показник становить в США 29 тисяч долярів, а в Швайцарії – 40 тисяч. Знав Павло Лазаренко куди тікати з рідного краю – за наведеним показником українець в 34 рази бідніший від американця!

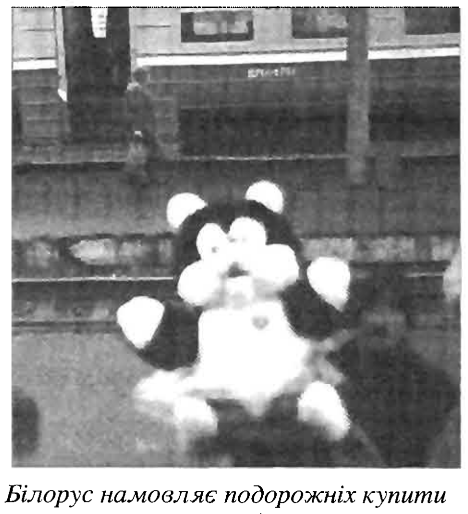
Проте українці не впадають у відчай. Мої родичі – доцент Медичного університету імені О. Богомольця Сергій Гождзинський і старший інженер Любов Рудковська склали і видали методичний посібник з аналітичної хемії для майбутніх фармацевтів. У Черкасах мене обдарував новими книжками дослідницького характеру молодий науковець Василь Пахаренко. Приніс свої нові книги і відомий письменник, лавреат Шевченківської премії Василь Захарченко. Я побував в Черкаській гімназії, де при українській і англійській провідних мовах викладання діти вивчають ще півтора десятка мов. Таких прикладів духовности можна навести чимало і кожен з них свідчитиме про активне творче життя української інтелігенції, яка попри нестатки вже сьогодні дбає про добре майбуття краю. Навіть діти, які співають і грають на Хрещатику не видалися мені жебраками з простягнутими рученятами, а сприймалися як майбутні артисти, які починають свою кар'єру, на жаль, з вулиці. Звісно, грошей на культуру бракує. Мешканець України тепер видає 72 відсотки своїх коштів на харчі, 14 відсотків – на оплату комунальних послуг і лише 5 відсотків може заощадити. При цьому платня покриває видатки населення лише на 49 відсотків, стипендії і пенсії становлять 28 відсотків. Задля решти грошей діти співають і грають на Хрещатику. Тільки відсутністю коштів пояснюються оголошення на Андріївському узвозі столиці про закриття музею. Тільки через відсутність коштів прикривають рекламними щитами старі будівлі Хрещатика. Але при цьому хтось не шкодує пляшки чорнила, щоб висловити незгоду з пам'ятною дошкою на честь більшовицької змови у 1918 році.

У численних розмовах люди вітали рішення щодо повернення землі, скорочення управлінського апарату, зміни у державному проводі. Українці жартують з приводу власних негараздів, але вірять у їхню тимчасовість. Це – добре...

Левко Хмельковський
Санкт-Петербург-Чернігів-Київ-Черкаси




Відсутністю коштів пояснюються оголошення на Андріївському узвозі столиці про закриття музею.



Білорус намовляє подорожніх купити у нього саморобну ляльку.



...прикривають рекламними щитами старі будівлі Хрещатика.



Хтось не шкодує пляшки чорнила, щоб висловити незгоду з пам'ятною дошкою на честь більшовицької змови у 1918 році.



У Чернігові заплаву Десни люди зайняли під городи і дачі.





Діти співають і грають на Хрещатику.

НА ДУМКУ ДІЯСПОРИ

Шляхи Києва і Москви усе більше розходяться

Інавґураційна промова Президента України була витримана в національно-державницькому дусі. Президент підтвердив, що Україна остаточно зробила свій европейський вибір. Стратегічна її мета – вступ до Европейського Союзу. У внутрішній політиці він наголосив на демократичних і ринкових перетвореннях, зміцненні та розширенні приватної власности. Л. Кучма вперше офіційно заявив, що український народ повинен згуртуватися навколо єдиної національної ідеї. А як було раніше, коли він стверджував, що національна ідея в Україні не спрацювала. Що це? Зміна політичної орієнтації чи просто словесна гра? Якщо дійсно сам Л. Кучма перероджується на основі національної ідеї, то Україну чекає краще майбутнє.

Колишній президент Росії Б. Єльцин запропонував Л. Кучмі приєднати Україну до штучного союзу Росія-Білорусь. Але відповідь була однозначною: Україна є позаблоковою державою і не може вступати в цей союз. Однак, щоб цілком не образити Б. Єльцина цією відмовою, Л. Кучма підтримав аґресивну війну Росії в Чечні, чим і задовольнив кремлівського боса. Але цією заявою Президент поставив у незручне становище нашу державу, яка повинна нарівні з усім цивілізованим світом суворо засудити аґресію Кремля проти волелюбного чеченського народу.

Після Москви Л. Кучма побував у Парижі й Вашінґтоні, де запевняв Захід, що Україна не поверне ніколи до тоталітарного режиму і буде інтеґруватися в европейські та атлантичні структури. Ці відвідини Президентом України західних столиць, як і засідання комісії Кучма-Гор у Вашінґтоні, мали одну мету: надання Україні міжнародних кредитів, щоб врятувати її від дальшого поглиблення економічної кризи.

У той час, коли Україна переконувала світ в тому, що у своїх політичних орієнтирах бере за взірець демократичний Захід, Росія, навпаки, у своїй політичній орієнтації почала застосовувати методи кривавого большевицько-тоталітарного режиму. Провідник Росії В.Путін, як послідовник каґебістських методів „умиротворення" народів, поставив ультиматум перед жителями столиці Чечні Грозного, щоб за тиждень вони покинули місто, бо у противному випадку при штурмі Грозного вони можуть загинути. Такий ультиматум цивільному населенню Грозного, в якому перебувало 40 тисяч людей, а серед них діти, старі, хворі, поранені, надзвичайно обурив весь цивілізований світ. Цей зухвалий ультиматум був оприлюднений, ніби на глум світові, у той час, коли людство відзначало 51-шу річницю Загальної декларації ООН про права людини.

Гостро висловилися проти цього ультиматуму керівники ряду держав, політичних та громадських організацій світу. На вершинній нараді Організації Безпеки і Співробітництва Европи у Гельсінкі була прийнята з цього приводу специяльна резолюція, в якій висловлено занепокоєння сваві́льними військовими діями Росії, що здійснюються не тільки проти так званих терористів, але й проти всього чеченського народу. Військові яструби Путіна мають намір вибити чеченців, а рештки вигнати із рідної землі, заселивши її росіянами, щоб мати під владою Росії цілком покірне їй населення.

А коли і Президент Клінтон заявив, що Росії дорого обійдеться ця кривава бойня в Чечні, то ці слова до краю обурили Єльцина. Щоб заручитися підтримкою Китаю у своїх кривавих плянах, він терміново полетів у Пекін. Звідти дав відповідь Клінтонові і нагадав йому, що Росія має всі види ядерної зброї.

Хоч Росія називає цю війну боротьбою з тероризмом, але фактично тепер у Чечні єдиними терористами є московські завойовники. У цій війні, як стверджують чеченці, російське військове командування застосовує проти цивільного населення навіть хемічну зброю. Отже, з цього можна зробити висновок, що після перехідного „демократичного" періоду Єльцина, в Росії наступає повернення до тоталітарно-большевицького періоду, до періоду „холодної війни". Характерно, що аґресивні дії Путіна подобаються переважній більшості росіян. Вони схвалюють дії в Чечні. Значить, небезпечна для інших народів імперська ментальність росіян зберігається у них й до сьогодні, як життєва потреба в існуванні „єдіной і нєдєлімой". Це треба враховувати у своїй політичній орієнтації сусідам Росії.

Правда, Білорусь вже „врахувала" цю ментальність росіян, і її провідник О. Лукашенко поспішив укласти російсько-білоруський договір про утворення союзу двох держав. Цей договір поспішно ратифікований російською Думою майже одноголосно. Білоруська опозиція справедливо порівнює цей договір з договором Рібентропа-Молотова 1939 року, бо обидва вони мали і мають єдину мету: загарбання чужих земель і народів.

П. Твардовський,
Клівленд

Економіка України після виборів

Усього, що говорили про стан економіки України противники Л. Кучми перед виборами, надто серйозно сприймати не можна: багато лівих почало натякати, що Л. Кучма став вислужником міжнародних фінансових установ і, таким чином, зраджує національні інтереси України. Коли Кучма ж наводив якісь позитивні економічні показники, тоді ці люди радили народові не вірити.

Насправді економіка України є ще в дуже важкому стані, але вона стабілізується і є достовірні економічні показники виходу з цієї ситуації.

Економіка не може рости без інвестицій. Та де взяти гроші на інвестиції? Підприємства можуть самі акумулювати фонди або отримувати гроші від продажу акцій, мати їх від позичок в людей, в банках чи у держави. У випадку України джерелом інвестицій можуть стати закордонні уряди і фінансові установи чи підприємства. Банки за такої ситуації можуть фінансувати інвестиції тільки тоді, коли люди мають досить грошей і депонують їх в банках. Але підприємства і окремі особи будуть заощаджувати гроші тільки тоді, коли їхнім ощадностям не загрожуватиме інфляція чи політична нестабільність. Коли ж таких передумов нема, тоді і люди, і підприємства вимінюють гривні на доляри, чи висилають гроші до закордонних банків, платять товарами замість грошей.

Перед виборами люди ще не перестали боятись інфляції, хоча урядові і Національному банкові України вдалось затримати ріст цін і вартість гривні в розумних межах. З огляду на неймовірно сильний тиск на гривню, це треба вважати великим досягненням. Росія такою „щасливою" не була. За 1999 рік ціни в Україні піднялись приблизно на 12 відсотків – це дещо менше того, що уряд плянував на початку року. Внаслідок цього гривня втратила мало на вартості. З вибором Л. Кучми можна припустити, що стабільність цін і гривні, як і політична стабільність, втримаються. Разом з тим – і це є не менш важливим – процентові ставки знизяться. Це, без сумніву, основна передумова оздоровлення економіки України.

Оздоровлення це не буде ні простим, ні легшим. Банкова система України модернізується та покищо її ситуація не найкраща. На початку 1999 року було в Україні 214 зареєстрованих банків, але фінансовий стан 54-ох із них є до загрозливої міри слабкий. Механізм позичок для підприємств – переважно з огляду на брак відповідного законодавства – в примітивному стані. Але й на цій ділянці помітний поступ.

В індустрії покищо переважають тіні. Найсумнішим є те, що близько 55 відсотків підприємств не заробляють грошей. Власником великої кількости із них є держава, і уряд мусить давати їм субсидії. Уряд дає теж субсидії слабким приватним підприємствам, якщо утримання їх при житті відповідає національним інтересам держави. Та де ж взяти гроші на всі ті субсидії? Західні дорадники вважають приватизацію і банкрутство єдиним виходом з ситуації. Очевидно, приватизація – це добра річ, але банкрутство – це ріст безробіття.

В сільському господарстві справи теж добре не виглядають. Є великі проблеми в обробітку землі, на сільськогосподарських переробних підприємствах. Сільське господарство України – це переважно, величезні колективні господарства, бо приватних фарм є всього близько 1,400. Біля 86 відсотків колективних господарств були збитковими і уряд мусів їм фінансово допомагати. Приватні фарми мали в 1999 році 26 мільйонів гривень чистого прибутку.

В грудні 1999 року Президент Л. Кучма видав указ, метою якого є поділ колективних господарств і створення великих фарм на основі приватної власности. Очевидно, коли б Верховна Рада прийняла закон, який дозволяв би купівлю і продаж землі, тоді ситуація у сільському господарстві змінилася б у радикальний спосіб на краще.

У сільському господарстві є теж незвичайно важлива проблема позики грошей. Під сучасну пору голови колективних господарств чи приватні фармери не можуть поставити землю в заклад на позику грошей в банку. А без того роду можливости фарми не можуть ефективно працювати. Фармерам треба грошей і на машини, і на добрива, насіння і тварин. Сільські господарства всіх родів переважно не мають власних заощаджених грошей, тому землі залишаються необробленими, а урожай незібраним. Тому закон про продаж і купівлю землі є абсолютною необхідністю.

В основному ж, надії на економічні успіхи непогані. В останньому році промисловість України піднялась на 4 відсотки. Внутрішній валовий продукт не тільки перестав падати, а й дещо піднявся вгору. А це вже добрий початок.

Зважаючи на перемогу Л. Кучми у виборах і падіння популярности комуністів, Верховна Рада охочіше співпрацюватиме з урядом і ріст економіки України прискориться.

М. Мельник,
Толмедж, Огайо

Держава і кооперація

Утверджувати українську державу – це значить вести народне господарство так, щоб скерувати всі зусилля на покращення добробуту народу, не сповільнюючи переходу до вільного ринку. Це елементарне поняття економіки, яка в Україні вимагає оновлення фінансово-господарської структури заради створення реальної і перспективної матеріяльної бази. Тому слід оздоровити економіку так, щоб з її допомогою впливати на всі структури державного будівництва, але не допускати надмірного „перехилення" в той чи інший бік, надаючи котромусь із секторів постійні пріорітети.

І саме кооперативний сектор у народному господарстві є необхідним чинником рівноваги, стабілізатором всього економічного життя. В СССР всі три сектори кооперації, споживчий, молочарський і кредитовий, складали частину плянового соціялістичного господарства і були цілком залежні від директив партії і адміністраційних розпоряджень державної влади.

Найважливіші господарські функції колишньої добровільної сільськогосподарської кооперації були втиснені в колгоспну систему у формі сільських споживчих товариств. Вони, природно, були приречені на занепад і втрату всяких форм самостійного господарсько-економічного існування.

Державотворчі події 90-их років в Україні спонукали наш кооперативний актив в діяспорі до відродження кооперативного руху на рідних землях. В першу чергу належало популяризувати відродження кооперативної ідеї у формі кооперативних спілок, тобто відродження кредитового кооперативного руху в Україні.

Тепер, на жаль, на перешкоді відродження кооперативної ідеї стоїть Верховна Рада, яка не спромагається узаконити кооперативний сектор як визначний чинник у розвитку держави та добробуту народу.

Відомо нам, зокрема з діяльности Українського Кооперативного Руху (ТУКР) у Львові, які проблеми має сільськогосподарська кооперація в Україні. Урядові структури сплянувано руйнують сільське господарство податковою системою, унеможливлюють збут власної продукції.

Абсолютна байдужість влади до сільського господарства, корупція і розкрадання привели до вийняткового стану на селі.

В травні 1995 року відбулася Міжнародна конференція з проблем кооперації в сільському господарстві. Було надіслано десятки звернень і листів до Президента України, прем'єр-міністра, до

(Закінчення на стор. 17)

МОВА ПРО МОВУ

ОТ-ОТ ПРИЙДЕ НОВИЙ ПРАВОПИС

Наприкінці минулого року, 10-11 грудня, відбулася зовні ніби не вельми помітна, наперед не реклямована, проте дуже важлива подія , яка не залишить байдужим жодного свідомого українця ні тут, на американській землі, ні в Україні: в НТШ у Нью-Йорку ішла дуже авторитетна мова про українську мову – про найновіший, 1999 року, проєкт „Українського правопису". Його випрацював і подав на розгляд Державній Правописній комісії Інститут мовознавства Національної академії наук України. 11 грудня – це був день напруженої вузькофахової дискусії з приводу проєкту. У ній взяли участь директор Інституту мовознавства НАНУ академік Василь Німчук, двоє закордонних членів Державної Правописної комісії – проф. Юрій Шевельов і проф. Андрій Горняткевич, д-р Лариса Онишкевич, д-р Ася Гумецька, д-р Мирослава Знаєнко, д-р Наталія Пазуняк, д-р Марта Трофименко, д-р Святослав Трофименко, стипендіянт НТШ і Колюмбійського університету Андрій Даниленко (Харківський університет) і д-р Олег Романів, голова львівського НТШ.

Буквальний, чисто науковий, зміст дискусії стане відомим хіба що майбутнім дослідникам, тому тут обмежимося тільки загальною оцінкою, висловленою видатним українським філологом Ю. Шевельовим: „Абсолютно досконалого Правопису, який усіх без винятку задовольнив би, бути не може, проте поданий нам до вивчення – найдосконаліший з усіх попередніх. Я вважаю цей проєкт великим досягненням, тією золотою серединою, яка поєднає Україну і закордонне українство, і пропоную взяти його за основу, а вже до неї з часом додавати щось новіше, з найбільшою відкритістю душі дискутуючи з приводу окремих правил і окремих слів".

Отже, збулося! Щоправда, попереду ще – узаконення проєкту Державною Правописною комісією, одначе маємо надію, що новий Український правопис вже не втратить сутности „золотої середини", тобто зведе писемну мову України і діяспори до спільного знаменника, і далі житимемо як усі інші нації, які не ділять своєї граматики на материкову і діяспорну.

Наступного дня там же, в НТШ, відбулася науково-практична конференція для працівників україномовної преси Америки. З уст академіка Б. Б. Німчука українські журналісти почули все істотне про цей найновіший проєкт Українського правопису.

Нижче охоче ділимося почутим з нашими читачами, заздалегідь попередивши їх, щоб вони не шукали системного викладу: мова іде про окремі фрагменти Правопису, окремі зміни, які звертають на себе особливу увагу.

И – на початку слова...

Ось зміна, в якій проєкт вертається до ще старіших українських фонетичних традицій, ніж це зробив Харківський правопис 1928 року: у деяких словах, зокрема перед приголосними **н** та **р** треба буде писати **и**. Наприклад, **и**накше, **и**ншомовний, **и**ндик, **и**рій, **и**кати... В цей спосіб українські лінґвісти хочуть вберегти від забуття властиву українській мові оригінальну фонетичну рису.

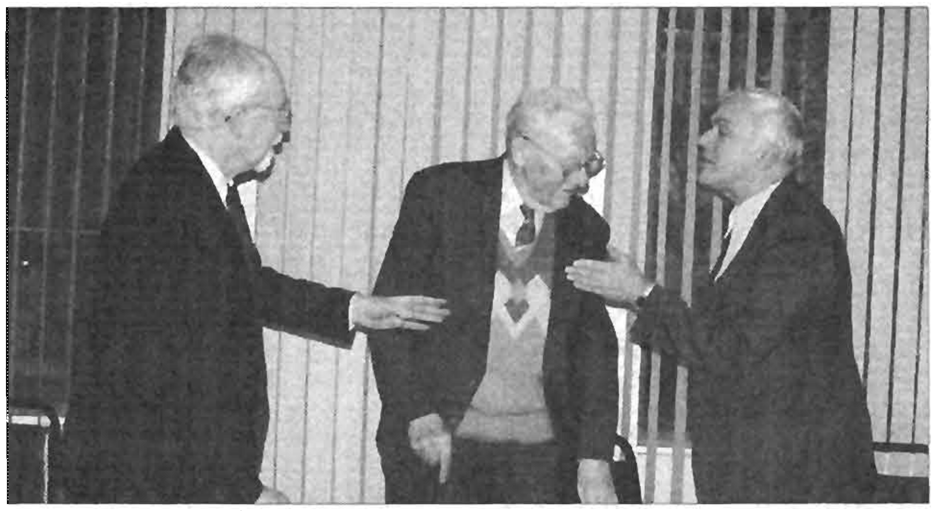
Не тільки „ґудзик"...

Проєкт пропонує важливі уточнення щодо сучасних українських клопотів з **г** і **ґ**. Дослівно: літера **ґ** передає на письмі задньоязиковий зімкнений приголосний у словах „аґрус", ґанок", „ґвалт", „ґедзь", „ґелготати", „ґрати", „ґрунт", й у власних назвах – гори **Ґ**ор**ґ**ани, села У**ґ**ля і **Ґ**оронда, у прізвищах – **Ґ**ала**ґ**ан, **Ґ**онта та ін. Тим часом літеру **g**, яка в інших мовах позначає дзвінкий проривний звук **ґ**, у загальних назвах та у власних географічних передаємо буквою **г**: леґіон, агресія, агітатор, Англія, Бельгія...

В іменах і прізвищах людей відповідно до **g** у мові-джерелі пишемо **ґ**, а відповідно до **h** пишемо **г**: Вер**ґ**ілій, **Г**е**ґ**ель, Магатма **Ґ**анді, **Ґ**рета **Ґ**арбо...



Сталінський режим так „дбав" про українську мову, що на скасування Харківського правопису знайшовся час і серед війни, про що свідчить ця фотографія зі серпня 1943 року: Центральний комітет КП(б)У і міністри України обговорюють запровадження нового, зросійщеного Правопису. У центрі, справа від М. С. Хрущова, – академік Л. А. Булаховський.



НТШ в Нью-Йорку, 10 грудня 1999 року. Момент дискусії: (зліва): проф. А. Горняткевич, академік Ю. Шевельов, і директор Інституту мовознавства НАНУ академік В. В. Німчук.

Літеру **g** передаємо буквою **ґ** у не засвоєних українською мовою іншомовних словах, які транслітеруються засобами української графіки: альтер еґо, фата морґана, персона нон ґрата...

Отже, як бачимо, літера **ґ** не тільки повернулася до життя, але й впевнено вийшла за межі „ґудзика". Хоч, повторюємо фонетичну істину: ґеґання українцям не властиве, тому не варто узаконювати передання кожного іншомовного **g** нашим **ґ**.

На „*хобі*" нема ради?

Літеру **h**, грецьку літеру „гаму" і початковий придиховий звук, відтворюваний надрядковим знаком, передаємо українською буквою **г**: габілітація, гармонія, гектар, **Г**авана, **Г**омер, **Г**елена...

Разом з тим проєкт залишає без зміни перейняте через російську мову написання **х** в англійських словах з **h** : хокей, хобі... Чому? Ще раз згадаймо проф. І. Огієнка: „Вимова **г** як **h** єсть наша характерна споконвічна ознака, руйнувати яку було б непотрібним нехтуванням своєї старої культури".

Проте деякі занадто чутливі мовники (чутливі до Росії?) вперто доводять, що англійське **h** – ближче до російського **х**, аніж до нашого **г**. Але й можна махнути рукою - така вже, мовляв, сьогоднішня українська мовна дійсність. Маючи її на увазі, академік Ю. Шевельов зауважив, що Проєкт не реформує мову, не запроваджує вимову, носіїв якої в Україні вже нема. Він також слушно порадив створити спеціяльну наукову комісію, яка б контролювала англійські слова з **h**, що приходять в українську мову тепер (розмаїті „хат-доґи", „Хонди" та ін.).

Вирівнювання парадигми...

Щодо **дев'ятдесят** і **дев'яносто**. Як відомо, словник Г. Голоскевича, базований на Харківському правописі 1928 року, подає обидві форми: дев'ятдесят і дев'яносто. Цю паралелю зберігає і найновіший проєкт. Академік В. В. Німчук вважає, що розповсюджене тепер в Україні серед молодшого покоління дев'ятдесят означає „вирівнювання парадигми": сімдесят, вісімдесят, дев'ятдесят... Але **дев'яносто** – теж у межах норми.

Ф і *Т* – у компромісі

Тяженький випадок – з **ф** і **т**: якою з них передавати **th** у словах грецького походження – анатема чи анафема? Проєкт пропонує „соломонове рішення" – обидвома: аритметика – арифметика, ефір – етер, марафон – маратон, Афіни – Атени, міф – міт, кафедра – катедра. У зв'язку з цим учасники конференції з усміхом пригадали геніяльний компроміс Фіделя Сухоноса, який у назві свого дніпропетровсько-січеславського журналу поєднав **ф** і **т** , друкуючи одну літеру на іншій, так що можна читати і „Бористен" і Борисфен" – як собі хто хоче. Таким чином вирівняно в рації тих мовників, які (наприклад, проф. Олександер Пономарів) наполягали на переданні грецької фонеми **th** через **т** , бо так воно було й задовго до Харківського правопису (ап**т**ека, біблio**т**ека, ор**т**одокс, ма**т**ема**т**ика, рит**м**, **т**ерапія, **т**еатр, **т**ема, видатні імена української культури – Агатангел, **Т**адей, Агата, Борис **Т**ен, видатні твори – „Сад Гетсиманський", і також тих, хто вважає недоцільним повертатися до **т** замість **ф**, оскільки в нашій активній лексиці є понад дві тисячі слів, які починаються на букву **ф**, і чимало таких, що мають **ф** усередині.

Ці рівнозначні варіянти стосуються й власних грецьких імен: **М**ефодій – **М**етодій, **М**арта – **М**арфа, **Т**имофій – **Т**имотей, **Т**адей – **Ф**адей, **С**аваоф – **С**аваот.

А Фауст і Штраус образяться...

Проєкт все ж не досягає бажаної послідовности у переданні дифтонгів грецького походження **ау** та **еи**: якщо дотепер Україна писала **а**вто, то надалі буде **й** – **а**вдиторія,**а**вкціон, інавгурація, лавреат, павза і т. д. Але разом з тим зберігається „традиція" передавання **au** через **ау** : Фауст, Штраус...

З німецькими дифтонгами **ei** та **eu** справа складніша. В одному випадку, зокрема у власних назвах, вони, згідно з Проєктом, передаватимуться відповідно через **ай** і **ой**: Айзенах, Ойленберг. А в другому Проєкт зберігає „традиційне" **ей** для обох дифтонгів: едельв**ей**с, л**ей**тмотив, **Ей**нштейн, Фр**ей**д...

Прояснено проблему англійської **w** – Проєкт у багатьох випадках пропонує передавати її через **в** : **В**олтер (а не **У**олтер, як це роблять росіяни), **В**інстон, а не **У**інстон, **В**ільсон , а не **У**ільсон, Гемін**ґ**вей, а не **Х**емінгуєй, але чомусь залишається, як у росіян – Уеллс, Уолл-стрит, Уайльд, Оуен...

З *ія* матеріяльне стає тоншим...

Проєкт повертає **ія** всередині іншомовних слів, і це цілком узгоджується з правдивою українською вимовою, адже – матер**ія**, індустр**ія**, артер**ія**. Значить, і – матер**ія**льний, індустр**ія**льний, артер**ія**льний, ген**ія**льний і т. д. Значно більшу кількість слів проєкт підводить під „правило дев'ятки": після **д, т, з, (дс), с, ц, ж, (дж), ч, (щ), р** перед наступною приголосною, окрім **й**, пишемо **и** : Алжир, Чикаго, Чингісхан, Цюрих, джип, Занзибар, Рив'єра, Жак Ширак...



НТШ, 11 грудня 1999 року: головний редактор „Народної Волі" М. Дупляк, ред. О. Кузьмович („Свобода"), академік В. В. Німчук, д-р Л. Онишкевич, д-р А. Гумецька.



Група членів редакції „Свободи": ред. Х. Ференцевич, ред. П. Часто, головний редактор Р. Галешко, академік В. В. Німчук, ред. І. Пилипчук (відсутні на фото ред О. Кузьмович, ред. Л. Хмельковський і П. Стокотельний).

Не забули про апостроф...

Рішуче, без жодних винятків, унормовується апостроф: його ставимо після губних приголосних перед йотованими, в тому числі у словах іншомовного походження: б'юро, В'юретембург, б'юст, п'юре, інтерв'ю, М'юнхен... Не ставимо тільки коли букви **я** і **ю** пом'якшують попередній приголосний перед **а, у** : **ряска, рюкзак.**

Проєкт пропонує не подвоювати приголосні у словах іншомовного походження: **акорд, бруто, піца, тона, мадона, інтермецо, анали, мото**...

А до цього ми вже давно звикли...

Мабуть, найлегшими для практичного засвоєння виявляться ці пропозиції проєкту: надання переваги закінченням **ові, еві, єві,** а не **у, ю**: Тарасові Шевченкові, Іванові Франкові. А іменники третьої відміни однини, що закінчуються двома приголосними, в родовому відмінку мають закінчення **и**: молодост**и**, област**и**, смерт**и**, любов**и**, осен**и**, сол**и**, імен**и**, пам'ят**и**...

Ще щодо родового відмінка у зв'язку з написанням складних іменників з частиною **пів**: якщо наступний іменник виступає у формі родового відмінка, то **пів** з ним пишемо окремо, бо він тоді несе значення іменника „половина": **пів аркуша, пів години, пів дороги, пів України**. Якщо ж іменник – загальна назва, вжита у формі називного відмінка на позначення єдиного поняття (**півархуш, півколо, південь, півмісяць, піваркуш** і т. д.), то пишемо разом.

Будьмо!

З огляду на прикре засмічення української мови чужими структурами, проєкт Правопису звертає увагу на ті позанормативні граматичні елементи, що їх слід позбутися в нашій усній і письмовій мові. Наприклад, не можна вживати форми кличного відмінка в іменниках чоловічого або жіночого роду однини, що збігається з називним відмінком: **Доброго ранку, моя рідна земля**. Треба: **моя рідна земле**. Також під впливом російської мовної системи українці нехтують формами наказового способу дієслів у першій особі множини в закликах: вживають **оберемо** замість **оберімо**, **будемо** – замість **будьмо**, **виконаємо** – замість **виконаймо** і т. д. Так само неправомірно вживати форми вищого ступеня прикметників у значенні найвищого: **вища** міра покарання – замість **найвища**, **вища** ліга – замість **найвища, кращий** спортсмен – замість **найкращий**...

Що, як і чому?

Практична частина мовної конференції в НТШ мала жвавий характер запитань і відповідей. Спочатку д-р Ася Гумецька і стипендіянт НТШ А. Даниленко проаналізували типові помилки в мові діяспорних газет, а проф. А. Горняткевич подав цікаву інформацію з історії українських правописів, зробивши напркінці такий висновок: „Норми української мови має встановлювати Україна, а не діяспора".

Одне зі запитань стосувалося форм звертання: яка з них найдоцільніша в наш час? **Чи це справді по- українськи – вживати у звертанні ім'я і побатькові?** Ось що відповів академік В. В. Німчук:

– Коли мені кажуть „Василю Васильовичу", то цим поважають мого батька, мій батько в цьому випадку все ще живе. Це дуже старий український засіб ідентифікації, ще від Київської Руси. І так було до дев'ятнадцятого сторіччя, коли, з відомих причин, відбулося оселянення української нації.

– У вживанні слова „батьки" в значенні батька і матері дехто вбачає чоловічий шовінізм. Мовляв, треба вживати тільки „родичі".

– Ніякого шовінізму в цьому нема. Родичі – це ширше, ніж „батьки", це – рідня.

– А як бути українцям у випадку спільних з росіянами чи однокореневих слів?

– Якщо, наприклад, слово „вода" – спільне, то не будемо ж ми казати „аква" чи зумисно вигадувати нове слово.

– Звідки походить „кляса", „плян", „фльота"? Чи приживеться це в Україні?

Академік В. В. Німчук:

– Думаю, що ні. „Фльота" – це з німецької через польську, в якій нема твердого л. У 1920-их роках, коли стояло завдання наблизити іншомовне слово до фонетичних традицій нашої мови, прийшли ці запозичення з „ла" і „ля", „ло" і „льо", „лу" і „лю". Тоді йшлося про необхідний компроміс між заходом і сходом України, тепер же різниці у мові заходу і сходу стерлися. Сьогодні вже й галичани не „ляльолюкають", так що треба писати „клас", план", „флот", „долар". Говорити можна по-різному. Можна далі співати „Бодай-ся когут знудив", проте писати треба таки – „півень".

Щодо розбіжностей у спортивній термінології, то академік В. В. Німчук висловився, наприклад, проти вживання „копаного м'яча" – хоча б на тій підставі, що на сході України взагалі не знають слова „копати".

Чимало запитань і зауважень стосувалося вживання чужомовних слів і їхньої доцільної заміни українськими відповідниками. З цього приводу д-р Лариса Онишкевич зауважила, що коли наукові видавництва готують до друку нові ортографічні словники, то у випадку інтернаціоналізмів слід спочатку подавати найдоцільніші українські відповідники.

Дуже цікаву ідею висловив редактор „Закордонної газети" Петро Рибчук: заснувати спеціяльний фонд для створення академічного комп'ютерного „спелчекеру" сучасної української літературної мови, тобто комп'ютерної правописної програми. Тоді кожна людина буде мати можливість швидко і надійно перевірити написання будь-якого українського слова.

Закінчуючи загальним підсумком, академік В. В. Німчук ще раз відзначив сміливість пропонованих проєктом змін: „Якщо бодай 70 відсотків проєкту дістане схвалення Державної Правописної комісії, а відтак Кабінету Міністрів , то й це буде величезним прогресом. Практично від цього моменту вся друкована україномовна продукція повинна вміститися у межі єдиного правопису, єдиних для усіх українців правил граматики".

Чи вміститься у цих межах наша традиційна українська незгідливість, наша схильність до поділів і чвар, – це вже інше питання. Тут оптимістом тяжко бути.

Недаремно писав В'ячеслав Липинський: „Ставши навіть усі до одного комуністами чи некомуністами, православними чи католиками, „українцями", „русскімі" чи „поляками", ми знов поділимось зараз у поглядах, наприклад, на правопис або на астрономію, і будемо між собою битися тим завзятіше, чим більше будемо переконані, що одинока причина наших непорозумінь лежить власне в правописі або астрономії".

Петро Часто,
(послуговуючись ще Харківським правописом)



10 грудня, мир і посмішки після після гарячої дискусії. Зліва: д-р С. Трофименко, академік Ю. Шевельов, д-р М. Знаєнко, академік В. В. Німчук, д-р М. Трофименко, стипендіянт НТШ А. Даниленко, д-р А. Горняткевич. д-р А. Гумецька, д-р Л. Онишкевич.

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Вечір поезії Юрія Тарнавського



На презентації збірки (зліва) О. Коверко, В. Боднарук, О. Федак, Ю. Тарнавський, Ю. Миськів, Б. Боднарук.

13 листопада заходами Українського інституту модерного мистецтва та Товариства української мови в Чикаґо відбулася презентація нової збірки поезій Юрія Тарнавського „Їх немає", яка нещодавно вийшла у київському видавництві „Родовід". До книжки ввійшло 10 збірок поезій, написаних від 1970 до 1999 року.

Вечір почався деклямацією Ю. Тарнавського вірша Антонія Мачади „Портрет" (еспанською мовою) під звуки еспанської музики.

Після цього поет читав вибрані поезії із своєї збірки. Віра Боднарук провела з ним коротке інтерв'ю про нововидану збірку. Юрій Тарнавський прочитав ще деякі уривки із своєї збірки драм „6х0".

Юрій Тарнавський відомий українській громаді як поет-модерніст, письменник та драматург, співзасновник Нюйоркської групи, член Спілки письменників України та американської групи авангардистів „Fiction Collecti-ve". Він пише українською та англійською мовами.

Ю. Тарнавський за професією – інженер-електрик та лінґвіст; працював для фірми IBM як науковець в ділянці комп'ютерів і лінґвістики. Також був професором української літератури в Колюмбійському університеті.

Зацікавлені читачі можуть набути його збірки „Їх немає" та „6х0" в Українському інституті модерного мистецтва в Чикаґо: **2320 W. Chicago Ave, Chicago, IL 60622.**

Проф. **Віра Боднарук**

Виставка картин О. Ісаєвич



В ґалерії ім. Бернстайна Школи громадських і міжнародних справ Принстонського університету, в Принстон, Н.Дж., відкрито виставку творів Олександри Ісаєвич. Виставка триватиме до13 січня 2000 року.

О. Ісаєвич – талановита мисткиня, яка маґістерський диплом з ділянки громадських справ отримала у 1995 році у вище згаданій школі. Свої картини вона називає „шуканням захованих таємниць життя – різноманітности, динаміки, великої кількости кольорів різних світів, у котрих люди, природа, думки і почування взаємодіють". Народжена вона у Львові. Мистецтво студіювала у Музейній школі образотворчого мистецтва в Бостоні та Тафтс університеті.

Об'єднуючи свою пристрасть до мистецтва зі зацікавленням публічної політики і економіки, працювала у кількох програмах економічної допомоги в Україні.

Картини О. Ісаєвич вже виставлялися в Українському науковому інституті Гарвардського університету в Кембриджі, Масс., Українському Музеї в Нью-Йорку та Центрі образотворчого мистецтва Нью-Джерзі в Самміт. Зустріч з мисткинею відбудеться у суботу, 9 січня, в 2:00 год. по полудні в ґалерії ім. Бернстайна в Робертсон Голл, яка відкрита в будні від 8-ої год. ранку до 10-ої год. вечора, а в суботу і неділю – від 8:30 ранку до 5:00 по полудні. Вступ вільний.

За дальшими іформаціями звертайтеся до Патриції Коен,

тел. **(609) 258-5764**

Тема вечора – безсмертна „Енеїда"

До успішних минулорічних імпрез у дітройтському Українському культурному центрі належить відзначення 200-их роковин безсмертної „Енеїди" великого українського сміхотворця Івана Котляревського. Влаштував цей вечір Комітет сприяння українській демократичній пресі в Україні. Вечір відкрила голова комітету, проф. Марія Гарасевич, член Спілки письменників України. Іван Галич представив головного доповідача д-ра А. Гумецьку, професора Мишиґенського університету. В своїй глибокій доповіді проф. Гумецька подала характеристику епохи, коли жив Іван Котляревський, та перемогу живої української мови з появою „Енеїди".

Котляревський написав „Енеїду" живою українською мовою з повною свідомістю, що в ній повинен іти розвиток українського письменства. Твір геніяльно віддзеркалює українське народне життя з його позитивними і негативними гранями й утверджує ідеї гуманности та демократизму.

У мистецькій частині вечора Наталка Гевко, Юлія Коваль, Юрій Розгін і Христина Юзич з глибокою проникливістю та гумором читали уривки з „Енеїди". „На вічну пам'ять Котляревському", вірш Т. Шевченка, з чуттям деклямувала Оксана Бабич. Оперні співачки Христина Липецька та Марія Назаренко, при супроводі Марії Лончини-Лісовської, артистично проспівали „Віють вітри", „Чого вода каламутна", „Ой, я дівчина-полтавка", „Чи я, тобі, дочко", та „Ой, мати, мати". У пісні „Ей, Наталко" з опери „Наталка-Полтавка" І. Котляревського, музика Миколи Лисенка, також був солістом Юрій Розгін. Марія Лісовська чутливо виконала фортепіянове сольо „Антракт". Портрет та ілюстрацію виконав Олександер Шепченко, а декорації сцени – Ірина Тарнавська.

Христина Годів-Юзич

Появилися спогади М. Куделі

Видані коштом Союзу ветеранів визвольних змагань УНР спогади Миколи Куделі під назвою „Крізь бурі лихоліть" охоплюють представлені очами автора події із Другої світової війни, зокрема в 1941-1944 роках. М. Куделя – лавреат премії Фонду Тараса Шевченка, описує трагедію волинського села Буянь та свої переживання. Вступ до споминів написала д-р Надія Мисечко-Каркоць, до якої можна звертатися за книжкою, що коштує 10 дол. з пересилкою.

Адреса для замовлення споминів: **Michael & Nadia Karkoc, 1919 Pierce St. NE, Minneapolis, MN 55418-4613.**

О. К.

Філателістична виставка в Чикаґо

Чикаґське Товариство філателістів, яке очолює Богдан Паук, вже багато років влаштовує в Українському культурному осередку виставки поштових емісій. Така виставка відбулася у жовтні минулого року. У 40 вітринах було показано цікавий матеріял. Борис Фесак показав зібрання поштових грошових переказів, за що одержав золоту медалю. Срібну медалю одержав генерал американського летунства Михайло Лин за свої збірки „Харків – історія пошти", „Земська пошта", „Незалежність України – 1918 р.", а також сучасні пробні випуски марок. Михайло Лин – уродженець Мелітополя, під час війни командував підрозділом американських бомбардувальників, які робили бойові вильоти в Німеччину, перетинаючи Европу, з приземленням у Полтаві.

Роман Мазяк зі штату Мишиґен показав збірку пробних друків т. зв. Віденського видання УНР, теж відзначену срібною медалею. Рамона Парк виставила збірку, присвячену визначному художникові Іллі Рєпіну, твір якого „Запорожці пишуть листа до турецького султана" домінував у цій збірці. Рамона Парк, крім срібної медалі, одержала нагороду Андрія Сольчаника.

Віктор Таран одержав срібну медалю за збірку сучасних військових і поліційних нашивок на однострях. Гарну збірку Західньо-Української Народної Республіки виставив філателіст з Чикаґо Василь Мудрий, за що одержав бронзову медалю. Роман Мазяк одержав бронзову медалю за картки з видами Києва і поштові печатки 1900-1918 років.

Карпатській Україні присвятив свою збірку п. Шулевський з Коннектикату. Цій темі присвятив частину своєї збірки Орест Городиський. О. Городиський показав також збірку автографів визначних українців – Митр. А. Шептицького, Патріярха Йосифа Сліпого, Арх. І. Бучка, гетм. П. Скоропадського, полк. Є. Коновальця, полк. А. Мельника, Сеника-Грибівського, Д. Донцова, Дмитра Дорошенка, Богдана Лепкого, Юрія Клена, а також збірку конвертів і поштівок з таборів полонених в Ріміні, з сибірського заслання, конверти І. Дем'янюка з ізраїльської тюрми. За свої збірки він одержав бронзову медалю. Іван Семчук одержав почесну грамоту за збірку „Німецька окупація України" і марки підпільної пошти.

За збірку „Український павільйон на Всесвітній виставі в Чикаго 1933 р." Михайло Іващенко одержав нагороду Любомира Рихтицького.

Нагород удостоєні д-р Олекса М. Біланюк – за допомогу у виготовленні марки України „Зоряні рани землі", а також Богдан Гринишин – за виготовлення „Українського електронічного альбому". Ця електронічна програма інформує про українську філателію. Таку ж нагороду одержали д-р Любомир Онишкевич і д-р Юрій Слюсарчук за їхню працю для української філателії. Суддями виставленого матеріялу були Ярослав Ткачук і Юрій Дяченко.

На виставці діяла спеціяльна пошта, яка на спеціяльних конвертах ставила пам'ятні печатки до 125-річчя від дня народження першого президента Карпатської України А. Волошина, 50-річчя відділу СУМ-у ім. Павлушкова в Чикаґо і 51-річчя Товариства українських інженерів в США. Поштові печатки виконав Юрій Віктюк.

Багато потрудилися для проведення виставки Богдан Паук, Михайло Іващенко, Юрій Дяченко й Василь Мудрий. Було виставлено багато унікальних матеріялів, які наші філателісти узяли колись з собою на чужину. Можливість листування з філателістами України теж збагачує їхні колекції.

Орест Корчак-Городиський

Тарас Петриненко в Бразилії



Зліва: перший віце-президент Українсько-Бразилійської центральної репрезентації Ярослав Гребінник, президент Йосиф Вельґач мол., другий віце-президент Антін Комарчевський, Анна Татарченко, Тетяна Горобець і Тарас Петриненко.

Українська громада в Курітибі, столиці бразилійської провінції Парана, мала велику честь вітати 27 листопада минулого року славного українського співака Тараса Петриненка і його талановитої партнерки Тетяни Горобець. Їхній концерт з великим успіхом відбувся в театральній залі Школи Бом Жесус, на запрошення Українсько-Бразилійської центральної репрезентації.

Ціллю концерту було зібрати фонди для лікування дітей – жертв нуклеарної катастрофи Чорнобиля. Репертуар виступу складався з власних творів Тараса Петриненка, і всі вони припали до душі публіці, адже йшлося про популярну українську музику, яка по-новому віддзеркалює характер українського народу.

Усі присутні на концерті просили артистів Тараса Петриненка і Тетяну Горобець знову невдовзі загостити до Бразилії.

Д-р Михайло Рубінець

Держава і кооперація

(Закінчення зі стор. 13)

депутатських комісій, керівників місцевих адміністрацій, але, як бачимо з дальших подій, все це не дало ніякого позитивного результату.

У якому контрасті це перебуває з нашим довоєнним минулим, коли українську кооперацію в Польщі називали „державою в державі"! Напрошується висновок, що комусь стоїть на заваді покращання добробуту нашого народу. Крім того, ще дається взнаки тяжкий спадок совєтського режиму, який поділив кооперацію на „пролетарську" і „буржуазну", прирікши останню на ліквідацію.

В „Історії Кооперативного Руху" д-р Ілля Витанович згадує, що Ленін подав на Міжнародному Конгресі Соціялістичного Інтернаціоналу в Копенгагені в 1910 році свою резолюцію проти політичної невтральности кооперації, вимагав виразного розмежування пролетарських і непролетарських кооператив.

У висліді в СССР залишилася кооперація як „складова частина пляннового соціялістичного господарства".

Тепер, після повного банкрутства пляннової господарки, кооперація повинна б зайняти свої колись міцні, а з часом втрачені позиції, щоб знову допомагати людям у їхніх щоденних фінансових клопотах. Але так покищо не сталося.

Видно, комусь невигідно мати сильне українське село, бо на селі споконвіків плекався свідомий національний елемент, який все прагнув до незалежности своєї держави. Та ми віримо, що кооперативна ідея знов покличе в свої ряди прихильників господарсько-фінансового життя, організованого на принципі „Свій до свого по своє", і буде займати в шерегах світової кооперації належне їй достойне місце.

Омелян Плешкевич,
Чикаго

Крила – щоб летіти додому...

В останні три дні жовтня минулого року в Українсько-Канадському архіві-музеї Альберти (УКАМА) відбулася виставка картин Олександра Гутирі. Це перша його виставка в Едмонтоні, організована Софією Скрипник. Відкрила виставку дружина мистця Галина Гутиря. На виставці представлено двадцять п'ять олійних картин мистця.



Зліва: Маріянна Саварин, Олександер Гутиря і Софія Скрипник.

Олександер Гутиря народився в 1966 році в місті Артемівську Донецької области. Творчу діяльність почав у юному віці. Сьогодні його твори знаходяться у Національному українському музеї в Києві, в Українському музеї Канади у Ванкувері, у приватних колекціях багатьох західньоевропейських країн.

На запитання, хто мав на нього найбільший мистецький вплив, Олександер відповів, що старший брат В'ячеслав – скульптор, маляр, графік.

Мистецтво О. Гутирі настільки індивідуальне й оригінальне, що легко його впізнати, як і завважити тяглість художньої манери. Техніка накладання фарби маленькими рисочками і обмеження кольорів переважно до одного домінантного в даному творі добре зосереджує на кожній темі. Малярська техніка Олександра включає символізм, абстрактивізм і імпресіонізм, симетрію, котра викликає мирний спокій і гармонію в творі.

Головні сюжети насичені символікою: біблійні, мітологічні, теми з України, події з календарного року, композиції з людськими фігурами. Всі в олійних фарбах, середнього формату.

Біблійний сюжет із Старого Заповіту бачимо у двох картинах. У першій, під заголовком „Адам й Єва", мистець оповідає про пошук цілости. Коли Адам й Ева покуштували яблуко із забороненого дерева, то Господь їх „розрізає". Від того часу одна половина шукає другої. На картині – фронтальне обличчя, розділене лінією посередині, жінка на лівому боці лиця, Адам – на правому, а яблуко котиться з їхнього рамена до землі. У другій біблійній картині, „Ноїв Ковчег", видно човен, повний тварин, з Ноєвою родиною по самій середині. Човен балянсує на великій рибі, яка нагадує море.

Мистця хвилює мітологія. „Кентавр" фігурує аж у трьох картинах. У грецькій мітології кентавр – напівлюдина-напівкінь. Мабуть, у мистця ще грає скитська кров, перших їздців на конях, що здалека скидалися на кентаврів.

Українські теми – романтично-меланхолічні: „Міти з України" (дві), „Рідна земле", „Храм", „Козак Мамай". Всі композиції модерного й унікального стилю. „Міти з України" зображують писанку, якесь свято, зірку, людей, голову птаха, тварини у вигляді складанки. „Рідна земле" – це фантазія над темою душі, котра залишає тіло й літає над землею у формі сну чи думки. Олександер цікаво розповідає про картину „Храм": „Це чоловік та жінка, людина є хрест, але вище батьків – дитина". У картині „Козак Мамай" мистець зображує той дух, що живе вічно й як фінікс відроджується.

Твори з календарного року також глибоко символічні; „Ніч", „День", „Весна", „Уже прийшла весна", „Великдень". „Ніч" зображує жінку як уособлення таємниці і спокою. Кольори сині, а в небі сяє місяць. „День" втілений у формі чоловіка, в котрого все ясно, немає нічого таємного. Він підтримує родину. Ясний жовтий колір домінує в цьому образі. Сонце видно в лівому розі. Намалював мистець „Весну" як чоловіка та жінку без дитини, бо ж це початок дійсної весни. Композиції з людськими фігурами – „Жінка", „Стрілець", „Музикант", „Мати" та „Годувальниця". Цікаво, що п'ять із картин на виставці народилися спочатку у формі скульптури.

Остання група образів дозволяє глибше увійти в особливий світ мистця. У картині „Тиша" чоловік та жінка обнімаються, сидячи на коні – це рух. У „Пісні" сидить козак, зброї не має, тільки кобзу тримає й виграває пісню, на тлі храму й коня – широке національне поняття віри й волі, а кінь – символ свободи.

Мабуть, найбільш особистих прагнень Олександра Гутирі знаходимо в картині „Птах". Тут, як і в інших картинах, домінує тема крил, фінікса, і самозрозуміло, жінки. Олександер у розмові зі мною зізнався: „Хотів би мати крила – полетів би додому...".

Маріянна Саварин,
Едмонтон, Канада

Війна Росії...

(Закінчення зі стор. 7)

фактом завоювання одним народом іншого не визнає права на подальше утримування його у своїй владі. Навпаки, проголошуючи право націй на самовизначення, воно стоїть на боці підкореного, засуджує імперіялиста й прихиляє симпатії та міжнародну підтримку тому, хто бореться за вихід із колоніяльного рабства.

Позаяк, Ічкерія – не частина Московщини, а її колонія, то опір Ічкерії супроти наступу імперської армії – це не внутрішня справа Російської Федерації, а міжнародна, і не тероризм, а збройний захист своєї національної державности.

Україна 340 років перебувала в Російській тюрмі народів. І Ічкерія перебувала там же. Вісім років тому Україна вирвалася з тюрми на волю. Ічкерія тепер змушена зброєю відстоювати свою незалежність.

Аморально з боку України виявляти симпатії до тюрми народів, з якої вона щойно вирвалася. УРП засуджує таку аморальність уряду Кучми і заявляє про свою цілковиту солідарність із кавказькими борцями за незалежність.

Симпатії УРП на боці ув'язнених націй, не на боці колонізаторів. В основі цих симпатій не тільки вимога справедливости та співчуття до жертв хижого імперіялізму, але й турботи про долю української державности: 1991 року відбулася перша фаза дезінтеграції Російської імперії. Залишився її зменшений варіянт – РФ. Доки вона не буде розвалена, доки територія цієї загарбницької держави не буде зведена до території власне Московщини, доти в російських шовіністів залишатиметься надія на відновлення імперії, отже доти й існуватиме загроза українській державности.

Звідси висновок: що швидше розвалиться РФ, то швидше зникне загроза незалежності України.

Республіканська партія рішучо засуджує промосковську політику Кучмівського уряду, висловлює співчуття чеченському народу і проголошує готовність у міру своїх сил і можливостей допомагати національно-визвольним силам колишніх республік, країв і областей. Від Президента України вимагаємо визнати Ічкерію незалежною державою і встановити з нею дипломатичні взаємини.

Окрім акту справедливости це і означало сприяти Ічкерії в поновленні її суверенітету над чеченськими покладами нафти, що з розширенням українсько-чеченських економічних взаємин могло б сприяти забезпеченню наших енергетичних потреб.

Демократичний світ Европи й Америки спокійно дивиться, як Москва всією потужністю своєї армії винищує чеченську націю і нічого не робить, щоб зупинити геноцид.

Чи не говорить це про те, що існування й української нації залежить тільки від самої нації та що життєвий простір, даний нам Богом, зберігати й захищати мусимо самі.

Тож відкиньмо російську імперську ману під назвою інтернаціоналізм і звернімо свої серця до рідного народу, гартуймо сили для відстоювання належного місця під сонцем!

Левко Лук'яненко

ЗВІДУСІЛЬ

У 1999 загинуло більше журналістів

Пресове угрупування „Репортери без кордонів" повідомило, що в 1999 році, виконуючи свої обов'язки, загинуло щонайменше 36 журналістів, а це вдвічі більше, ніж тих 19, що загинули в 1998 році. Найбільше загинуло у Сієра-Леоне (10) у Сербії та Колюмбії по (6). Крім того, на кінець 1999 року 85 журналістів знаходились в тюрмах різних країн, найбільше у Мянмарі (13), в Сирії (10), а в Китаю та Етіопії по дев'ять.

Найвидатніший прем'єр-міністер Великої Британії

Вінстона Черчілля, чий уряд пішов на союз з СРСР у рамках Антигітлерівської коаліції в роки Другої світової війни, названо найвидатнішим прем'єр-міністром Великої Британії цього сторіччя. Про це свідчать результати опитування дев'ятнадцяти авторитетних істориків, політиків і політичних коментаторів Великої Британії.

У новорічні свята угорці прикипають до телевізорів

На Різдво і Новий рік кожний пересічний угорець витрачає щонайменше 300 хвилин на добу на перегляд телепрограм. По цьому показнику Угорщина входить до першої трійки країн світу. Такий висновок зробили соціологи Інституту вивчення громадської думки "Sonda Ipsos".

Джеймса Бонда представлено до іменовання в рицарі

Шона Коннері, першого актора, що зіграв ролю Джеймса Бонда, агента британської таємної служби, буде представлено до іменовання в рицарі. Як повідомила англійська газета "Дейлі мейл", Ш. Коннері включено до традиційного "Новорічного списку чести", який складається урядом країни і надається на затвердження королеві Єлизаветі II. Правда, тут є одна заковика - Шон Коннері є прихильником ідеї незалежности Шотляндії і підтримує Шотляндську національну партію. Тому прем'єр-міністр Тоні Блейр має сумніви щодо іменовання Ш. Коннері.

ЕС турбується за долю населення в Грозному

ГЕЛЬСІНКІ, Фінляндія. – Європейський союз закликає Росію до тимчасового припинення воєнних дій у Чечні з тим, щоб цивільне населення могло залишити Грозний. Він також підтвердив, що вважає за необхідне відкрити в Назрані (Інгушетія) відділення "групи допомоги ОБСЕ", яка сприяла б наданню міжнародної гуманітарної допомоги жертвам чеченської війни.

Найвродливіша жінка в світі

Найвродливішою жінкою століття французи визнали актрису Ромі Шнайдер. Зовсім трохи поступилася їй післявоєнна зірка Голлівуду 50-их років Грейс Келлі. Далі розташувалися Мерілін Монро (7.41), Софія Лорен (7.32), Шерон Стоун, Софі Марсо, леді Діяна, Джулія Робертс, Мішель Морган, Катрін Денів.

„РАДИ СПАСІННЯ"

(Закінчення зі стор. 1)

людиною", але хто може зрозуміти цю таїну? Як Син Божий, будучи Богом всюдисущим, зійшов з неба і не перестав бути всюди? Як Єдинородний Син Божий, що предвічно народжується від Бога Отця, безсіменно народився від Діви? Як Творець всесвіту вселився у творіння, прийнявши людське тіло? Ніякий людський розум не може збагнути цю велику таїну!

І все ж Різдво Христове – це історичний факт. Син Божий реально став людиною, подібною до нас в усьому, крім гріха. В це треба вірити! Тому ми і називаємося віруючими, що віримо Богові, на відміну від нашої праматері Єви, яка не повірила Богові, а повірила дияволу. В наш час багато людей готові теж вірити будь-яким богам, тільки не Істинному Богові. В житті ми майже все сприймаємо на віру; навіть у те, що досягається досвідом – наукою, ми часто змушені просто повірити, тому що не завжди маємо можливість перевірити особисто. А хіба можна порівняти віру Богові з вірою людині? Ні в якому разі!

Наступне питання, що хвилює наш розум: для чого Син Божий став людиною? Відповідь знаходиться у тому ж Символі віри. В ньому ми сповідуємо: „Ради нас, людей, і ради нашого спасіння". Бог не міг спокійно спостерігати, як страждає людство від гріха, хвороб і смерти, а це й від диявола та злих духів. Любов Божа до Свого творіння незбагненна. Син Божий став людиною, щоб визволити нашу природу від гріха, смерти і диявола. Своїми стражданнями, які Він терпів від грішників усе Своє життя, починаючи з народження у вифлеємській печері і закінчуючи голгофським хрестом, Він переміг гріх; а Своєю смертю і власним Воскресінням подолав смерть. В цьому і полягає сутність нашого спасіння. Своїм Воскресінням втілений Син Божий вніс у нашу природу закон воскресіння. Тепер ми хоч і помираємо, але, безумовно, воскреснемо. Бог визволив нас від рабства гріха. Наші безсмертні душі отримали від Бога дар очищатися від гріха через віру і покаяння. Два тисячоліття після Різдва Христового люди мають можливість спасати свої душі, тобто визволятися від гріха і всіляких пороків. Бог зробив для людей усе. Бог всемогутній, але одного Він не може – спасти людину без її згоди. Розумом, свободою люди відрізняються від тварин; лише від нас, людей, залежить наше спасіння і наше вічне життя. Останнє слово за нами. Хто куди хоче – туди й іде, що кому більше подобається, те він і обирає. На жаль, у наш час люди стали частіше обирати матеріяльні блага, а не духовні скарби. Навіть християни, що прийняли хрещення і дали обітницю жити за заповідями Божими, часто не виконують свого призначення.

Різдво Христове спонукає нас завжди обирати Бога і все світле, добре і вічне. Нехай Господь надихає нас на християнську любов, єдність і мир. На цьому шляху нехай Вифлеємська зірка освітлює наш розум і веде Українські Православні Церкви – Київську і Московську – шляхом об'єднання і створення єдиної Помісної Української Православної Церкви. Сьогодні наші молитви радісні і святкові. Помолімося ж, щоб Господь зігрів теплом наші домівки, зміцнив наше здоров'я, зцілив наші спустошені душі. Нехай з Різдвом Христовим у душі кожного з нас народжується любов і мир – церковний, національний і сімейний. Адже воістину, хто має любов той сам стає джерелом правди і справедливости.

У цей святковий день Різдва Христового сердечно вітаю всіх Вас, дорогі браття і сестри, з великим християнським святом і Новим 2000-им роком. Поздоровляю зі святом і всіх наших земляків-українців, особливо тих, які гостинно і тепло приймали нас на американській землі. Щиросердно вітаємо з Різдвом Христовим нашого Президента Леоніда Кучму і молитовно бажаємо йому допомоги Божої, щоб він виправдав довіру українського народу і вивів Українську державу на европейський шлях розвитку. Поздоровляю зі святом Уряд, всіх правителів наших і Українське військо.

Прославляючи народження Христа Спасителя, дякуємо Йому за всі Його благодіяння, за радість і скорботу. Нехай Господь буде милостивим до нас у випробуванні нашої Віри й Любові і понесе мимо нас чашу гніву Свого за гріхи та беззаконня наші.

Благодать Господа нашого Ісуса Христа нехай буде зі всіма нами. Христос народився! – Славімо Його!

Філарет,
Патріярх Київський і всієї Руси-України
Різдво Христове 1999/2000 р. Київ

„ІДІМО ЗА СВІТЛОМ"

(Закінчення зі стор. 1)

різних протистоянь, конфліктів, поділів і внутрішніх вразливих змагань. Правдоподібно, що найбільш болючим був поділ Христової Церкви в 1054 році на Східню і Західню, який існує і в наше сьогодення. Дальші події в історії християнства включають хрестоносні походи, темні сторінки інквізиції та реформаторський рух на Заході, з якого утворилася третя християнська група – протестантизм.

У своїй двохтисячолітній історії християнство мусіло захищатися від безлічі різних ворогів, серед яких ми знаходимо римських імператорів-поган, войовничих послідовників ісляму та інших світових релігій, численних філософів-атеїстів, і зовсім недавно – марксизм-комунізм та капіталістичний матеріялізм. Проте, незважаючи на всі ці напади та грізні кризові історичні періоди, християнство таки вистояло і тепер з радістю наближається до 2000-річчя Христового Народження.

У тиху зоряну ніч, коли по обрію мандрує ясна Вифлеємська зоря, Христос-Спаситель знову містично приходить на нашу плянету і кличе нас до духовного оновлення. Він приносить нам мир. Він притягає нас візією життя, щасливого майбуття, помимо всяких трагедій, воєн, голокосту та інших людських страждань.

Христос Спаситель кличе: „Прийдіть до Мене!" (Матвія 11:28). Він запрошує всіх нас прийти до духовного Вифлеєму, щоб оновити свою істоту, заспокоїти свою духовну наснагу, навчитися пізнавати Бога і самих себе. Бо ж велична Різдвяна Містерія – це джерело духовного оновлення всього людства.

Без духовної прощі до Вифлеєму важко сучасній людині збудити в собі вічні джерела життєвої наснаги, набратись духовної сили. Ця духовна сила стає доступною для нас, бо Син Божий сходить на землю, щоб возвести людство на небо, і здійснюючи це, Він закликає нас до виконання призначення, для якого ми і були створені. Він пророчо мовить нам: „Я прийшов, щоб ви мали життя, і подостатком щоб мали" (Іоана 10:10). Його прихід – це справді торжество життя!

Новонароджений Спаситель кличе нас у тиху, Святу Ніч, дорогі брати і сестри, прийти до духовного Вифлеєму, щоб ми, як сини і дочки великого українського народу, подякували Господеві за Його велику ласку, що дозволив нам діждатися Великих Роковин – 2000-річчя Різдва Христового, зустріти щирим серцем ту велику історичну подію, яка сталася дві тисячі років тому, подію, яку наш народ оспівав у своїх різдвяних Літургійних співах і колядках. Прийдімо, дорогі Брати і Сестри, до духовного Вифлеєму, хоч він, на жаль, поділений конфесійно так само, як і всесвітнє християнство. Поділене й наше Православ'я. Це болить і глибоко турбує нас, Ваших Архипастирів: знаємо, що це турбує й Вас.

Молімось, щоб у це велике християнське Свято було досягнуто порозуміння, кульмінаційною вершиною якого було б утворення в Україні однієї об'єднаної Української Православної Церкви, яка була б в єднанні з Вселенським Православ'ям Церкви, яка повернулася б до своїх історичних традиційних позицій – як Світло Православ'я на Сході Европи. Молімось, щоб вона знову засяяла, як сяяла за часів великого Митрополита і Святителя Петра Могили – блискучою силою Божої Науки і Правди.

Ми знаємо, оскільки ми вже в тому передсвідчилися, що це – довгий і нелегкий шлях, але в Бозі наша віра, надія і сподівання. Бо ж читаємо в постанові Київського Собору 1621 року, що на „... Київських горах стояли ноги Св. Апостола Андрія, і очі його бачили Україну, а уста благословляли, і насіння віри у нас посадив він. Тому, воістину, Україна нічим не менша від інших народів, бо ж і в ній проповідував Апостол". У наших різдвяних молитвах просимо Всевишнього, щоб Він мав у Своїй небесній опіці український народ, Українські Церкви, щоб благословив і допомагав Своєю всемогутньою силою утвердити українське Православ'я. Молімось, щоб Він благословив теж і наші Церкви на поселеннях, їхню працю та всіх вірних, щоб наші Православні Церкви поза межами України й далі розвивалися, міцніли і несли Слово Боже до людей в західньому світі.

Дорогі Брати і Сестри! Знаємо, що минуле людства не завжди було гармонійним. Як воно буде в цьому XXI столітті – один тільки Бог знає. В мандрівці минулих століть людство ніколи не стояло на місці: воно завжди перебувало в пошуках відповідей на глибоко інтригуючі питання, що турбували серця і розум людей. Напевно так буде і в майбутньому. Але, дорогі Брати і Сестри, будьмо обережні, стережімось заплутаних життєвих шляхів у різних пошуках людських правд!

Натомість ідімо за вічним Світлом, за повнотою Істини, що нею є Христос – Бог, Котрий сказав: „Я – Дорога, Правда і Життя. До Отця не приходить ніхто, якщо не через Мене" (Івана 14:6).

Вітаємо Вас, дорогі Брати і Сестри, з Великою Річницею – 2000-річчям Різдва Христового! Бажаємо веселих і радісних Різдвяних Свят та щасливого Нового Року! Хай Благословення Христа-Спасителя буде з Вами у це велике християнське Свято і – повсякчас.

Христос Рождається! – Славімо Його!

Ваші у Христі,

† **Василій,** Митрополит Української Православної Церкви в Канаді
†**Константин,** Митрополит УПЦ в США і діяспорі
† **Антоній,** Архиєпископ УПЦ в США, Австралії і Новій Зеляндії
† **Всеволод,** Архиєпископ Української Православної Церкви в США
† **Іван,** Архиєпископ Української Православної Церкви в Канаді
†**Іоан,** Архиєпископ УПЦ в Західній Европі
† **Юрій,** Єпископ Української Православної Церкви в Канаді
† **Єремія,** Єпископ Української Православної Церкви в Південній Америці

...Бо XX століття не встигло всі проєкти мрійників здійснити

Друга половина XX століття надзвичайно щедра на всілякі пророцтва з приводу найфантастичніших відкриттів і найновіших технологій, які буквально через декілька років стануть звичними для усіх. До того ж ці грандіозні теорії та проєкти висувають далеко не фантасти, а цілком серйозні люди. Але коли справа доходить до передбачень, то потрібно остерігатися двох речей – дефіциту уяви та її надмірности. Так, на Всесвітньому ярмарку в Нью-Йорку в 1964-1965 роках дуже поважна компанія "Дженерал Моторс" обіцяла в найближчому майбутньому таке диво, як підводні міста. Приблизно того ж часу Алістер Гарді, біолог із Оксфорду, обіцяв, що через якихось 20 років люди на підводних тракторах збиратимуть врожаї на морському дні. Вчені, а не шахраї пророкували на кінець XX століття підводні житлові масиви, міста під загальним дахом, повністю автоматизовані магістралі, нові, абсолютно невідомі в 60-ті, невичерпні і безпечні джерела енергії. Інші спрямовували погляди в небеса і в результаті заблудились у безмежному космосі. До 1984 року людству обіцяли дослідну станцію на Місяці. Про це говорив Вернер фон Браун ще в 1964 році. А Роберт Труа, також спеціаліст у галузі ракетної техніки, вважав, що до 2000 року в космосі будуть жити і працювати понад 50 тисяч землян. Футуролог Рой Сейсон поправив Труа, сказав, що 1989 рік – найбільш точна дата для висадки космічного десанту. Професор Роджер Вескотт з університету Дрю розрахував, що люди створять на супутниках цілі підприємства і до того ж за допомогою мікрохвиль стануть переправляти на Землю сонячну енергію. Один із найпопулярніших сьогодні прогнозистів майбутнього письменник-фантаст Артур Кларк прорікав створення до 1995 року бази на Місяці. Та що там Місяць! Джералд Файнберг, фізик із Колумбійського університету, вважав: до 2002 року ми створимо штучну планету і станемо свідками народження перших позаземних малюків. А як щодо космічного ліфта? Він повинен був працювати за допомогою тросів, що протикають хмари прямо до геосинхронного супутника. Про це той же Артур Кларк говорив в 70-ті і 80-ті. Як швидко, вважав він, супутник може назавжди зависнути над визначеним місцем на екваторі, значить, в принципі цілком можливо і спустити трос з орбіти на Землю. Правда, повідомляють газети, ця ідея, як обмовився Кларк, може бути реалізована через 50 років після того, як перестане викликати у людей посмішку. І звичайно ж, роботи. Ще 30 років тому британець Мередіт Тринг вважав, що пройде всього два десятиріччя і нам будуть прислужувати роботи. В інших віщунів штучний інтелект досяг таких вершин, що люди довірили б кіборгам виховання дітей. Шкода, що це поки залишається лише фантастикою. Чи, точніше, пророкуваннями на перші десятиліття наступного XXI століття.

Досить дешево продаються зручні місця в раю. Деякі найпередбачливіші церкви увійшли у 2000-ий з неабиякою пропозицією: вони вже "замовили" собі місце в раю, почавши з 25 грудня торгувати справжнісінькими індульгенціями. Хто не встиг придбати свідоцтво про відпущення всіх гріхів, мав поспішити, якщо хоче до раю, бо тільки до 6 січня у вільному продажу "акції Господа Бога". І все ж невеличке уточнення: індульгенції кінця XX століття розповсюджуються, на відміну від середньовічних, не просто у кращому поліграфічному виконанні, а й з певними застереженнями: вони не є автоматичним пропуском в рай. Церковники попереджають, що на тому світі власники "Божих акцій" будуть ретельно перевірені: чи привели вони свою душу після придбання індульгенції у стан щирого покаяння, чи вирізнялися любов'ю до ближнього. Тобто, придбання індульгенції – тільки заявка на райські кущі. До речі, свого часу протестантські реформатори сильно критикували Рим за подібну торгівлю, а як буде сприйнята нинішня спроба відродити душерятівну практику?

Віднині і до кінця 2000 року римський Колізей буде щоразу спалахувати вогнями святкової ілюмінації, якщо в якій-небудь точці планети буде прийняте рішення про помилування засудженого на смерть. Ініціяторами цієї акції виступили італійський уряд, мер Риму й багато міжнародних правозахисних організацій, а оголосив про її початок Папа римський.

Під час традиційної недільної проповіді у Ватикані понтифік закликав зробити все можливе, щоб у новому тисячолітті поняття смертної кари залишилося лише в історії. "Мені дуже приємно, що Колізей, на арені якого колись пролилося стільки крови, стає символом гуманізму і поцінування людського життя", – заявив Іван Павло II.

(З преси)

Катастрофи не сталося

Напередодні 2000 року світ був сповнений загрозливих передбачень. Очікувалося, що Росія і США обміняються ядерними ударами, енегетичні мережі будуть паралізовані, на атомних електростанціях вийдуть з ладу реактори, телефони замовкнуть, ліфти і поїзди зупиняться, банки не зможуть обслуговувати клієнтів, не стане питної води у водогонах і т. д. Усе це через комп'ютерну проблему Y2K. Люди громадили запаси харчів і води, будували підземні сховища, складали банкноти... Між Москвою і Вашінгтоном з'явилася аварійна телефонна лінія. Російські військовики прибули на американські ракетні бази, щоб запобігти фальшивій ракетній тривозі. У новорічному небі поменшало літаків, а космічний паром було приземлено до настання Нового року.

...Плянетарної катастрофи цього разу не сталося. Хоча... В Лондоні комп'ютери в британських крамницях не розпізнали 20 тисяч кредитних карток, приписавши їх 1900-му рокові. В Японії сталися відхилення в роботі реактора на атомній станції. В трьох шпиталях Швеції електрокардіографічні апарати не впізнали рік 2000, вимкнувся також один з ком'ютерів французького міністерства оборони.

Хоча трагедії не обминули багатьох людей і на межі років. В останні дні 1999 року розбився кубинський літак у Венесуелі. Стихійні лиха сталися в Европі і Південній Америці. Президент Росії Борис Єльцин зустрів 2000 рік як звичайний пенсіонер. В Німеччині зіткнулося 150 авт зі смертельними жертвами. У Чорному морі в рейсі до Грузії затонуло українське пасажирське судно „Тіксі". Перелік нещасть можна продовжути, але жодне із них, попри жаль за втратами, не має значення плянетарної катастрофи. Ще раз підтвердилася біблійна настанова з Книги Левіт (19:26): „Не будете ворожити і не будете чарувати!". Хоча обережність, звісно, ніколи не бува зайвою!

Найточніші куранти – в Брідках

Про народження Нового 2000-го року з точністю до секунди жителям села Брідок Заставнівського району Чернівецької области сповістять куранти, які вже майже ціле століття ведуть тут облік годин і хвилин. Їх надіслали в подарунок з-за океану колишні жителі Брідок, які свого часу виїхали до Канади шукати кращої долі.

Масивний, ручної роботи годинник був встановлений на дзвіниці місцевої церкви, освяченої в 1905 році, й відтоді тішить своїми мелодійними передзвонами не одне покоління людей. Тривалий час куранти залишалися ледь не єдиним хронометром у селі. За 95 літ незмінної служби годинник не підводив селян, бо ніколи не помилявся.

Росія без Єльцина

(Закінчення зі стор. 5)

зидентом Російської Федерації. Неабияка його роля у розробці й запровадженні нової російської Конституції. Незважаючи на гостру критику у засобах масової інформації, він не закрив жодної газети, телечи радіокомпанії; навпаки, розробляв і впроваджував заходи на підтримку російської преси. Це все – Єльцин. Та є й інший Єльцин. Великий "демократ" задля торжества демократії – який парадокс! – розстріляв Державну думу. Поборник прав людини, розв'язав одну за одною дві російсько-чеченські війни на винищення цілої нації – його руки по лікті в крові чеченського народу. Він почувався самодержцем "всея Росії" і на свій смак перетасовував кадрову колоду карт, міняючи уряди, як рукавички, відкидав геть без всяких пояснень друзів і соратників, примхливо наближаючи до себе нових, часом сумнівних, фаворитів. Він, намацавши "ахілесову п'яту" в американській міжнародній політиці, вміло розіграв "китайську карту" і необачно став розмахувати ядерною палицею. Попри запевнення про дружбу, Єльцин проводив зовсім не дружню, а експансійну політику щодо України. Використовуючи її енергетичну залежність від Росії, неодноразово, щоб добитися більшої зговірливости та податливости українців, погрожував перекрити нафто-газові вентилі – і то був тільки один з виявів економічного шантажу проти нашої держави. Він же через зволікання і тиск нав'язав Україні в багатьох відношеннях дискримінаційний договір, названий пропагандистами з обох сторін "великим", і низку угод про фактично безплатне передання Росії бази та інфраструктури Чорноморського флоту. Він рішуче став Україні впоперек дороги до НАТО і, схоже, в цьому мав більші успіхи, ніж Україна в своєму рухові до Европи. Йому вдалося фактично приєднати до Росії Білорусь і тепер постала черга за Україною; цього він зробити не встиг, залишивши докінчити справу наступникові. І це також – Єльцин.

Президент Єльцин віддійшов від влади після думських виборів, в результаті яких змінилося співвідношення сил у нижній палаті: комуністи тепер не є кількісно домінуючою фракцією, поступившись партії існуючої влади. Загалом же, попри широкий спектр політичних сил, що були суб'єктами виборів, насправді росіянам не було з кого обирати. Практично всі бльоки і партії говорили однаково правильні слова, однаково сповідували великодержавний шовінізм і підтримували криваву бойню в Чечні, яку подавали електоратові як боротьбу з тероризмом та бандитизмом, зарахувавши в бандити цілий народ.

На відміну від першої війни на Кавказі, яку Росія програла, під час другої вона сповна скористалась прецедентом і досвідом США та НАТО в Косові, широко застосовуючи технічну військову потугу. І найголовніше – завдяки засобам масової інформації, які з голосу влади нагнітали і нагнітають шовіністично-патріотичний психоз, вдалося заразити цим чадом широкий російський загал. Та так глибоко, що крізь нього не долинають голоси тих згорьованих матерів, чиї діти гинуть і калічаться у цій нелюдській м'ясорубці.

Замішана на такому людиноненависницькому ура-патріотизмі, новообрана Дума навряд чи буде думати інакше, ніж думала її попередниця. Прем'єр Путін, який до нових президентських виборів очолить найвищу владу в Росії, а після них, ймовірно, стане Президентом, маючи найвищий рейтинг як найголовніший "яструб" війни в Чеченії, а отже, в російському розумінні найбільший патріот, навряд чи змінить своє ставлення до України на краще. Навпаки, з його невблаганним прагматизмом і войовничістю він може стати для нас стократ гіршим від непрогнозованого Єльцина. Тому Україна має виробити свою стратегію і тактику взаємин з агресивною сусідкою таким чином, щоб та її не проковтнула, як проковтнула Білорусь, не задушила в братерських обіймах, щоб наша країна не стала, обезброєна, розмінною монетою в складних міжнародних торгах.

Отже, Росію зі зміною Президента чекають, очевидно, нелегкі часи. Але й Україні, яка завжди йшла у кільватері політики примхливої північно-східної сусідки, повторюючи в погіршеному варіянті всі її хиби і помилки, буде не легше. Та багато залежатиме від наших державників – від їхньої мудрости, від їхньої національної гідности, від уміння в найскладніших умовах відстоювати українські інтереси та честь своєї країни.

Віталій Карпенко

РЕКЛЯМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • *Марійка Осціславська 973-292-9800 #3040*

РЕКЛЯМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • *Марійка Осціславська 973-292-9800 #3040*

WESTFIELD EAR NOSE & THROAT SURGICAL ASSOCIATES, P.A.

Adult and Pediatric Head and Neck Surgery • Endoscopic Sinus Surgery
Laser Surgery • Facial Plastic Surgery • Thyroid and Parathyroid Surgery

ALEXANDER R. GNOY, M.D.

189 Elm Street
Westfield, New Jersey 07090

Tel.: 908-233-5500;
Fax: 908-233-5776

ПАЧКИ В УКРАЇНУ

DNIPRO CO.

0.49 за фунт

В наших крамницях можна придбати авіяквитки в Україну та з України. До вибору 99 взірців хусток! **А також фірмове шкіряне зимове взуття від $35.**

NEWARK, NJ	CLIFTON, NJ	PHILADELPHIA
698 Sanford Ave	565 Clifton Ave	1801 Cottman Ave
Tel. 973-373-8783	Tel. 973-916-1543	Tel. 215-728-6040
Free:888-336-4776		

Selfreliance UA Federal Credit Union
Самопоміч УА Кредитова Спілка

Не дозволь жадним перешкодам стати на дорозі придбання твого автомобіля!

від 6.75% APR



АВТОВІ ПОЗИКИ

24 годинне ухвалення*

До 100% фінансування!

* Якщо кваліфіковані. 24 години після отримання виповненої заяви та підтвердженої інформації.

Лише Ню Джерзі мешканці - Всі тарифи підлягають змінам.

Ви і Кредитівка - Яка чудова спілка!

OFFICE HOURS: Tue & Fri - 12:00 Noon to 7:00 PM • Wed & Thurs - 9:00 AM to 3:30 PM • Sat - 9:00 to 12:00 Noon • Mon. -Closed

Main Office: Tel (973) 373-7839 • Branch Office: Tel (973) 451-0200 • Virtual Office: selfreliance.org
734 Sandford Ave., Newark, NJ 07106 — 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054 — World Wide Web – WWW.

УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА СПІЛКА В РОЧЕСТЕРІ НЙ

ЗМОЖЕ ПОЛАГОДИТИ ВСІ ВАШІ ФІНАНСОВІ СПРАВИ

ТЕЛЕФОНУЙТЕ АБО ЗАЙДІТЬ ДО НАС
ЗА ІНФОРМАЦІЯМИ ПРО НОВІ ТИПИ ПОЗИК

CALL OR STOP IN AND ASK ABOUT
OUR **LOW INTEREST RATE LOANS**

ROCHESTER UKRAINIAN FEDERAL CREDIT UNION

824 RIDGE ROAD EAST • ROCHESTER NY 14621
TEL: (716) 544-9518 FAX: (716) 338-2980
www.rufcu.org.

EURODIRECT ПРОПОНУЄ

Індивідуальний підбір найвигіднішої програми кожному клієнтові

1. Розцінки дійсні 24 години на добу по всій території США.
2. Використовуючи calling card, Ви маєте змогу телефонувати з будь-якого місця США.
3. Прямий набір без додаткових кодів.
4. Розцінки по США – **6.9 ц/хв.**
5. Безплатна телефонна картка по Америці – **10 ц/хв.**

Країна	Прямий набір	Телефонна картка
Україна	0.26.9	0.29
Москва		0.15
Росія	0.29	0.32
Азербайджан	0.43	0.52
Білорусія	0.35	0.38
Вірменія	0.41	0.52
Грузія	0.41	0.52
Естонія	0.29	0.32
Латвія	0.32	0.35
Литва	0.35	0.35
Молдавія	0.45	0.39
Казахстан	0.29	0.49
Узбекістан	0.29	0.59
Киргизстан	0.39	
Польща	0.25	0.25
Болгарія	0.31	0.34
Канада	0.10	0.15
Італія	0.13	0.15
Німеччина	0.11	0.15
Австралія	0.11	0.15

9269 Park Blvd, Seminole, FL 33777
phone 1-877-569-3876, fax 1-800-391-3608, www.Eurodirect INC.com

Ми розмовляємо українською мовою
1-877-882-8572
1-877-787-7425
Потрібні агенти

Пам'яті Данила Гусара-Струка

19 червня 1999 року на 60-му році раптово пішов з життя Данило Гусар-Струк – відомий учений-літературознавець, визначний організатор енциклопедичної справи, головний редактор англомовної „Енциклопедії України", голова Товариства ім. Тараса Шевченка в Европі, закордонний член Національної академії наук України, професор Торонтського університету.

Його перевтомлене серце зупинилося по дорозі в Україну, яку він мав відвідати у справах збереження для України помешкання НТШ в Сарселі біля Парижу і де його з нетерпінням чекали в Національній академії наук України, Києво-Могилянській академії, Національному банку.

Данило Гусар-Струк народився 5 квітня 1940 року в місті Львові. Освіту отримав у Гарвардському, Альбертському та Торонтському університетах. В останньому і захистив свою докторську дисертацію. З 1981 року Д. Гусар-Струк – професор Відділення слов'янських мов та літератур Торонтського університету, він – автор низки праць з історії української літератури, мовознавства, культурології, у тому числі монографії про В. Стефаника та підручника з української мови для студентів університетів. Він переклав на англійську мову ряд творів М. Хвильового, І. Франка, В. Винниченка, П. Тичини, Л. Костенко, В. Симоненка та інших, а на українську мову – Т. Елліота, В. Кінселла і Т. Галая.

З 1982 року науково-організаційна діяльність Д. Г. Струка тісно пов'язана з підготовкою і виданням англомовної „Енциклопедії України". Після смерти В. Кубійовича (1985 рік) Д. Г. Струк став головним редактором цієї енциклопедії. Якщо на видання першого тому „EU" знадобилось дев'ять років (1975–1984 рр.), то другий підготовлено удвічі швидше (1988 р.). Три останні томи завдяки талантові Д. Г. Струка було створено протягом п'яти років. „EU" було завершено в той час, коли потреба в об'єктивній інформації про Україну для чужоземних учених, урядовців, підприємців, діячів культури, української діяспори стала нагальнішою, ніж будь-коли.

Володимир Кубійович і Данило Гусар-Струк присвятили значну частину свого життя створенню 5-томного цього енциклопедичного довідника про Україну, який, по суті, став літературним пам'ятником цим видатним діячам науки і культури. На жаль, їхня праця не була гідно оцінена в Україні. Національна бібліотека ім. Вернадського НАН України тричі висувала їх на здобуття Державної премії України в галузі науки і техніки, однак так вони й не отримали її.

Д. Гусар-Струк був заступником голови Міжнародного енциклопедичного бюро з фізики при Відділенні фізики і астрономії НАН України, яке було започатковано у 1992 році з метою удосконалення і розробки української наукової термінології. Він любив спілкуватись із фізиками, і ця любов була взаємною.

Його корисні поради сприяли становленню енциклопедичної справи в Україні. Він охоче ділився своїм досвідом з фахівцями Української Енциклопедії ім. М. Бажана і звертав їх увагу на необхідність розширення підготовки довідникових матеріялів про Україну, потреба в яких різко зросла зі здобуттям незалежности.

Д. Г. Струк віддавав усі сили створенню достойного образу України в англомовному світі, вболівав за її справи, старався зробити свій особистий внесок в її становлення і розвиток. В одному з останніх листів до мене із Парижу він писав: „...Тут я вже відбув пару нарад і засідань у справі Сарселю – з послом Зленком, з Владикою (Грінчишиним – Д. Т.) із Брюховецьким. Хочу якось забезпечити існування цієї посілости для України та її науки і культури. Важко знайти вирозуміння і підтримку. Та я не здаюся і помимо того, що мій лікар прямо заборонив мені далі цим займатися (він написав сюди „до управи" листа і сказав, що мушу перестати, бо мені грозить інфаркт). Я все ж таки хочу це довести до якогось порядку. На те все я ще пишу гасла до енциклопедії (ми вже почали працю над шостим додатковим томом) і перевіряю те, що мені електронно надсилають з Торонто..."

Це було 30 травня, а вже через три тижні, на превеликий жаль, діягноз лікаря виправдався. Це трапилося у Мюнхені, де Д. Г. Струк, по дорозі до Києва, зупинився і брав участь у конференції, присвяченій пам'яті Ґете.

Я гортаю дещо пожовклі сторінки факс-листів нашого десятирічного листування із цією надзвичайно цікавою людиною. В його листах – і роздуми про майбутнє України, і поради щодо окремих питань організації роботи над фізичною енциклопедією, і турботи про виставку картин художника Плаксія, про свої творчі пляни тощо. Він завжди подорожував з портативним комп'ютером, в пам'ять якого було занесено всі 5 томів енциклопедії. Тому у нього була можливість в будь-яку хвилину отримати потрібну довідку про Україну. Його робочий день починався і закінчувався з комп'ютером, де погодинно було перераховано все, що він мав зробити.

Гіркий біль втрати ще довго не втамується в серцях всіх, хто його знав, мав радість спілкуватися з ним. Світлий образ Данила Гусара Струка, людини стійких моральних переконань, справжнього патріота України назавжди збережеться у нашій пам'яті.

Дмитро Таращенко,
кандидат фізико-математичних наук,
учений секретар Відділення фізики і астрономії
НАН України

У світлу пам'ять довголітнього президента і директора Українського Музичного Інституту

бл. п.

ДАРІЇ КАРАНОВИЧ

що відійшла нещодавно у вічність

складаю 200 дол. на фонд розбудови Пласту в Україні.

Покійна була не тільки знаменитим педагогом гри на фортепіяні, але й піяністом-віртуозом, що нераз концертувала у кращих музичних залях Львова, Відня, Варшави, Зальцбургу, Праги і Берліна, а в новіших часах – у „Тавн Голі" Нью-Йорк. Усе життя Покійна була великим приятелем і добродієм української молоді.

Пл. сен. д-р Іриней Темницький

Вшановуючи пам'ять незабутньої

сл. п.

ДАРІЇ ГОРДИНСЬКОЇ-КАРАНОВИЧ

буде відправлене

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ

<u>19 січня 2000 р., о год. 10-ій ранку</u>
у церкві св. Юра в Нью-Йорку.

Згадаймо дорогу Дарку в молитвах.

УЛЯНА СТАРОСОЛЬСЬКА

УКРАЇНСЬКЕ ЛІКАРСЬКЕ ТОВАРИСТВО ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ, ВІДДІЛ ПЕНСИЛЬВАНІЇ
з глибоким жалем ділиться сумною вісткою, що в неділю, 26 грудня 1999 р. упокоївся в Бозі наш друг і колега, довголітній член УЛТПА

бл. п.
д-р мед.

ВОЛОДИМИР КЛІШ

ПАРАСТАС і СВ. ЛІТУРГІЯ відбулися 30 грудня 1999 р. в українській греко-католицькій церкві св. Архистратига Михаїла, 1013 Fox Chase Rd., Jankintown, PA.

ПОХОРОН на українському православному цвинтарі св. Андрія Первозваного в South Baund Brook, NJ.

Дружині Вірі і родині складаємо наші глибокі співчуття.



Ділимося сумною вісткою, що 31 грудня 1999 р. в Саміт, Н.Дж., на 94-му році трудолюбивого життя упокоївся в Бозі

бл. п.

д-р ВАСИЛЬ ВИТВИЦЬКИЙ

музиколог, автор, композитор, викладач, довголітній громадський діяч.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 4 січня 2000 р. в українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя, в Нюарку, Н.Дж. Тлінні останки спочивають на кладовищі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

В глибокому смутку залишилися:

дружина	– ОДАРКА
син	– БОГДАН з дружиною БОГДАННОЮ і дітьми СТЕФАНОМ і МАРКОМ-ДАНИЛОМ
дочка	– ЛАРИСА ҐІСО з дітьми ОЛЕКСАНДРОМ і НІЛЬОМ
троюрідний брат	– ІГОР ВИТВИЦЬКИЙ з дружиною ДАРІЄЮ, дітьми АНДРІЄМ і МАРІЄЮ та внуками
братова	– СОНЯ ВИТВИЦЬКА з дочкою і внуками
братанок	– ОЛЕГ ВИТВИЦЬКИЙ з дружиною ЛЮДМИЛОЮ, синами, дочками і внуками
сестрінки	– МАРКІЯНА ГУЗАР
	– МАРТА ХОМИН з дітьми і внуками
	– ГАЛЯ СЛИВИНСЬКА-ПЕТРАУСКАС з чоловіком і дочкою
	– ХРИСТИНА ГНАТЧУК з чоловіком і дітьми
сестрінок	– МАРКО СЛИВИНСЬКИЙ з дружиною і дітьми
	– ОЛЕГ БЕРЕЗОВСЬКИЙ з дружиною і дітьми
свати	– родина МИКИТЧУКІВ
сват	– ВОЛОДИМИР КУШНІР зі сином
родини	– ВОЛЯНСЬКИХ
	– КЛЮФАСІВ

Вічна йому пам'ять!

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

бл. п.

д-ра

РОМАНА А. ГНАТІВА

ЗАУПОКІЙНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

будуть відправлені 14 січня 2000 р.

в українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, о год. 9-ій ранку;
в соборі Входу в Храм Пресвятої Трійці в Норт-Порті, Фла.;
в церкві свв. Петра і Павла в Саскатуні, Канада;
в церкві св. Іллі у Львові, Україна;
в церкві св. Варвари в Мюнхені, Німеччина;
в церкві свв. Володимира і Ольги в Чикаго.

Про молитви за спокій душі покійного просять

ДРУЖИНА і МАМА

ПОДЯКА

З волі Всевишнього, відійшов у вічність 18 серпня 1999 р. наш найдорожчий МУЖ, БАТЬКО і ДІДО

бл. п.

д-р ПАВЛО ТУРУЛА

Родина покійного складає щиру подяку о. митр. Вол. Волощукові та о. д-рові митр. І. Тилявському в Норт-Порті, преосв. Влад. І. Лотоцькому та о. Т. Ґлинові в Чикаґо за відслуження похоронних відправ, всім рідним, друзям, знайомим та українській громаді за теплі слова прощання і сердечні вислови співчуття.

Замість квітів на могилу бл. п. д-ра Павла Турули пожертвувано:

НА ФОНД ТОВАРИСТВА ГУМАНІТАРНОЇ ДОПОМОГИ УКРАЇНІ:
100 дол. Б. і О. Козаки;
по 50 А. Головатий, В. Різник, М. Галамай, Д. Пилипець;
30 Д. Ломницька;
по 20 Л. Крук, М. Лисок, С. Барусевич, О. і Д. Питлярі, І. і Н. Костишини, М. і Л. Гарасими, З. і М. Шпони, З. Филипович, Н. Вовк;
15 Ч. і С. Паньківи;
по 10 Т. і І. Бурки, І. Попівчак, Г. Проскурів, Ф. і С. Черепахи, М. і Ю. Укарми, В. Нащанський, О. Савойка-Мізь, Л. Потічна, О. Качала, В. Яворська, Е. Федак, А. Івашко, Р. Настюк, М. Ґерус, Е. Матвієнко.

НА ДИТЯЧИЙ ШПИТАЛЬ ЖЕРТВ ЧОРНОБИЛЯ:
по 50 дол. В. Тюн, В. і Н. Коновали;
30 Б. і П. Ватралі;
по 25 П. Туркало, П. і Н. Коновали, Л. і П. Вихрії;
по 20 Ю. і К. Данилишини, А. і І. Федоренки, О. Турула;
15 В. Щебльовський;
по 10 І. і Й. Ґаджера, Ю. Юринець.

НА УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ ГАРВАРДУ:
по 25 дол. О. Городиський, Г. і М. Матвишини, Б. Ткачук, Й. і М. Серни;
по 20 А. і О. Яримовичі, В. Мотика, Л. і Р. Берестянські, М. і М. Стасюки, Ц. Місюрак, Б. і І. Плешкевичі, І. Лисейко.

НА ЛІТОПИС УПА:
300 дол. Середовище УГВР;
по 100 В. Сорочак, М. Ріпецький, В. Марчук;
по 50 Я. Струтинський, Я. Панчук.

НА НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА:
100 дол. М. Прокоп;
по 50 Р. Поритко, М. Турчин;
по 25 І. Прийма, Н. Іванів, Г. Вигінний, П. Вигінний.

НА СЛУЖБИ БОЖІ:
30 дол. А. Менцінська;
20 Л. Литвин;
15 П. Пундій;
по 10 О. Плешкевич., Й. Протинюк, О. Головатий.

Разом пожертвувано на різні цілі: 2,425 дол.

ПОДЯКА

З волі Всевишнього, по довгій недузі, відійшов від нас у вічність 12 листопада 1999 р. наш найдорожчий та незабутній МУЖ, БАТЬКО, ДІДУСЬ, БРАТ і ШВАГЕР

бл. п.

ІВАН БУНДЗЯК

Цією дорогою висловлюємо нашу глибоку вдячність родині, приятелям та знайомим, які своєю присутністю на похоронах, теплими словами співчуття та потішень допомогли нам перенести цей неймовірно тяжкий для нас час.

Дякуємо о. Кан. Е. Шараневичові та пароховi церкви Пресв. Трійці в Кергонксоні о. Ю. Годенчукові за відправи Панахиди, Святої Літургії та похорону.

Дякуємо о. Петрові сотрудникові церкви св. Михаїла в Йонкерсі за відправу Панахиди і запечатання могили на цвинтарі Мт. Гопе.

Наша щира подяка С. Орловському та членам хору за спів на всіх відправах.

Проф. І. Телюкові, який попрощав покійного від Відділу УККА в Кергонксоні, В. Никифорукові, довголітньому приятелеві нашої родини, що теплими словами згадав покійного.

Дякуємо всім, хто письмово чи телефонічно зложили нам свої співчуття, вислови любови та приязні в цей так для нас тяжкий час. За прислані квіти, пожертви на Служби Божі та добродійні цілі.

Нехай Господь винагородить всіх сторицею, а душу покійного прийме до вічного царства.

Дружина – ЗЕНОВІЯ з родиною

ЗБІРКА НА БОГОСЛОВСЬКУ АКАДЕМІЮ в пам'ять бл. п. ІВАНА БУНДЗЯКА – 310 дол. зложили:

Д. і А. Слободяни, М. Рубич, родина Стахівих, М. Баран, Р. і О. Равлюки, О. Тутка, В. і З. Никифоруки, В. Березовский, З. і О. Савчуки, О. Лонкевич, М. Борковська, О. і Я. Зазулі, Л. Яців, М. Кокорудз.

ЗБІРКА НА ІНВАЛІДІВ УПА в пам'ять бл. п. ІВАНА БУНДЗЯКА – 565 дол. зложили:

В. Шиш, родина Стахівих, Д. Барон, Е. і Д. Досяки, О. Безкоровайний, Товариство „Самопоміч", Д. Степаняк, О. Бодлак, А. Бущак, О. Мілян, А. і Я. Харчишини, З. і О. Савчуки, М. і І. Зубрицькі, А. Коцур, Р. і М. Глушки, Й. і Р. Дудари, І. Кононів, М. Мотрук, Е. Мартинець, М. Підгородецька, О. і І. Бундзяки, І. і А. Бундзяки.

ЗБІРКА НА ФОНД СИРОТАМ В УКРАЇНІ в пам'ять бл. п. ІВАНА БУНДЗЯКА – 650 дол. зложили:

Е. Тиньо, Н. і М. Шміґелі, С. і Р. Морози, А. Хоманчук, родина Стахівих, І. Писарів, М. Баран, О. і В. Фризи, Н. Савчук, З. і О. Савчуки, Д. і А. Івасютини, О. і М. Морози, М. і Р. Морози, А. і Т. Морози, А. Крумшин, І. і д-р М. Зєлики, Д. Кульчицька, М. Семанишин, А. і В. Козіцкі,Р. і Л. Козіцкі, З. Бундзяк.

Разом зложили: 1,525 дол.

Ділимося сумною вісткою з рідними і приятелями, що 22 грудня 1999 р. відійшов у вічність наш найдорожчий ЧОЛОВІК, БАТЬКО і ДІДУСЬ

бл. п.

ЛУКА КУДРИК

ПОХОРОН відбувся 27 грудня 1999 р. в Апопці, Фльорида.

Залишив в смутку:
дружину – МАРФУ
дочку – МАРІЮ з мужем РИЧАРДОМ
внуків – МИХАЙЛА
– ОЛЕКСУ
та родину в Україні і Америці.

Вічна йому пам'ять!

За мову і зміст посмертних оголошень і подяк редакція не відповідає

Ділимося сумною вісткою, що 10 грудня 1999 р. несподівано відійшов у вічність на 79-му році життя наш найдорожчий МУЖ, ТАТО, ДІДО, СТРИЙКО

бл. п.

д-р мед.

ЮЛІЯН СІЛЕЦЬКИЙ

нар. в Городенці, Україна

ПАНАХИДА відбулася в середу, 15 грудня 1999 р., о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Довина.

ПОХОРОН відбувся в четвер, 16 грудня 1999 р. з церкви св. Івана Хрестителя в Льорейні, Огайо на цвинтар Кальварії.

Горем прибиті:
дружина – ТЕТЯНА
дочка – АНЯ з мужем ФРАНКОМ
сини – ТАРАС
– МАРКІЯН з дружиною ЮЛІЄЮ і сином МАТЕЙКОМ
– ЮРІЙ з дружиною ХРИСТИНОЮ і сином АДАМОМ
– МИРОСЛАВ з дружиною ВАРВАРОЮ і сином НИКОЛКОЮ
– ЯРОСЛАВ
теща – ЮЛІЯ ВЕРТИПОРОХ
братова – ЛЮБА з дітьми ДАНУСЕЮ і РОМАНОМ з родиною
братанки – д-р ВОЛОДИМИР з дружиною СЛАВОЮ і дітьми
– ЛЕВКО з дружиною ГАЛЕЮ і дітьми
братанка – ОРИСЯ ЦИБИК з синами
швагер – ЕВГЕН БАБЮК з дружиною ІРЕНОЮ і дітьми
– д-р ВОЛОДИМИР КОРОЛЬ з дружиною НАДЕЮ і дочкою
та ближча і дальша родина в Америці, Україні і Польщі.

Вічна йому пам'ять!

У безмежному смутку повідомляємо рідних, приятелів і знайомих, що 1 січня 2000 р. з волі Всевишнього відійшла у вічність наша найдорожча ДРУЖИНА, МАМА і БАБЦЯ

бл. п.

МАРІЯ ВОЛОВОДЮК

нар. 18 лютого 1925 р. в Зборові, Україна

ПАНАХИДА була відправлена 4 січня 2000 р., о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Frederick Funeral Home.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в середу, 5 січня 2000 р. в українській католицькій церкві на Фреш Медов, а опісля на цвинтар св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

В глибокому смутку залишені:
чоловік – ЯРОСЛАВ
син – ОЛЕГ з дружиною МЕРІ
дочка – ІРЕНА з чоловіком КЕРІ
внуки – КІТ, ХРИСТИНА, БРАЙН, МЕТЮ і ДЖЕЙМСОН
сестра – СТЕФАНІЯ з чоловіком ІВАНОМ в Україні
швагри – ВОЛОДИМИР ВОЛОВОДЮК з дружиною КАТЕРИНОЮ і родиною
– ВОЛОДИМИР ЗАЯЦЬ з родиною
та ближча і дальша родина в Канаді і Україні.

Вічна їй пам'ять!

РЕКЛЯМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • *Марійка Осціславська 973-292-9800 #3040*

ФУНДАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ЗАСЛУГОВУЄ НА ВАШУ ВСЕБІЧНУ ПІДТРИМКУ!

Ukrainian Free University Foundation, Inc.
P.O. Box 1028, New York, N.Y. 10276

UKRAINIAN SINGLES NEWSLETTER

Serving Ukrainian singles of all ages throughout the United States and Canada.

For information send a self-addressed stamped envelope to:

Single Ukrainians
P.O. Box 24733,Phila., Pa. 19111
TEL.: (215) 722-6282

УВАГА! 35% ЗНИЖКА на трактори, авта і техніку
ШВИДКІСНА доставa грошей – низькі ціни, конфіденційність

KARPATY
Export • СКОРА ГАРАНТОВАНА ДОСТАВА • FAST GUARANTEED DELIVERY • Import Ltd.

ГРОШІ • РЕЧОВІ ПАЧКИ
ПРОДУКТОВІ НАБОРИ
ЛИСТИ ТА ДОКУМЕНТИ

до рук адресата в Україну та інші держави

KARPATY TRAVEL

121 Runnymede Road,
Toronto, Ontario
Canada M6S 2Y4
e-mail:nsemczys@aol.com

Tel. (416) 761-9105
Toll free **1-800-265-7189**

ПОДОРОЖНІ ПОСЛУГИ
КВИТКИ • ЗАПРОШЕННЯ
МЕДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ВІЗИ

ВІДПОЧИНОК
на відомих курортах

Пам'ятайте – як посилати чи літати, то через КАРПАТИ!

EuroLink

Дзвінок в УКРАЇНУ

31¢ за хвилину

Із зміною або без зміни
телефонної компанії далекого зв'язку

1-800-758-1023

ФІРМА „МІСТ"

Забираємо посилки з вашого дому 24 години

Україна – **$ 0.49 lb.**

(973) 223-8655 • 1-888-633-7853

MYRON BOKALO MARIKA PROCIUK BOKALO



Ручно мальована кераміка ***трипільського і гуцульського стилів.***
„Wedding favors"

742 LINDEN AVENUE
RAHWAY, NJ 07065

(732)382-2223

Компанія „Wood-Art" на Фльориді потребує майстрів з художньої обробки дерева та столярної справи. Добра платня та медичне забезпечення.

Тел.: **1 (407) 668-0660**
1(407) 574-7796 (Vasyl Boychuk)

Йосиф Купчак
власник
JOSEPH MEAT MARKET
М'ясні европейські вироби
437 Smith Street, Perth Amboy, NJ
Tel: (732) 442-4660

ФІРМА „INTERCAR"
ТОНІ, АЛДО, АЛАН



Високо кваліфіковані фахівці допоможуть вам недорого придбати уживаний мікроавтобус (van) чи мале вантажне авто (pick-up), або відремонтують ваш автомобіль.

INTERCAR – AUTO SALES

660 Route 22 East, Hillside, NJ 07205
Тел. (908) 687-4540
Факс (908) 686-7436

ECONOMY AIRFARES

FREGATA TRAVEL

Нью-Йорк/Львів – 599 дол.+tax
(round trip)
Нью-Йорк/Київ – 499 дол.+tax
(round trip)
429 дол. (one way)
Restrictions Apply

250 West 57 Street, #1211
New York, NY 10107
Tel.: 212-541-5707 • Fax: 212-262-3220

ДРУКАРНЯ
COMPUTOPRINT CORP.
Established 1972

МАРІЯ ДУПЛЯК – власник

Виконуємо друкарські роботи

- книжки
- журнали
- брошури
- коверти, канцелярійні друки
- візитівки
- весільні запрошення на різних мовах

35 Harding Ave, Clifton, NJ 07011
tel.: 973 772-2166 • fax: 973 772-1963
e-mail: computorpr@aol.com

Фірма ЄВШАН
пропонує касети, компакт диски, відео, шкільні книжки, комп'ютерні програми, писанки та різні подарунки. Замовляйте новий каталог на 1999 рік!
тел: 1–800–265–9858

МИХАЙЛО П. ГРИЦАК
адвокат

З КРИМІНАЛЬНИХ І ЦИВІЛЬНИХ СПРАВ, ЯК ТАКОЖ КОМПЮТЕРСЬКОГО ПРАВА
Член адвокатської палати в Н. Дж., Н.Й., Конн., Вашінгтоні.
316 Lenox Ave., Westfield, NJ 07090
Tel.. (908)789-1870; (732) 627-0517

НОВІ ВІДЕО-КАСЕТИ з України

АПОН- 1999
Восьма річниця Незалежности,
Військова парада,
День Повітряних Сил України.

АПОН- 7799
Бойківське і карпатське весілля.

АПОН-7801
Тарас Шевченко – поет,
Іван Мазепа – гетьман України,
Григорій Орлик – славетний генерал.

АПОН -7797
Українська св. Літургія -
відправляє Папа Римський
Іван Павло II
в Базиліці св. Петра в Римі

Ціна 25 дол. за кожну касету, пересилка 5 дол.

Писати:
APON RECORD Comp., Inc.
P. O. Box 3082 Long Island City, NY 11103.
Tel.: (718) 721-5599

Ми можемо переробляти ваші приватні відео касети з європейської на американську систему. ***Ціна 20 дол.***

АДВОКАТ
ЯРОСЛАВ КУЗЕМЧАК

СПЕЦІЯЛІСТ ВІД КОМПЕНСАЦІЙ І ВИМОГ В НАСЛІДОК АВАРІЙ

✔ на роботі
✔ автомобільних
✔ в публічних місцях
✔ лікарських помилок

Перша консультація безплатна
Оплату беремо лише після виграші процесу про відшкодування

А ТАКОЖ:

- ВОДІННЯ під впливом алькоголю
- КУПІВЛЯ І ПРОДАЖ нерухомостей
- ПРОЦЕСИ цивільні і кримінальні
- ШТРАФИ
- РОЗВОДИ
- ЗАГАЛЬНІ КОНСУЛЬТАЦІЇ

WELT & DAVID, Clifton, NJ
(973) 773-9800

ЗЕНОН СІНҐУРА
Zenon Singura
26 років в автомобільному бизнесі.

Спеціяліст від трансмісій



- Rebuild
- Repair
- Parts
- Auto Repair

607 Kelsey Ave., Perth Amboy, NJ 08861
Tel.: 732 442-3878

Фірма „КАРПАТИ"
Переробляє хати, пивниці, направляє дахи, виконує цементні праці, переробляє лазнички, малює назовні і всередині. Виконує малі і великі роботи (Handy man)
Василь Чолак. Тел.: **(718) 937-6821**
Beeper **(917) 491-6150**

Пошукується **ЕВГЕНІЮ ШПИРКУ** з села Стрептів, Кам'янко-Бузького району, Львівської обл., яка опікувалася старшою, немічною людиною. Хто знає її місце перебування, просимо тел.:
(973) 761-4534

Шукаю жінку до опіки 2-ох дітей у віці 2-ох років і 2-ох місяців, від понеділка до п'ятниці, від год. 7:30 ранку до 6-ої веч. Побажаний дозвіл на працю і вміння провадити авто. Ціна до узгіднення. Тел.: **(410) 531-9418**

ARKA Company DEPARTMENT STORE

26 First Avenue
New York, NY 10009
Tel.: (212) 473-3550

Светри, вовняні хустки, вишивані жіночі блюзочки, виш. обруси, подушки, і т. п., кераміка, різьба в Арці — ДЕШЕВО

Шукаю людину для догляду за хлопчиком 10-ти місяців, 5 днів на тиждень, від 9-ої ранку до 5-ої по полудні.
Тел.: (973) 881-1291

GRAND STREET MEDICAL ASSOCIATES

is pleased to announce

MIKHAIL GUSMAN, M.D.

Internal Medicine

has joined their practice at

6360 Rt. 209
Kerhonkson, New York
(Next to Candlelight Inn Restaurant)

New Patients Welcome

Office Hours: **MONDAY-FRIDAY 9 am – 5 pm**

(914) 626-7119



УКРАЇНСЬКА КРАМНИЦЯ
HY GRADE

Вже готова до Різдва

Вареники від **$2.50**/12 шт
Ковбаса від **$2.60**/lb
Оселедці з бочки від **$1.79**/шт
Все виготовляємо самі.

457 Clifton Ave. Clifton, NJ 07011
973-546-4659